

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ÖZEL HUKUK ANABİLİM DALI

LİMİTED ŞİRKET GENEL KURUL TOPLANTISININ İŞLEYİŞİ VE KARAR
ALMA ESASLARI

TEZİ YAZAN

Mert Cevahir Eser

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Selen SERDER

Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Gülten Venüs CÖMERT

Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Elvin Kerime SİLAHTAROĞLU
(Tarsus Üniversitesi)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MERSİN / EYLÜL 2024

ONAY SAYFASI

T.C.

ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

2021005022 numaralı öğrencimiz olan **Mert Cevahir ESER** tarafından hazırlanan “**Limited Şirket Genel Kurul Toplantısı ve Karar Alma Esasları**” başlıklı bu tez çalışması jürimiz tarafından **oybirliği ile** Özel Hukuk Ana Bilim Dalında **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

(Enstitü Müdürlüğünde Kalan Asıl Sureti İmzalıdır.)

Üniversite İçi – (Tez Danışmanı) – Jüri Başkanı: Dr.Öğr. Üyesi Selen SERDER

(Enstitü Müdürlüğünde Kalan Asıl Sureti İmzalıdır.)

Üniversite İçi – Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Gülten Venüs CÖMERT

(Enstitü Müdürlüğünde Kalan Asıl Sureti İmzalıdır.)

Üniversite Dışı – Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Elvin Kerime SİLAHTAROĞLU
(Tarsus Üniversitesi)

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim elemanlarına ait olduklarını onaylarım.

27/09/2024

Prof. Dr. Hüseyin Mahir FİSUNOĞLU

Sosyal Bilimler Enstitü Müdürü

NOT: Bu tezde kullanılan ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'ndaki hükümlere tabidir.

İTHAF

Yurdagül Eser'e

ve

Berdan Eser'e...

ETİK BEYANI

Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde ve ortaya çıkan sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim. 27/09/2024

TEŞEKKÜR

Çalışmamızın başlangıcından sonuna kadar hem hukuki bilgisi ile hem de değerli zamanını ayırarak destek olan değerli hocam Dr.Öğr.Üyesi Selen Serder'e , bilimsel araştırmam hakkında etik ve ahlaki açıdan bütün ilkeleri öğrettiği ve akademik anlamda destekleri için öğrencisi olduğum enstitünün müdürü Prof.Dr. Murat Koç'a, lisansüstü eğitimlerde deneyimlerini her zaman paylaşan ve tez çalışmamda yol gösterici desteklerde bulunan Dr.Öğr.Üyesi Sami Doğru hocama ve ismini tek tek sayamayacağım kadar fazla olan hukuk camiasından arkadaşlarıma destekleri için teşekkürlerimi ve sevgilerimi sunuyorum.

ÖZ

LİMİTED ŞİRKET GENEL KURULU TOPLANTISININ İŞLEYİŞİ VE KARAR ALMA ESASLARI

Mert Cevahir ESER

Yüksek Lisans Tezi, Özel Hukuk Ana Bilim Dalı

Tez Danışman: Dr.Öğr. Üyesi Selen SERDER

Eylül 2024, 114 sayfa

6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK) ile limited şirketlere ait hükümlerinde, bir önceki kanun olan 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu (eTTK) hükümleri mukayese edildiğinde pozitif değişikliklerin meydana geldiği görülmektedir.

Limited şirketlerin en önemli organları genel kurul ve müdür/müdürlerdir. Çalışmamızın amacı da genel kurulun özellikleri ve nitelikleri doğrultusunda yapılan toplantıların öncesi ve sonrasında uygulanan usullerin tespitini sağlamak ve alınan kararları tespit etmektir. Bu kapsamda, çalışmada öncelikle bu organların özellikleri çerçevesinde limited şirketin temel unsurları incelenmiştir. Özellikle koruyucu ve düzenleyici bir fonksiyona sahip genel kurul, TTK ile kıyaslama yapılması bakımından eTTK’de yer alan düzenlemeleriyle izah edilmiştir.

Limited şirket genel kurulun toplantı türleri, toplantıya çağırılması ile ilgili hususlar özellikle anonim şirketlere yapılan atıflar doğrultusunda araştırılmıştır. Genel kurul toplantısının işleyişi ve toplantı sonucunda alınan kararlar, TTK ve limited şirkete ilişkin diğer mevzuatlardan faydalanılmak suretiyle ele alınmıştır. Ayrıca bu kararların hukuki mahiyetinin açık ve net bir şekilde anlaşılması adına öğretilerde yer alan görüşlere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Limited, şirket, genel kurul, toplantı, karar alma.

ABSTRACT

PROCEDURES AND DECISION-MAKING PRINCIPLES OF THE GENERAL ASSEMBLY MEETING OF A LIMITED LIABILITY COMPANY

Mert Cevahir ESER

Master Thesis, Department of Private Law

Supervisor: Dr. Selen SERDER

September 2024, 114 pages

Turkish Commercial Code No. 6102 introduces positive changes in the provisions pertaining to limited liability companies when compared to the provisions of the previous Turkish Commercial Code No. 6762.

The most important organs of limited liability companies are the general assembly and the manager/directors. The purpose of our study is to determine the procedures applied before and after the meetings held in line with the characteristics and qualifications of the general assembly and to determine the decisions taken. In this context, the study first analyzes the basic elements of the limited liability company within the framework of the characteristics of these bodies. In particular, the general assembly, which has a protective and regulatory function, is explained with the regulations in the Turkish Commercial Code No. 6762 in order to make a comparison with the Turkish Commercial Code No. 6102.

The types of meetings of the general assembly of a limited liability company and the issues related to the convening of the general assembly are analyzed in line with the references made to joint stock companies. The functioning of the general assembly meeting and the decisions taken as a result of the meeting are discussed by utilizing the Turkish Commercial Code No. 6102 and other legislation on limited liability companies. In addition, the opinions in the doctrine are included in order to clearly understand the legal nature of these decisions.

Key Words: Limited liability, company, general assembly, meeting, resolutions.

ÖNSÖZ

Bu tez, Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk programı kapsamında Dr.Öğr.Üyesi Selen Serder danışmanlığında hazırlanmıştır. Tez, limited şirket genel kurulunun işleyişi ve karar alma esaslarını incelemektedir.

Bu çalışmanın amacı, hem eTTK ve TTK hükümlerini karşılaştırarak hem de Yargıtay kararları ve öğretideki görüşler doğrultusunda limited şirketlerin karar organı olan genel kurulu, genel kurulun toplantısının işleyişini ve karar alma esaslarını inceleyerek bu konuya ait soyut ve açık olmayan hükümlerin uygulamada karşılaştıkları hukuki problemlerin çözümüne ışık tutmaktır. Tezde belirlediğimiz amaca ulaşırken , limited şirketin genel özellikleri çerçevesinde genel kurulun yapısı incelenmiştir. Bu sayede limited şirket genel kurul toplantısı sonrasında alınan kararların önemi daha iyi anlaşılması hedeflenmiştir.

Tez çalışmamın planlanması ve oluşumunda engin bilgi ve tecrübelerinden yararlandığım sayın Dr.Öğr.Üyesi Selen Serder'e, bu çalışmada emeği geçen sosyal bilimler enstitüsündeki değerli hocalarıma ve idari personele desteklerinden dolayı teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca değerli aileme ithaf ettiğim, bu çalışma ile onlara hayatımda verdikleri desteklerden ötürü bir kez daha teşekkürlerimi sunarım.

Mert Cevahir ESER

İÇİNDEKİLER

KAPAK.....	i
ONAY SAYFASI.....	ii
İTHAF.....	iii
ETİK BEYANI.....	iv
TEŞEKKÜR.....	v
ÖZ.....	vi
ABSTRACT.....	vii
ÖNSÖZ.....	viii
İÇİNDEKİLER.....	ix
KISALTMALAR.....	xiv
EKLER LİSTESİ.....	xvi
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

LİMİTED ŞİRKET KAVRAMI, ÖZELLİKLERİ VE ORGANLARI

1.1. Limited Şirketin Tanımı ve Kuruluşuna İlişkin Genel Esaslar.....	3
1.1.1. Ortak Sayısı ve Niteliği.....	4
1.1.2. Kişi Unsuru.....	7
1.1.3. Ticaret Ünvanı.....	8
1.1.4. Esas Sermaye ile Pay Faktörü	8
1.1.5. Limited Şirketin Konusu ve Amacı.....	9
1.2. Limited Şirketin Organları.....	10
1.2.1. Organ Kavramı ve Tanımı.....	10
1.2.2. Genel Olarak.....	12
1.2.2.1. Genel Kurul.....	12
1.2.2.2. Müdür veya Müdürler Kurulu.....	13
1.3. Limited Şirketlerde Organın Sınıflandırılması ve Genel Kurulun Organ	
Olarak Bu Ayrımdaki Yeri.....	14
1.3.1. Karar İle Yürütme Organı.....	14
1.3.2. Genel Kurulun Bir İç Organ Olarak Özellikleri.....	15

1.3.3. Genel Kurulun Heyet Organ Olarak Özellikleri.....	16
1.3.4. Genel Kurulun Zorunlu Organ Olarak Özellikleri.....	16

İKİNCİ BÖLÜM

GENEL KURULUN TÜRLERİ, TOPLANTIYA ÇAĞRILMASI VE TOPLANTIYA KATILIM

2.1. Genel Kurulun Toplantıya Çağırılmasına İlişkin Hükümlerin Genel Olarak Tanıtılması.....	18
2.2. Genel Kurulun Türleri.....	19
2.2.1. Toplantı Zamanı Bakımından.....	19
2.2.1.1. Olağan Genel Kurul.....	19
2.2.1.2. Olağanüstü Genel Kurul.....	21
2.2.2. Kararların Alınış Şekli Bakımından.....	23
2.2.2.1. Ortakların Fiziksel Olarak Katılımıyla Genel Kurul.....	24
2.2.2.2. Elektronik Ortamda Genel Kurul.....	24
2.2.2.3. Sirküler Tipi (Toplantı Yapmaksızın) Karar Alma Yoluyla Genel Kurul.....	25
2.3. Genel Kurulun Toplantıya Çağırılmasına ve Toplantıya Katılıma İlişkin Unsurlar.....	27
2.3.1. Genel Kurulu Toplantıya Çağırmaya Yetkili Olanlar.....	27
2.3.1.1. Müdür veya Müdürler Kurulu.....	27
2.3.1.2. Ortaklar	28
2.3.1.3. Azınlık Pay Sahipleri.....	29
2.3.1.4. Tasfiye Memurları.....	32
2.3.1.5. Şirket Sözleşmesi Gereğince Genel Kurulu Toplantıya Çağırma Hakkı Verilen Özel Hak Sahipleri.....	32
2.3.1.6. Kayyım.....	32
2.3.1.7. Konkordato Komiseri.....	33
2.3.1.8. İflas İdaresi.....	33
2.3.2. Genel Kurulu Toplantıya Çağırının Şekli.....	34
2.3.2.1. Çağrılı Genel Kurul.....	34
2.3.2.1.1. Çağrı İlanının İçeriği.....	35

2.3.2.2. Çağrısız Genel Kurul.....	36
2.3.3. Toplantının Yapılacağı Yer ve Zaman.....	37
2.3.4. Gündem ve Gündeme Bağlılık İlkesi.....	38
2.3.4.1. Gündem Kavramı.....	38
2.3.4.2. Olağan ve Olağanüstü Genel Kurul Gündemin Tayin Edilmesi.....	38
2.3.4.3. Gündemin Değiştirilmesi.....	39
2.3.4.4. Gündeme Bağlılık İlkesi ve İstisnaları.....	39
2.3.5. Genel Kurul Toplantısında Hazır Bulunanlar Listesi ve Listenin Düzenlenmesi.....	42
2.3.6. Genel Kurul Toplantısına Katılma Etme Hakkı Olanlar ve Yetkisiz Katılım.....	43
2.3.6.1. Ortaklar.....	43
2.3.6.2. İntifa ve Rehin Hakkı Sahipleri.....	44
2.3.6.3. Ortakların Temsilcileri.....	44
2.3.6.4. Dinleyiciler.....	46
2.3.6.5. Yetkisiz Katılımın Hukuki Durumu	46

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

GENEL KURUL TOPLANTISININ İŞLEYİŞİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER VE KARAR ALMA ESASLARI

3.1. Genel Kurul Başkanı, Başkanın Görevleri ve Yetkileri.....	47
3.1.1.Genel Kurul Başkan ve Başkanlık Divanının Seçimi.....	47
3.1.2. Başkanın Görev ve Yetkileri.....	48
3.2. Ortakların Müzakerelere Katılma ve Gündem Konuları ile İlgili Öneride Bulunma Hakkı.....	50
3.2.1.Ortakların Müzakerelere Katılma Hakkı.....	50
3.2.2.Ortakların Gündem Konularına İlişkin Öneride Bulunma Hakkı.....	50
3.3. Genel Kurulda Karar Alma Esasları.....	51
3.3.1. Olağan Karar Alma.....	52
3.3.2. Önemli Kararların Alınması.....	54
3.3.2.1. Faaliyet Konusunun Değişimi.....	55

3.3.2.2.Oy Hakkında Ayrıcalıklı Esas Sermaye Paylarının Öngörülmesi.....	55
3.3.2.3.Esas Sermaye Paylarının Devrinin Sınırlandırılması, Yasaklanması veya Kolaylaştırılması.....	56
3.3.2.4.Esas Sermayenin Artırımı.....	56
3.3.2.5.Rüçhan Hakkı, Hakkın Sınırlandırılması veya Kaldırılması.....	57
3.3.2.6.Şirketin Merkezinin Değiştirilmesi.....	57
3.3.2.7.Ortak veya Müdürlerin Rekabet Yasağı ya da Bağlılık Yükümlülüğüne Aykırı Faaliyette Bulunmalarına Genel Kurulca Onay Verilmesi.....	58
3.3.2.8.Bir Ortağın Haklı Sebeplerle Limited Şirketten Çıkarılması Amacıyla Mahkemeye Başvurulması ve Ortağın Limited Şirket Sözleşmesinde Belirtilen Sebepten Dolayı Limited Şirketten Çıkarılması.....	58
3.3.2.9.Şirketin Feshi.....	59
3.3.3. Kanun'da Gösterilen Diğer Önemli Hususlarda Karar Alınması.....	60
3.3.3.1. Şirket Sözleşmesinde Yapılacak Değişiklik Hakkında Karar Alma.....	60
3.3.3.2. Birleşme, Bölünme ve Tür Değişikliğinde Karar Alma.....	60
3.4. Genel Kurul Toplantı Tutanağının Düzenlenmesi.....	61
3.5. Genel Kurul Kararlarının Tescili.....	62
3.6. Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü.....	63
3.6.1. Yokluk.....	64
3.6.1.1. Genel Olarak.....	64
3.6.1.2. Yokluğun Tespiti.....	65
3.6.2. Butlan.....	67
3.6.2.1. Genel Olarak.....	67
3.6.2.2. Türk Ticaret Kanunu Gereğince Butlan Sebepleri.....	67
3.6.3. İptal.....	69
3.6.3.1. Genel Olarak.....	70
3.6.3.2. Türk Ticaret Kanunu Gereğince İptal Sebepleri.....	73
3.6.3.2.1. Kanuna Aykırılık.....	73
3.6.3.2.2. Limited Şirket Sözleşmesine Aykırılık.....	74
3.6.3.2.3. Dürüstlük Kurallarına Aykırılık.....	75

3.6.3.3. Kısmi İptal.....	76
SONUÇ	77
KAYNAKÇA.....	83
EKLER.....	95

KISALTMALAR

AATUHK	:6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun
age	:Adı geçen eser
agm	:Adı geçen makale
Alm.LŞK	:Alman Limited Şirket Kanunu
Art.	:Artikel (madde)
A.Ş.	:Anonim Şirket
AET	:Avrupa Elektronik Topluluğu
AT	:Avrupa Topluluğu
AÜHFD	:Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
AYM.	:Anayasa Mahkemesi
b.	:Bent
BakTemYön.	:Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmelik
Bkz.	:Bakınız
C.	:Cilt
E.	:Esas
EGKS	:Elektronik Genel Kurul Sistemi
ESP	: Esas Sermaye Payı
e.t.	:Erişim Tarihi
eTTK	:Eski Türk Ticaret Kanunu (6762 Sayılı Türk Ticaret Kanunu)
f.	:Fıkra
HD.	:Hukuk Dairesi
HMK	:6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu
İsv.BK	:İsviçre Borçlar Kanunu
İİK.	:2004 Sayılı İcra İflas Kanunu
K.	:Karar
K.B.	:Kabul Tarihi
K.T.	:Karar Tarihi
Ltd. Şti.	:Limited Şirket
m.	:Madde
N.	:Numara
R.G.	:Resmî Gazete
s.	:Sayfa

S.	:Sayı
San. ve Tic.	:Sanayi ve Ticaret
Say.	:Sayılı
SBE	:Sosyal Bilimler Enstitüsü
SerPK.	:6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu
T.	:Tarih
TBB	:Türkiye Barolar Birliği
TBK.	:6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu
TBMM	:Türkiye Büyük Millet Meclisi
TD	:Ticaret Dairesi
TMK.	:4741 Sayılı Türk Medeni Kanunu
TMS	:Türkiye Muhasebe Standartları
TTK.	:Türk Ticaret Kanunu (6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu)
TTK Tasarı	:Türk Ticaret Kanunu Tasarısı
TTSG	:Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi
TTKYUŞHK	:Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun
vb.	:ve benzeri
vd.	:ve devamı
VUK	:213 Sayılı Vergi Usul Kanunu
vs.	:vesaire
Y.	:Yıl
YHGK.	: Yargıtay Hukuk Genel Kurulu

EKLER LİSTESİ

EK 1. Tez Etik İzin İstek Formu.....	95
EK 2. Tez Etik İzin İstek Yazısı.....	96
EK 3. Tez Etik İzin Yazısı.....	97
EK 4. Tez Başlığı Değişikliği Formu.....	98

GİRİŞ

Sosyal ve ekonomik hayatın sürekli değişimi ve gelişimi neticesinde kişi veya toplulukların özellikle ticari hayat içerisinde belirli bir amaç doğrultusunda tüzel kişiliğe sahip ticaret ortaklığı kurma talepleri artmıştır. Bu talepler doğrultusunda, en çok kurulan şirket türü ise limited şirkettir. Öyle ki yakın döneme baktığımızda Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği verilerine göre 2024 yılı haziran ayında toplam 6.759 şirketin kurulduğu, bu şirketlerin 5.820'si limited, 785'i ise anonim şirket, kalan 154 şirketin ise diğer şirket türleri olduğu görülmektedir.

6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun (eTTK) 01.01.1957 tarihinde kabul edilmesinin üzerinden uzun bir sürenin geçmesi sebebiyle, yer alan hükümlerin artık günümüz ticari hayatına uygun ve çağdaş ilkelere sahip olması ihtiyacı ile yapılan önemli değişiklikler neticesinde 13.1.2011 tarihinde 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK) kabul edilmiştir. Kanun maddelerinin bir kısmında yapılan önemli değişikliklere (m. 573, m.577, m. 585 vb.) karşın Kanun'un bazı maddeleri ise aynen korunmuştur (m. 622, m. 589 vb.). Belirtmek gerekir ki limited şirketlere ait hükümler incelendiğinde bu hükümlerin birçoğunda anonim şirketlere ait kanun maddelerine atıfların yapılması sebebiyle, anonim şirketlere ait hükümlerinde incelenmesi önemlidir.

Bu çalışmanın amacı hem TTK hem de Yargıtay kararları ve öğretideki görüşler doğrultusunda limited şirketlerin karar organı olan genel kurulu, genel kurulun toplantısının işleyişini ve karar alma esaslarını inceleyerek bu konuya ait soyut ve açık olmayan hükümlerin uygulamada karşılaştıkları hukuki problemlerin çözümüne ışık tutmaktır. Zira limited şirketlere ait kanun maddelerinin bir kısmının özgün maddeler olmayışı ve genelinde anonim şirkete yapılan atıfların var olması, limited şirketlere ait hükümlerin özgün hale gelmemesine ve uygulamada belirsizliklere sebep olmaktadır. Bu nedenle TTK'de limited şirketlere ait hükümlerin diğer ticari ortaklarla arasındaki benzerlik ve farklılıkları öğretilerde yer alan görüşlerle karşılaştırılarak incelenecektir.

Çalışmamız üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, limited şirkete ait genel esaslar incelenecektir. Bu bağlamda limited şirketin kuruluşundan ticari hayattaki faaliyetlerini gerçekleştirebilmesi için temel unsurları detaylı şekilde ele alınacaktır. Birinci bölümde incelenecek hususlar, konumuzun asıl amacı olan genel kurul toplantısının işleyişi ve karar alma esaslarını iyi şekilde kavramamıza yardımcı olacaktır.

Çalışmamızın ikinci bölümünün başlığı genel kurulun türleri, genel kurulun toplantıya çağırılması ve toplantıya katılımıdır. Bu başlık altında, genel kurul toplantısının yapılış usullerine değinilecektir. Bu sebeple, genel kurul toplantısının yapılış yeri, zamanı ve genel kurul türleri detaylıca incelenerek öğretilerde yer alan farklı görüşler ile karşılaştırılacaktır. Ayrıca genel kurul toplantısına katılım ve yetkisiz katılımın hukuki sonuçları detaylıca incelenecektir.

Son olarak çalışmamızın üçüncü bölümünde genel kurul toplantısının işleyişine ilişkin detaylı bilgilere yer verilecektir. Toplantının yürütülmesine ilişkin olarak toplantı başkanlığı ve divan seçimi üzerinde durulacaktır. Özellikle genel kurul toplantısında kararların alınış usulü incelendikten sonra bu kararların hükümsüzlüğüne ilişkin hususlar araştırılacak ve elde edilen bulgular çerçevesinde bir sonuca varılacaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

LİMİTED ŞİRKET KAVRAMI, ÖZELLİKLERİ VE ORGANLARI

1.1. Limited Şirketin Tanımı ve Kuruluşuna İlişkin Genel Esaslar

Limited şirketlere ait hükümler TTK¹ 573 ile 644 maddeleri arasında yer almaktadır. TTK m.124/2’de limited şirket, sermaye şirketi² olarak nitelendirilmiş ise de şahıs şirketi özelliklerini de içerdiği görülmektedir³. Öyle ki limited şirketin anonim şirket ile kollektif şirket nitelikleri arasında karma bir şirket olduğu ve özellikleri bakımından hem sermaye şirketleri hem de şahıs şirketleri unsurlarına sahip olduğu dile getirilmiştir⁴. Ayrıca TTK’de yapılan değişikliklerle, gerekçede de bir amaç olarak belirtilmesi ile anonim şirkete yaklaştığı da ileri sürülmüştür⁵.

Limited şirketin tanımı TTK 573’üncü maddesinde yer almaktadır. TTK m. 573/1’e göre: “*Limited şirket, bir veya daha çok gerçek veya tüzel kişi tarafından bir ticaret unvanı altında kurulur; esas sermayesi belirli olup, bu sermaye esas sermaye paylarının toplamından oluşur.*” Limited şirketin ortakları ise TTK m. 573/2 hükmü uyarınca, “*Ortaklar, şirket borçlarından sorumlu olmayıp, sadece taahhüt ettikleri esas sermaye paylarını ödemekle ve şirket sözleşmesinde öngörülen ek ödeme ve yan edim yükümlülüklerini yerine getirmekle yükümlüdürler.*”

TTK m. 573/3’e göre limited şirketler kanunen yasak olmayan her türlü ekonomik amaç ve konu için kurulabilmektedir.

ETTK’de yapılan değişiklik sonucunda, limited şirketin tek kişi ile kurulması olanaklı hale gelmiştir. Ancak eTTK’nin m. 504’te yer alan ve ortak sayısının elliden

¹ R.G.14/2/2011, Sayı: 27846.

² Ünal Tekinalp, **Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar Hukuku ile Tek Kişi Ortaklığının Esasları**, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 2. Baskı, İstanbul 2012, N. 18-02, s. 335.

³ Murat Türe, “Yargıtay Kararları Işığında Limited Şirkette Esas Sermaye Payının Devri”, **Türkiye Adalet Akademisi Dergisi**, Yıl 2022, Sayı 51, s.143-172;İsmail Özgün Karaahmetoğlu, “**Limited Şirketler Hukukunda Geçerli Yazılı Olmayan Prensipler**”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 24, Sayı: 2, 2022, s. 673-715;Tekinalp,Esaslar,336.

⁴ Barbaros Çağa, “Limited Şirkette Ortaklık Payının Devri”, Yıl 1974, Sayı 7(3), **Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi**, s.581-587.

⁵ Hakan Çebi, **Şirketler Hukuku**, Birinci Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020, s. 340-341;Oruç Hami Şener, **Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku**, Beşinci Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2022,s.671-672.

fazla olamayacağına ilişkin hüküm TTK'nin m. 574/1'de yer almış ve böylece en fazla ortak sayısına ilişkin ilke devam ettirilmiştir⁶.

Daha önce de bahsettiğimiz üzere limited şirketin yapısında hem sermaye şirketleri hem de şahıs şirketlerine özgü özellikler bulunmaktadır⁷. Sermaye şirketlerine özgü özellikleri; sınırlı sorumluluk, hakların ve borçların kural olarak esas sermaye payına göre belirlenmesidir. Şahıs şirketlerine özgü özellikleri ise ek ödeme ve yan edim yükümlülüğü, esas sermaye payının devrinin zorluğu, sadakat yükümlülüğü, şirketten çıkma ve çıkarmanın mümkün olması örnek gösterilebilir⁸.

Ayrıca eTTK m. 503/3 hükmünde yer alan, limited şirketlerin sigortacılık faaliyetleri yapamayacaklarına ilişkin yasak, TTK m. 573'te yer almamıştır. Ancak sigortacılık faaliyetlerine ilişkin bu hükmün TTK'de yer almaması, limited şirketlerin sigortacılık hizmeti yapabileceği anlamı taşımamaktadır. Bu yasağa ilişkin hüküm, 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu m. 3/1'de belirlenen tür şartı nedeniyle tekrarın yaşanmaması adına kanundan çıkarılmıştır⁹.

TTK m.125/1'de yer alması sebebiyle, şirketin tüzel kişiliğe sahip olmasına ilişkin durum m. 573'te tekrarlanmamıştır. Diğer yandan Alm.LŞK ile aynı doğrultuda, bir sınırlama yapmadan tüzel kişilerin de limited şirkete ortak olabildiğini mümkün kılmıştır.

1.1.1. Ortak Sayısı ve Niteliği

ETTK'de limited şirkette ortak sayısının alt ve üst sınırı belirlenmişti. ETTK m. 503'e göre şirketin kurulması için en az iki ortağın yer alması şartı vardı. Limited şirketlerde diğer şirketlerde öngörülme­yen bir şekilde ortak sayısına ilişkin bir üst sınır vardır. ETTK m. 504'e göre limited şirketteki ortak sayısının en üst sınırı elliden fazla olamayacağı belirtmiş, bu hüküm ise TTK m. 574/1'de korunmuştur. Ancak TTK'de

⁶ Ender Dede­ağaç, **Uygulamalı Limited Şirketler Hukuku**, 2.Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021, s.32.

⁷ Çebi,s.339; Bkz. Oruç Hami Şener, **Limited Ortaklıklar Hukuku**, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2017, s.10.

⁸ Çebi, s. 340-341.

⁹ Bu sebeple yahut bu amaçla kurulan şirketlerin anonim ortaklık veya kooperatifler çevresinde kurulmuş olması zorunluluğu vardır. Ancak belirtmek gerekir ki Türkiye'de faaliyet gösterecek yabancı sigorta şirketlerinin kuruldukları yerdeki şirket türünün limited şirket olması halinde yabancı sigorta şirketleri şube açmak suretiyle sigortacılık faaliyeti gerçekleştirebilirler. Detaylı bilgi için bkz. 24/8/2007 tarihli ve 26623 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sigorta Şirketleri ve Reasürans Şirketlerinin Kuruluş ve Çalışma Esaslarına İlişkin Yönetmeliği.

hem AET'nin 89/667 sayılı Yönergesi hem de Kara Avrupa ülkeleri yasalarına uyumlu olması adına limited şirketin tek kişi ile kurulup işletilmesi kuralı benimsenmiştir¹⁰. Limited şirket ortak sayısına üst sınır konulması ise öğretide çeşitli şekilde tartışılmış¹¹, üst sınır uygulamasının limited şirketin sermaye şirketi olma özelliğine zarar verdiği dile getirilmiştir¹². Nitekim anonim şirketlerde olduğu gibi limited şirketlerin de tek ortak ile kuruluşu ve işleyişi kuralı benimsenmiş, böylelikle bu durum “*saman adam*” uygulamasına ilişkin kötüye kullanımların önüne geçilmesi ve tüzel kişilik perdesinin kaldırılması ilkesinin¹³ uygulanmasını kolaylaştırmıştır¹⁴.

Limited şirketlere ilişkin verilere baktığımızda ülkemizde limited şirketlerin genellikle bir veya beş ortak sayısına sahip olduğunu görmekteyiz. Bu verileri detaylı olarak incelediğimizde, kurulan limited şirketlerin ortak sayısına göre dağılımı Ocak 2023'te; %72,24'ü bir ortaklı, %20,92'si iki ortaklı, %4,99'u üç ortaklı, %1,28'i dört ortaklı ve %0,33'ü beş ortaklı kalan %0,28'inin ise diğer ortak sayılarına ait olduğunu görmekteyiz.

TTK m. 574'e göre, limited şirketin tek ortak olacak şekilde ekonomik amacını devam ettirmesi mümkündür¹⁵. Ancak ortak sayısının bir kişiye düşmesi durumunda, bunu meydana getiren işlem tarihinden itibaren yedi gün içinde bu durum, müdürlere yazılı olarak bildirilir. Müdürler, bu durumun öğrenilmesi tarihinden başlayarak yedinci gün sonuna kadar, şirketin ortak sayısının tek olduğunu, bu ortağın adını, yerleşim yerini ve vatandaşlığını tescil ve ilan ettirirler, aksi halde meydana gelecek zarardan sorumlu tutulurlar. Aynı sorumluluk, şirketin bir ortakla kurulduğu durumlarda da devam etmektedir (TTK m. 574).

Limited şirketin ortak sayısının üst sınır olan elli kişiyi geçmesi durumunda hangi yaptırımların uygulanacağı kanunda açık ve net olarak belirtilmemiştir¹⁶. TTK m. 574'ün gerekçesinde üst sınır olan “elli ortak” sınırlamasına müdürler ve genel kurulca dikkat edilmesini, üst sınırı aşan durumda tescillere onay verilmemesinin gerekliliği

¹⁰ Hasan Pulaşlı, **Şirketler Hukuku Genel Esaslar**, 8.Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2022, s.715.

¹¹ Şener'e göre, sermaye ortaklığına elliden fazla ortak katılacaksa bu durumda esas itibariyle anonim şirket tipinin seçilmesi zorunludur. Bkz. Şener, Ortaklık Hukuku, s.677; Tamer Bozkurt, **Şirketler Hukuku**, 14. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2022, s.534.

¹² Mustafa Erdem Can, **Şirketler Hukuku Dersleri**, Turhan Kitabevi, Ankara 2017, s.224.

¹³ Serhan Dinç, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Limited Şirketin Unsurları ile Limited Şirketlerde Pay ve Ortak Kavramı, **Türkiye Adalet Akademisi Dergisi**, Ankara 2017, Sayı 29, s.135-165.

¹⁴ Pulaşlı, Şirketler, s.715.

¹⁵ Serhan Dinç, s.135-165.

¹⁶ Sefa Berat Karabağ, **Limited Şirkette Yönetim**, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2020, s.24.

belirtilmiştir. Buna karşın üst sınırı aşan pay devirleri ve tesciller onay verilmiş olsa dahi geçerli olmayacaktır. Çünkü limited şirkette ortak sayısına ilişkin elli kişilik üst sınır emredici bir hükümdür¹⁷ (TTK m. 579). Bu hükme karşılık öğretide, limited şirketin ortak sayısının elli üzerine çıkması durumunda, ortada kanun boşluğunun olduğunu, bu durumda bunun fesih sebebi olarak kabul edilmesini ve fesih davasının da sadece ortakların açmasını ileri sürmekte ve fesih davası açılması halinde de derhal feshe karar verilmemesini, ortak sayısının elliye indirilmesi için şirkete belirli bir süre verilmesini, sürenin olumsuz geçmesi halinde ise şirketin feshine karar verilmesini savunan görüşler vardır¹⁸. Ancak öğretide yer alan bu görüşlerin, TTK m. 579'daki emredici hükümlere aykırılık sebebiyle kanaatimizce kabulü mümkün değildir. Bu görüşlerin yanında, ortak sayısının elliye aşması durumunda aşan kısım için geçersizlik yaptırımının uygulanabileceği¹⁹, üst sınırın aşılması durumunda limited şirketin anonim şirkete dönüşmesi gerektiği ileri sürülmüştür²⁰. Bir diğer görüşe göre ortak sayısının elliye aşması durumunda yaptırımın gerekçede belirtildiği üzere içtihatla bırakılmasını eleştirerek yumuşatılmış bir infisah ve ceza yaptırımının kanunda öngörülmesi gerektiği belirtilmiştir²¹. Öte yandan, esas sözleşmeye eklenecek hüküm ile şirketin konusunun önemli olduğu hallerde, şirkete ortak olacak kişilerin birtakım özellikleri (*tabiiyeti, ikametgahı vd.*) bulundurma şartı kararlaştırılabilir. Bu tip durumlar, mühendislik işleri yapan şirkete ortakların mühendis olması ya da mimarlık işleri yapan limited şirkete ortakların inşaat alanı hakkında ihtisas sahibi kişilerin ortak olması kararlaştırılabilir²².

Limited şirket, “sınırlı sorumluluk ilkesi” gereğince, borç ve yükümlülüklerinde sadece mal varlıkları ile sorumludur (TTK m. 602). Bu kapsamda limited şirket borçlarının tahsili yalnızca şirketin mal varlığı kapsamında yapılır²³. Bu hükümle,

¹⁷ Pulaşlı, Şirketler, s.716.

¹⁸ Pulaşlı, Şirketler, s.716-717; Bkz. Karşı Görüş, Oruç Hami Şener, **Yargıtay Kararları Işığında Limited Ortaklıklar Hukuku**, Seçkin Yayınları, Ankara 2017, s.21.

¹⁹ Şükrü Yıldız, **Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Limited Şirketler Hukuku**, Arıkan Yayıncılık, Ankara 2007, s.70.

²⁰ Oruç Hami Şener, Ortaklık Hukuku, s.675; **Mustafa Erdem Can, Şirketler Hukuku Dersleri**, Turhan Kitabevi, Ankara 2017, s.224., Fatih Bilgili/Ertan Demirkapı, **Şirketler Hukuku**, 9. Baskı, Dora Yayınları, Bursa 2013, s.621.

²¹ Erdoğan Moroğlu, **Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nın Genel Olarak Değerlendirilmesi**, Makaleler, İstanbul 2010, s.733-752.

²² Pulaşlı, s. 717.

²³ Tasarıya baktığımızda kısıtlı bir anlama sahip olan “*borç*” sözcüğü tercih edilmiştir. Ancak borç kelimesi yerine metin içerisinde “*borçlar ve yükümlülükler*” kavramı uygun bulunmuştur. Tasarıda

ortaklıkların sorumluluk bakımından tasnifinde, şirket borçlarının ise diğer kişilere karşı ne türden sorumlu olacağı önemli bir konudur. Bu bakımdan, ortakların edim ve yükümlülükleri sadece ortaklığa yönelik olup bu sorumluluğun sınırını da vermeyi taahhüt ettikleri esas sermaye payları teşkil etmektedir. Bunun istisnası, TMK m. 573/2 hükmü çerçevesinde esas sözleşmede belirtilmesi koşuluyla ek ödeme ve yan yükümlülüklerdir²⁴. Bunun haricinde, ortakların şirket dışında şirketin alacakları dolayısıyla şahsi bir sorumluluğu yoktur. Ancak 6183 sayılı Amme Alacakları Tahsili Usulü Hakkındaki Kanun'un değişik 35'inci hükmü, şirket ortakları hakkında farklı hüküm öngörmüştür²⁵. Bu doğrultuda, AATUHK m. 35'e göre şirketten tahsili mümkün olmayan kamu borçlarından dolayı, ortakların payları oranında bu ortakların bütün mal varlığı ile şahsi sorumluluğuna gidilmektedir²⁶. Öğretideki bir görüşe göre, TTK m. 602 hükmünde belirtilen şirketin, borç ve sorumlulukları nedeniyle sadece mal varlığı ile sorumlu tutulması hükmü karşısında, 6183 sayılı AATUHK m. 35'te hükmünün saklı olduğu yolunda ayrıca bir hüküm bulunmaması eleştirilmiştir²⁷.

1.1.2. Kişi Unsuru

TTK m. 573/1 gereğince, limited şirketlere gerçek veya tüzel kişiler ortak olabilirler. İsviçre Borçlar Kanunu m. 75 hükmünün aksine, TTK'deki düzenlemede, gerçek kişi, tüzel kişi ve ticaret şirketleri sıralaması yapılmaksızın sadece "*gerçek veya tüzel kişi*" denilmiştir²⁸.

Gerçek veya tüzel kişilerin limited şirketlere ortak olabilmesi birtakım şartlara bağlanmıştır. Öyle ki gerçek kişilerin limited şirkete ortak olabilmeleri için 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun hakları kullanma yeteneğine sahip olmaları gerekmektedir (TMK m.15, 16, 342, 343, 463)²⁹. Gerçek kişiler ayrıca şirket sözleşmesini akdedebilmesi için fiil ehliyetine sahip olmalıdırlar. Gerçek kişilerin fiil ehliyetinin

maddenin kenar başlığı olarak kullanılan "şirketin sorumluluğu" maddenin metin anlamı ile paraleldir. 6102 Sayılı TTK Madde 602, Madde Gereğesi.

²⁴ Pulaşlı s.726.

²⁵ Sefa Berat Karabağ, **Limited Şirkette Yönetim**, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2020, s.26.

²⁶ Bülent Sezgin, "Limited Şirket Müdür ve Ortakların Amme Borçlarının Ödenmesine İlişkin Sorumlulukları", **Mali Çözüm Dergisi**, Sayı 99, Yıl 2010, s.251-252.

²⁷ Erdoğan Moroğlu, **6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Değerlendirmeler ve Öneriler**, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2016, s.380-381.

²⁸ Pulaşlı, s.716.

²⁹ Reha Poroy/Ünal Tekinalp/Ersin Çamoğlu, **Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku**, 9. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul 2004, s.1641.

bulunmaması halinde, TTK m. 463 gereğince bu kişiler bu yetkilerini ancak yasal temsilci aracılığıyla kullanabilir³⁰.

Bir diğer kişi olan tüzel kişiler de gerçek kişiler gibi limited şirketlere ortak olabilmek hakkına sahiptir. Tüzel kişi olarak ticaret şirketlerinin tümü; sendikalarda, kooperatiflerde, derneklerde ve vakıflarda limited şirket ortağı olabilir. Buna karşın adi şirketin, miras şirketinin ve donatma iştirakinin limited şirkete ortak olması mümkün değildir³¹.

1.1.3. Ticaret Ünvanı

TTK m. 573/1’de limited şirketlerin ticaret ünvanının varlığına işaret edilmiştir. Şirket niteliğini gösteren tabir, “Ltd.”, “Şti.” veya “LtdO.” gibi kısa şekilde gösterilebilir. Hangi durumda bu kısaltmaların kullanılamayacağı TTK m. 43/2’de belirtilmiştir. TTK m. 43/2’ye göre, şirketin ünvanı gerçek kişinin adı ve soyadını içeriyorsa şirketin türünü gösteren ibarelerde baş harflerle veya başka şekilde kısaltma yapılamaz. Limited şirketin ticaret ünvanı, şirket sözleşmesinde gösterilmek zorundadır (TTK. 576/1-a). Ticaret ünvanının şekline ilişkin olarak TTK m. 43/1 gereğince bu tür ticari şirketler, -faaliyet konusu göstermek şartıyla- ticaret sanlarını diledikleri gibi belirleyebilirler. Ortaklığın birden fazla faaliyet konusu varsa şirket ünvanında en az birisinin yer alması zorunludur (Ticaret Unvanları Hakkında Tebliğ m. 4/4).

1.1.4. Esas Sermaye ile Pay Faktörü

Limited şirkette, şirket hakları “esas sermaye payı (ESP)” kavramı ile ifade edilmektedir. Bu tanım incelendiğinde kavramın anonim şirketteki karşılığından bir farkı vardır³². Anonim şirket hem esas sermayeli hem de esas sermayesi paylara bölünmüş bir ticaret ortaklığıdır. Halbuki limited şirket esas sermayeli olmasına rağmen, limited şirketin sermayesi paylara bölünmemiştir³³.

³⁰ Hakan Çebi, *Şirketler Hukuku*, Birinci Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020, s. 340.

³¹ Çebi, s.341.

³² Soner Altaş, *Türk Ticaret Kanunu’na Göre Limited Şirketler*, 10.Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2022, s.63.

³³ Bozkurt, s.535-536.

Limited şirkette belirli olan esas sermaye miktarı şirket sözleşmesinde gösterilmelidir (TTK m. 576/1-c). Esas sermaye belirli bir TL cinsi paradan ibaret olup en az on bin (10.000) Türk lirasından az olamaz (TTK m. 580/1). Ayrıca limited şirketin asgari sermaye tutarı, Cumhurbaşkanınca on katına kadar artırılabilir. Esas sermaye miktarının artırılması veya azaltılması için şirket sözleşmesinin değiştirilmesi gerekli olup esas sermayeye ilişkin bu düzenleme ise emredici niteliktedir. Esas sermayenin kuruluşta veya daha sonra sermaye azaltımı yoluyla bu miktarın altına indirilmesi söz konusu değildir³⁴.

TTK m. 581/1'e göre limited şirketlerde sınırlı ayni hak; haciz veya tedbir bulunmayan, nakden değerlendirilebilen ve devrolunabilen, fikri mülkiyet hakları, sanal ortaklardaki haklar dâhil olmak üzere bu gibi mal varlığı unsurlarını ortaklar ayni sermaye olarak getirebilmektedir. Ancak ortaklar; hizmet edimleri, kişisel emek, ticari itibar ve vadesi gelmemiş alacaklarını sermaye olarak getirememektedir. Bu açıklamalardan yola çıktığımızda özellikle komantid şirketlerde komanditer ortağın emek ve ticari itibarını sermaye şeklinde koyabilmesine olanak tanınmasına karşın limited şirketlerde bu özelliğin olmadığını görmekteyiz.

Esas sermaye paylarının itibari değerler toplamı, esas sermaye miktarına eşittir³⁵. TTK m. 583 hükmüne göre, esas sermaye paylarının itibari değeri en az yirmi beş Türk lirası olması gerekmektedir. Şirketin esas sermaye paylarının değerlerinin farklı olması mümkündür. Ancak sermaye paylarının değerlerinin yirmi beş Türk lirası veya bunun katları şeklinde olması gerekmektedir. TTK m. 583/3'e göre, şirkette her ortağın birden fazla payı bulundurabilecektir. Ayrıca sermaye paylarını itibari değerinden fazla bir bedelle çıkarmak mümkündür. Ancak itibari değer altındaki paylar, çıkarılamazlar (TTK m. 583/4). Limited şirkette bu payların devri ile ilgili işlemlerde yazılı şekil aranmakta olup tarafların imzaları da noter huzurunda onaylanır.

1.1.5. Limited Şirketin Konusu ve Amacı

Limited şirketler, anonim şirketler hakkında uygulanan TTK m. 331 hükmüne benzer şekilde, kanun tarafından yasaklanmayan ekonomik amaçlar ve konular hakkında kurulabilirler. Bu düzenlemeden şirket konusunun mutlaka ticari faaliyet işletmek

³⁴ Çebi, s. 342.

³⁵ Ünal Tekinalp, *Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku*, 3. Baskı, Vedat Yayıncılık, İstanbul 2013.

olmasının gerekmediği, önemli olanın hususun ise limited şirketin konusunun ekonomik unsur taşıması gerektiği anlaşılmaktadır³⁶. Limited şirketin amacı ise şirketin nihai ekonomik hedefini ifade etmektedir³⁷.

Kanun koyucu, limited şirketlerin bazı faaliyet konularını da kısıtlamıştır. Özellikle 5411 sayılı Bankacılık Kanunu m. 7/a hükmünde, bankacılık faaliyetlerinin anonim şirket şeklinde kurularak yapılabileceği belirtilmiştir³⁸. Bu sebeple, limited şirketler bu tip faaliyetleri gerçekleştirmek amacıyla kurulamazlar³⁹.

Limited şirketlerin konusunu ilgilendiren eTTK m. 137 hükmünde, ticaret şirketlerin faaliyet konusu ile sınırlı olması şartıyla bütün haklarını kullanabilecekleri belirtilmekteydi. Ancak sık tartışılan ve “yetki aşılması” adı verilen “*ultra vires*” ilkesi kapsamında⁴⁰ limited şirketlerin de “faaliyet konusu” dışında faaliyette bulunmaları yasaktı. TTK’nin 125’inci maddesi kapsamında yapılan değişiklikle beraber, ticaret şirketleri TMK m. 48 dâhilinde bütün hukuki haklardan faydalanabilecektir⁴¹.

1.2. Limited Şirketin Organları

1.2.1. Organ Kavramı ve Tanımı

Türk Dil Kurumu “organ” kelimesini, “bir işi yerine getirmekle görevli kuruluş” olarak tanımlanmıştır⁴². Buna karşın organ kavramı hakkında kanunda bir tanımlama yapılmamıştır. Bu sebeple organ kavramının tanımı ile ilgili durum açıklanırken öğreti, içtihatlar ve Yargıtay kararlarından yararlanılmaktadır.

TMK m. 50 hükmüne göre tüzel kişilerin irade açıklamaları, organlar tarafından yerine getirilmektedir⁴³. Ayrıca tüzel kişiler amaçlarını gerçekleştirmek için bir

³⁶ Şener, Ortaklık Hukuku, s. 674.

³⁷ Sevilay Uzunallı, **Anonim Şirkette İşletme Konusu**, Yetkin Yayıncılık, Ankara 2013, s.8.

³⁸ Şener, Ortaklık Hukuku, s.674.

³⁹ Murat Alışkan, **Limited Şirketler (Tarihçe Niteliği)**, 1. Baskı, Legal Yayıncılık, İstanbul 2013, s.164.

⁴⁰ Ticaret şirketlerin ultra vires ilkesi kapsamında işletme konusunun kavramı için Bkz.: Selen Serder, Anonim Şirketlerin Ehliyeti (Özellikle Ultra Vires Doktrini ile Sınırlandırılması), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, **Doktora Tezi**, s.120 vd.

⁴¹ TTK 125’inci maddenin gerekçesine baktığımızda eski kanunun 137’nci maddesinde belirtilen, tüm ticaret şirketleri için geçerli olan ultra vires ilkesi, AET’nin 68/151 sayılı şirketlere ilişkin birinci yönergesinin ilgili hükmünü dikkate alınması suretiyle mülga edilmiştir.

⁴² Kaynak: <https://sozluk.gov.tr>, e.t.: 20.07.2024.

⁴³ Orhan Çetin, **Dernek Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu**, 1. Baskı, Yetkin Yayıncılık, Ankara 2019, s.36; Direnç Akbay, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı’na Göre Limited Ortaklık

örgütlenmeye ihtiyaç duyarlar⁴⁴. Bu organizasyon içerisinde görevler tespit edilerek belirli yetki veya fonksiyon sahiplerinin ayrılması gerekmektedir⁴⁵. Organlar işte bu durumun gereği olarak karşımıza çıkmaktadır⁴⁶. Bu sebeple tüzel kişiler, sahip oldukları “organlar” aracılığıyla fiil ehliyetlerini kullanır ve iradelerini açıklarlar (TMK m. 49).

Organ terimini, “biçimsel” ve “maddi” olarak ikiye ayırarak incelemek gerekir. Biçimsel anlamında organ, kanun ya da sözleşme unsurlarıyla tüzel kişilik doğrultusunda farklı görevlerde bulunmak maksadıyla belirlenen kişilerdir⁴⁷. Maddi anlamda ise üst mertebedeki yönetime ve temsile dayalı görevlerini gerçekleştiren şahıs ya da şahıs grupları olduğu ifade edilmektedir⁴⁸. Bu sebeple maddi organdan bahsedebilmek için dayanak yetki ve görevlerin gerçekleştirilmesi gerekmektedir⁴⁹.

Organ kavramı öğretide şu şekillerde tanımlanmıştır: *Akūnal*’a göre organ, tüzel kişi hiyerarşisi içerisinde bulunan ve kişiliğin mevcudiyetinin oluşmasına ve bunun hukuki zemindeki halini gerçekleştirmek üzere tabi olduğu yasa esas sözleşme veya iç yönetmelik gereğince oluşturulan görevlerinin devredildiği kişi veya kurallardır⁵⁰. *Oğuzman*’a göre kişiler, organ vasıtasıyla mevcut ve sürekli olarak tüzel kişinin işleyişi içinde hukuka dahil olmaktadır⁵¹. Ayrıca YHGK, bir kararında⁵² organ kavramını tüzel kişinin işlevleri, kanuna veya tüzel kişinin ana sözleşmesine göre özgür olarak gerçekleştirmeye dayalı fiilen ya da diğer durumlarda net belirli bir şekilde yetkilendirilen kişi ya da kişi grupları olarak tanımlamıştır.

Organ teriminin genel tanımından yola çıkarak tüzel kişilikte, özellikle ana görev ve yetkileri gerçekleştirmek üzere üç farklı anlamda yer aldığını görmekteyiz. Bunlar: Karar organı, yönetim veya idare organı ve denetim organıdır.

Genel Kurulunun Toplanma ve Karar Alma Esasları, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, **Yüksek Lisans Tezi**, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2010, s.11.

⁴⁴ Pınar Altınok Ormancı, Tüzel Kişilerde Fiili Organ Kavramı ve Fiili Organın Hukuka Aykırı Fiilleri ile Hukuki İşlemlerinin Doğurduğu Sonuçlar, İstanbul Üniversitesi Yayınevi, **İstanbul Hukuk Mecmuası**, s. 1261-1283.

⁴⁵ Teoman Akūnal, **Türk Medeni Hukukunda Tüzel Kişiler**, İstanbul 1995, s.34.

⁴⁶ Akbay, s.13-14’ten *naklen*: Peter Forstmoser/Arthur Meier-Hayoz/Peter Nobel, **Schweizerisches Aktienrecht**, Bern 1996, s.173, No: 2.

⁴⁷ Akbay, s.13.

⁴⁸ Akbay, 13-14.

⁴⁹ Fatih Bilgili, **Yeni Gelişmelerle İsviçre ve Alman Hukuklarında Anonim Şirketlerin Organlarının Davranışlarından Dolayı Üçüncü Kişiler Karşısındaki Sorumluluğu ve Organların Tazminat Borcu**, 2004 Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2004, s.33.

⁵⁰ Teoman Akūnal, **Türk Medeni Hukukunda Tüzel Kişiler**, Beta Basım, İstanbul 1995, s.34.

⁵¹ M.Kemal Oğuzman/ Özer Seliçi/ Saibe Oktay Özdemir, **Kişiler Hukuku**, İstanbul 2012, s.263.

⁵²YHGK. T. 22.09.2004 E. 2004/21-406 K. 2004/434, Kaynak: <https://www.kazanci.com.tr>, e.t.: 10.02.2023.

1.2.2. Genel Olarak

Limited şirkette, genel kurul ve müdür/müdürler kurulu zorunlu organlardır. Zorunlu organların yanında limited şirkette isteğe bağlı organ teşekkülü de mümkündür⁵³. İsteğe bağlı organların görevleri, danışma veya yönetimin kontrolüyle sınırlıdır. Denetime tabi limited şirketlerde, denetçinin organ sıfatına sahip olmamasına karşın tasfiye memurları ve kayımlar limited şirketin organıdır⁵⁴. ETTK’de ortak sayısının yirmiden az veya çok olması, uygulanacak hükümleri de değiştiriyordu (Az olduğunda kolektif şirket, çok olduğunda anonim şirket hükümlerine yönelim söz konusu olmaktadır). TTK’de bu ayırım kaldırılmış ve “denetçi” organ olmaktan çıkarılmıştır⁵⁵.

1.2.2.1. Genel Kurul

Genel kurul, zorunlu organ olarak karar makamı niteliğine sahip olup ortaklardan oluşmaktadır. Bu organ sahip olduğu unsurları bakımından sürekli görevini sürdüren bir organ olmayıp kapsamlı özelliklere sahip, dış ilişkide ise fazla etkisi bulunmayan bir organdır⁵⁶.

Bir organ olarak genel kurul, yetki konusunda gerek kanunen gerek ise şirket sözleşmesi ile devredilmez nitelik kazanan yetkilere de sahiptir⁵⁷. Genel kurulun karar alması ise kural olarak toplantılarla mümkündür. Bu toplantılarda, genel kurulun iradesi oluşmaktadır⁵⁸. Dar anlamıyla genel kurul, ortakların belirli zaman diliminde ve belirli yerde müzakereler gerçekleştirmek ve karar almak amacıyla bir araya gelmeleri olarak tanımlanmaktadır⁵⁹.

⁵³ Bilgili/Demirkapı, s.652.

⁵⁴ Çebi, s.361.

⁵⁵ Çebi, s.361; Bozkurt, s.543.

⁵⁶ Reha Poroy/Ünal Tekinalp/Ersin Çamoğlu, **Ortaklıklar Hukuku II**. Cilt, Vedat Kitapçılık, Yeniden Yazılmış 13. Baskı, İstanbul 2017, s.1711.

⁵⁷ Detaylı bilgi için Bkz.: s.25 vd.

⁵⁸ Akbay, s.6.

⁵⁹ Akbay, s.6.

1.2.2.2. Müdür veya Müdürler Kurulu

Ortaklığın idare ve vekil organı müdür veya müdürler kuruludur⁶⁰. Müdürler, zorunlu organlardandır. TTK m. 623-626 hükümlerinde müdürlerin görevlendirilmesi; özen, yetki, rekabet ve bağlılık yükümlülükleri; m.627- 634 arasında ise müdürlerin ortaklara aynı düzeyde eşit davranmaları, temsil yetkisinin kapsamı, görevden alınmaları, yetkinin sınırlandırılması, haksız fiil sorumluluğu ve ticari vekillerin atanması ve görevden alınmasına ilişkin hükümlere yer verilmiştir⁶¹. Genel kurul ile müdür/müdürler arasında hiyerarşik bir yapı bulunmamakta olup genel kurulun diğer kişi ve gruplara oranla farklı seviye de olduğu yolundaki anlayıştan vazgeçilmesi, bu organlar arasında “işlevler ayrılığı doğrultusunda eşitlikçi sistem”in benimsenmesine yol açmıştır⁶².

TTK’de özdenlik ilkesinin tercih edilmeyerek organ sistemine geçilmesine karşın⁶³, İsviçre yasalarında “özden yönetim ilkesi” mevcudiyetini devam ettirmektedir.

Müdür/müdürler gerçek veya tüzel kişi olarak atanabilirler. Gerçek kişi ya da tüzel kişi adına atanan müdürün ehliyetine ilişkin Kanun’da bir düzenleme mevcut olmayıp öğretide müdürün tam ehliyetli olması gerektiği kabul edilmektedir⁶⁴. Müdürler, müdürlük sıfatına şirket sözleşmesi ve genel kurul aracılığıyla sahip olurlar. Bu yetki kurulun devredilmez işlevleri içindedir. Müdürlerin kuruluştaki şirket sözleşmesiyle atanması gerekir. TTK 576/1’e göre müdürlerin adlarının, soyadlarının, ünvanlarının ve vatandaşlıklarının şirket sözleşmesinde gösterilmesi zorunludur. Müdürlerin görevleri ölüm, iflas, fiil ehliyetinin kaybedilmesi veya kısıtlanması, müdürlük sıfatının kazanılması için şirket sözleşmesinde öngörülen niteliklerin kaybedilmesi veya müdürlüğü sona erdiren hallerden birinin gerçekleşmesi durumunda sona erer⁶⁵. Müdürlük sıfatının bu durumun sicile ilanı ve tescili gerekmektedir. Burada tescil işlemi, müdürlük sıfatının hüküm doğurması için bir koşul olmayıp sadece açıklayıcı bir niteliğe sahiptir.

⁶⁰ Birden fazla müdürün oluşturduğu kurula verilen isim.

⁶¹ Pulaşlı, s.821.

⁶² İsmail Kırca/ F.Hayal Şehirli Çelik/ Çağlar Manavgat, **Anonim Şirketler Hukuku** , II. Cilt, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara 2013, s.395.

⁶³ Şükrü Yıldız, Limited Şirket, s.176; Bahtiyar, Ortaklıklar Hukuku, s.431-432.

⁶⁴İsmail Özgün Karaahmetoğlu, **6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu’na Göre Limited Şirketin Temsili**, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2014, s.38; Ali Haydar Yıldırım, **Türk Ticaret Kanunu Tasarısı’na Göre Limited Ortaklık Müdürünün Hukuki Durumu**, Seçkin Yayıncılık, İzmir 2008, s.11.

⁶⁵ Çebi, s.391.

1.3. Limited Şirketlerde Organın Sınıflandırılması ve Genel Kurulun Organ Olarak Bu Ayrımdaki Yeri

Organlar, tüzel kişiliğin temsilcisi olmayıp tam olarak onların birer parçası gibidir. Organlara, tüzel kişilik içerisinde gerek kanun tarafından gerek ise şirket sözleşmeleriyle birtakım görev ve yetkiler yüklenmektedir.

Limited şirket içerisinde de genel kurulu zorunlu olan veya olmayan diğer organlardan ayıran nitelikleri bakımından sınıflandırmak, genel kurulun sahip olduğu yetki ve görevleri daha iyi kavramamıza yardımcı olacaktır.

1.3.1. Karar ile Yürütme Organı

Tüzel kişiliğin organlarının ayrımında karşımıza ilk çıkan durum, karar organı ve yürütme ayrımına ilişkin hususlardır. Zira karar organı, tüzel kişinin özellikle iç işleyişle ilgili karar alan, diğer organların işlemlerini belirleyerek talimatlar veren organdır⁶⁶. Bu organın aldığı bu kararlar, yürütme organı tarafından yerine getirilmektedir⁶⁷.

Genel kurulların özelliklerini düzenleyen TTK'nin 616 ve 625'inci maddeler detaylı olarak incelendiğinde genel kurulun bu özellikler çerçevesinde karar organı niteliği taşıdığı görülmektedir⁶⁸. Genel kurula verilen bu yetki ve görevlerin şirketin iç hukuki ilişkide gerçekleştirdiği işlemler ile doğrudan ilgili olması, genel kurulunun bir karar organ niteliği taşıdığını göstermektedir⁶⁹. Öyle ki TTK'nin 616/2-a⁷⁰ maddesinde genel kurulun devredilmez yetkilerine ilişkin hükümde, şirket sözleşmesi uyarınca müdürlerin birtakım faaliyetlerini ve aldıkları kararları genel kurulun onayına sunmaları gerektiği hüküm altına alınmıştır. Ayrıca müdürlerin devredilmez ve vazgeçilmez görevleri

⁶⁶ Akbay, s.16; Teoman Akünal, **Türk Medeni Hukukunda Tüzel Kişiler**, Beta Basım, İstanbul 1995, s. 37-38.

⁶⁷ Ergün Özsunay, **Medeni Hukukumuzda Tüzel Kişiler, Tüzel Kişilerin Genel Teorisi**, İstanbul 1982, s.73; Öztan, s.95; Akünal, s.38.

⁶⁸ Akbay, s.16; Abdullah Erdoğan, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun Limited Şirket Genel Kuruluna İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi, **GÜHFD**, C. XVII, Y. 2013, S. 3, s. 41.

⁶⁹ Gözde Süngü, Limited Ortaklıklarda Genel Kurul Toplantıları, Bahçeşehir Üniversitesi, **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, İstanbul 2018, s.22.

⁷⁰ TTK 616'ncı maddenin 2. Fıkrası'nda yer alan hükümler, sözleşmede belirtilmiş ise bu özelliği kazanmaktadırlar. TTK m. 616 Madde Gerekçesi.

başlığı altında düzenlenen m. 625/2⁷¹ çerçevesinde şirket sözleşmesinde müdürün gerçekleştirdikleri işlemleri genel kurulun onayına sunmaları gereğinin öngörülebildiği bu hükümler, genel kurulun bir karar organı olduğunu göstermektedir.

Genel kurul kararları, şirketin aldığı kararlar olup organlar vasıtasıyla açıklanma prensibine dayalı olarak belirlenmektedir. Bu sebeple alınan bir kararın iptal davasına konu olması halinde, taraf doğrudan limited şirket olacaktır⁷².

1.3.2. Genel Kurulun Bir İç Organ Olarak Özellikleri

İç organ ve dış organ farkı, limited şirket tüzel kişiliğinin faaliyetleri çerçevesinde, iradenin yansıtılması konusunda organın üçüncü kişilere karşı şirketi temsil etmesi diğer yandan şirketin iç ilişkilerinde gerçekleştirdiği hukuki işlemler ile doğrudan ilişkilidir⁷³.

Limited şirketin ilişkileri, iki türden oluşmaktadır. Bunlar iç ve dış ilişkilerdir. *Moroğlu*'na göre şirketin iç ilişkisi, limited şirketin görevlileri, yetkilileri ve ortakları ile olan şirket bünyesinde gerçekleşen ilişkiler olup⁷⁴ dış ilişki ise bir ortaklığın diğer kişiler ile eşit zeminde ve koşullar dahilinde gerçekleştirdiği hukuki eylemlerdir⁷⁵.

Genel kurul, tüzel kişilerde ve limited şirketlerde öğretide de belirtildiği üzere bir iç organ niteliğine sahiptir⁷⁶. Genel kurul, şirketin iradesinin yansımaya yönelik hareket etmesi sebebiyle kurulda alınan kararların uygulayıcısı sıfatına sahip değildir. Şirket içerisinde bu vafsa sahip olan müdür veya müdürler kuruludur.

Genel kurul, bir iç organ olması sebebiyle birtakım gözetim-denetim yetkisine sahiptir⁷⁷. Bu yetkilere, yıl sonu finansal tablolarının ve yıllık faaliyet raporunun onaylanması, kâr payı hakkında karar verilmesi, kazanç paylarının belirlenmesi veya topluluk yıl sonu finansal tabloları ile yıllık faaliyet raporunun onaylanması örnek gösterilebilir.

⁷¹ Hükümde, işlevler ayrımı ilkesi ile uyumlu biçimde, müdürün devredilmez yetkilerinin sınırlı sayıda olduğu belirtilmiştir. TTK m. 625, Madde Gereğesi.

⁷² Akbay, s.17.

⁷³ Akünal, s.38; Bkz. Akbay, s.17.

⁷⁴ Moroğlu, s.5.

⁷⁵ Moroğlu, s.5.

⁷⁶ Yaşar Karayalçın, **Ticaret Hukuku**, II. Şirketler Hukuku, Ankara 1973, s.107.

⁷⁷ Akbay, s.18'den *Naklen*; Peter Forstmoser, Arthur Meier-Hayoz, Peter Nobel, **Schweizerisches Aktienrecht**, Bern 1996, s.192, No: 3.

1.3.3. Genel Kurulun Heyet Organ Olarak Özellikleri

Tüzel kişi organını meydana getiren sayı doğrultusunda, organın birey organ ya da heyet organ ayrımı yapılmaktadır. Kişi sayısının tek olduğu organa birey organ, sayısı iki veya daha fazla olduğunda bu organa heyet organ denilmektedir⁷⁸.

TTK m. 618/1'e göre limited şirket ortaklarının en azından bir oy hakları bulunmaktadır. Bu hüküm genel kurulun birey organ olduğuna ilişkin bir nitelik kazandırmamakla birlikte, genel kurulun tüm ortakların katılımı ile oy kullanmaları ile işleyen bir "heyet organ" olduğunu göstermektedir⁷⁹.

Bazı durumlarda genel kurulun sadece heyet organı olduğuna ilişkin yanıltıcı hususlar ortaya çıkabilir. Özellikle TTK'nin, limited şirketin tek kişilik olarak kurulmasına izin vermesi, çok açık ve ciddi bir istisna olarak yer almaktadır. Öyle ki TTK m. 616/3 hükmü gereğince şirketin tek ortaklı olması durumunda söz konusu ortağın genel kurulun tüm yetkilerine sahip olduğu belirtilmektedir⁸⁰. Bu durumda, genel kurulun bir heyet organ niteliğine sahip olduğundan söz edilemeyecektir.

1.3.4. Genel Kurulun Zorunlu Organ Olarak Özellikleri

Tüzel kişiliğin iradesinin yansımada organların varlığı tüzel kişi için zorunlu olarak bulunması gereken bir unsur iken bazı durumlarda tüzel kişinin gerçekleştirdiği işlemlere bağlı olarak ihtiyaçları doğrultusunda, ihtiyari organ tercih etmeleri mümkündür. Organların bu sebepler doğrultusunda tüzel kişilik içerisindeki varlığını, zaruri organ ve seçimlik organ ayrımını genel kurulun sahip olduğu yetki ve görevleri açısından incelemek gerekmektedir.

Tüzel kişilik açısından zaruri olan organlar kanun tarafından her bir tüzel kişi hakkında farklı düzenlenmiştir⁸¹. İlgili Kanunlarda belirtilen zorunlu organların haricinde, özellikle şirketlerin kuruluş sözleşmeleri, şirket sözleşmeleri veya ana sözleşmeleri ile ihtiyaçlar doğrultusunda ihtiyari organların belirlenmesi mümkündür. Ancak tüzel kişi tarafından belirlenen ihtiyari organların, kanunda belirtilen zorunlu

⁷⁸ Akünel, s.37; Öztan, s.99-100; Akbay, s.19.

⁷⁹ Akbay, s.19.

⁸⁰ Akbay, s.19.

⁸¹ Akünel, s. 36.

organların devredilmez görev ve yetkileri ile donatılmaması, bu hususta zorunlu organlara tanınan yükümlölüklerle sahip olmamasına dikkat edilmelidir⁸².

ETTK m. 539’da yapılan kapsamlı değişiklik ile TTK 616’ncı maddesinde genel kurul organının devredilmez işlevleri genişletilmiş; bu hükümde genel kurulun zaruri bir fonksiyona sahip olduğu, belirtilen yetkilerini başka zorunlu organ veya ihtiyari organa devredilemeyeceği belirtilmiştir.

TTK 636/2’ye göre, uzun bir süreden beri gerekli organların toplanamaması veya şirket için zorunlu bir organın işlevini yerine getirememesi durumunda, bunun şirketin zorunlu organının olmaması anlamı taşımakta olup bu sebep, şirketin feshi sonucunu doğurmaktadır.

⁸² Akbay, s. 20.

İKİNCİ BÖLÜM

GENEL KURULUN TÜRLERİ, TOPLANTIYA ÇAĞRILMASI VE TOPLANTIYA KATILIM

2.1. Genel Kurulun Toplantıya Çağrılmasına İlişkin Hükümlerin Genel Olarak Tanıtılması

Genel kurul, limited şirkette bütün pay sahiplerinin katılma hakkı kapsamında toplanarak şirket sözleşmesi ve kanunda yer alan yeter sayılar çerçevesinde kararlar alan bir organdır⁸³.

Limited şirketlerde genel kurulun toplantıya çağrılması ise anonim şirketlerdeki hükümlere benzemektedir⁸⁴. Limited şirket genel kurulun toplanması, TTK 617 ile 619’uncu maddeleri arasında düzenlenmiştir. Akbay’a göre, m. 617 hükmünün başlığıyla içeriği bağdaşmamaktadır⁸⁵. Zira madde içerisinde çağrı ile ilgili olmayan, genel kurulun yürütülmesi, genel kurul toplantısına katılım ve sirküler karar almaya ilişkin düzenlemeler mevcuttur⁸⁶.

TTK m. 617 hükmü başlığı altında, limited şirkete ait genel kurul toplantısı, toplantıya çağrı usulleri, öneri hakları gibi konular geniş bir çerçevede bir arada hükme bağlanmış olmasına karşın anonim şirketlere ait kanun maddelerinde bu konuların ayrı ayrı incelendiğini görmekteyiz. Öyle ki TTK m. 409 üst başlığında “Toplantılar”, m. 410 başlığında “Çağrı” ve m. 411’de ise “Azlık” başlığı altında azınlığın öneri ve çağrı hakları ayrı ayrı incelenmiştir. Anonim şirketlere ilişkin hükümlere ilişkin bu konuda yapılan atıflar, öğretide özellikle kanun yapma bakımından eleştirilmiş; bunun yerine kaynak kanunlardan yararlanmak suretiyle açık şekilde tespiti dayalı sistematik olarak atıfların yapılması gerektiği belirtilmiştir⁸⁷.

⁸³ Ümran Aksu, “Limited Şirket Genel Kurul”, **Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi**, Kocaeli Üniversitesi SBE, Kocaeli 2012, s.51; Semanur Doğan, “Limited Şirket Genel Kurulunda Alınan Önemli Kararlar”, **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Erciyes Üniversitesi SBE ,Kayseri, 2020, s.11-12 ; Süngü, s.51.

⁸⁴ Ayrıca Bkz., Bozkurt, s.545.

⁸⁵ Akbay, s.27.

⁸⁶ Akbay, s.27.

⁸⁷ Akbay, s.31-33;Aksu, s.51

2.2. Genel Kurulun Türleri

2.2.1. Toplantının Zamanı Bakımından

Şirket genel kurulu, toplantı zamanı bakımından iki şekilde toplanmaktadır. Bunlar “olağan genel kurul” ve “olağanüstü genel kurul”dur. Geniş bir çerçeveden baktığımızda bu iki tür genel kurulun aldıkları kararların unsurları bakımından bir farkın olmadığı göze çarpmaktadır⁸⁸. Belirtmek gerekir ki olağan ve olağanüstü genel kurul arasında yılın belirli bir zaman diliminde zaruri olarak toplanması, diğerinde ise yalnızca gecikmesinde sakınca bulunan nedenlerin olması durumunda toplanmasından doğan fark vardır⁸⁹. Limited şirketlerde genel kurulunun toplantı zamanı açısından iki farklı şekilde toplanmasını detaylı olarak incelemek, şirketin özellikle iç ilişkisini kavramak bakımından oldukça önemlidir.

2.2.1.1. Olağan Genel Kurul

Genel kurul her yıl belirli zaman diliminde toplanıp belirli konularda karar alır. Bu kararların alınabilmesi için yapılması zorunlu olan⁹⁰ ve şirketin normal etkinliği süresince belirli aralıklarla yapılan toplantılara ise olağan⁹¹ toplantı denilmektedir⁹².

Olağan genel kurul toplantısı, her yıl hesap döneminin bitmesinden itibaren üç ay içinde yapılır (TTK m.617/1). Ancak TTK m. 617/1’deki bu hesap döneminin ne zaman başlayacağı hakkında bir düzenleme yoktur. TTK’de böyle bir düzenleme olmamasına karşın, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu m. 174/2’ye göre bu hesap döneminin takvim yılı olduğu belirtilmiştir. Bu sebeple, her yılın en geç mart ayı sonuna kadar özel hesap dönemi olan şirketlerde ise hesap döneminin bittiği günü izleyen ilk üç ay içinde olağan

⁸⁸ Hayri Domaniç, Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması, Türk Ticaret Kanunu Şerhi C. 2, İstanbul 1988, s. 804; İsmail Doğanay, **Türk Ticaret Kanunu Şerhi**, C.1, İstanbul 2004; Ayrıca Bkz.: Akbay, s.34.

⁸⁹ Torlak Şentürk, s.32.

⁹⁰ Çebi, s.363.

⁹¹ Buradaki “olağan” kelimesinden kasıt, limited şirketlerde yapılan bu toplantıların her yıl yapılması gerektiğidir. Bkz.: Ünal Tekinalp, **Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar Hukuku ile Tek Kişi Ortaklığının Esasları**, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 2. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2012, s.168.

⁹² Oğuz İmregün, **Anonim Ortaklıklar**, Yenilenmiş 4. Bası, İstanbul 1989, Yasa Yayıncılık A.Ş., s.107.

genel kurul toplantısının yapılması gerekmektedir⁹³. Ayrıca limited şirketin hangi tarihte kurulduğu fark etmeksizin şirketin ilk toplantısının, kuruluşundan sonraki ilk hesap yılı başlangıcından itibaren üç ay içerisinde yapılması zorunludur⁹⁴. Buradaki üç aylık zamanı şirket sözleşmesi ile uzatmak veya kısaltmak mümkün değildir⁹⁵. Bu konuya ilişkin hükümleri içeren sözleşmelerin hukuken geçerliliği de yoktur⁹⁶. Bu husus öğretide sık sık tartışılmıştır⁹⁷. Öyle ki öğretide yer alan bir düşünceye göre Kanun'da belirtilen bu üç aylık süre kısaltılamaz⁹⁸. Bu görüşe karşın şirket sözleşmesi ile bu sürenin kısaltılabileceği ancak uzatılamayacağına yönelik görüş de dile getirilmiştir⁹⁹. Başka bir görüşe göre belirlenen bu süre üst sınır olması sebebiyle sözleşme ile bu üç aylık sürenin kısaltılabileceğine dair görüşler de mevcuttur¹⁰⁰. Kanaatimizce, toplantının her yıl hesap dönemi sonunu takip eden üç ay içinde yapılması hükmü, anlamı bakımından toplantının yapılması adına üç aylık bir zaman dilimi tanıdığından bu süre şirket sözleşmesi ile kısaltılabilir ancak uzatılamaz. Kaldı ki genel kurulun önemli bir organ oluşu ve şirketin genel kurul kararları ile hayatına devam etmesi sebebiyle kararların alınabilmesi için toplantının yapılması gerekmekte olup bu sürenin uzatılması şirketin devamı açısından birtakım hususların uygulanmasını, sürüncemede bırakabilir.

Olağan genel kurul toplantısı, toplantıya başladıktan sonra zaman yetersizliği sebebiyle gündemini tamamlayamadan başka bir güne ertelenmişse ertelenen toplantılar da olağan genel kurul toplantısı olarak sayılmaktadır¹⁰¹.

Kanun'da öngörülen süre içerisinde genel kurulun toplanamaması halinde nasıl bir yol izleneceği düzenlenmemiştir. Ancak olağan genel kurul toplantısının TTK'de belirlenen sürede yapılması şarttır. Bu süre içerisinde olağan toplantının yapılmaması halinde TTK m. 553 ve 644'te yer alan hükümler gereğince müdürlerin sorumluluğu söz konusu olmaktadır¹⁰². Zira olağan genel kurul toplantısının Kanun'da belirlenen

⁹³Akbay, s.34; Hayri Domaniç, **Türk Ticaret Kanunu Şerhi**, C. 2, Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması, İstanbul 1988, s. 800- 801; Şükrü Yıldız, **Türk Ticaret Tasarısına Göre Limited Şirketler Hukuku**, Arıkan, İstanbul 2007, s. 208.

⁹⁴ Şükrü Yıldız, Limited Şirket, s.208.

⁹⁵ Şener, Ortaklık Hukuku, s.531.

⁹⁶ Şener, Ortaklık Hukuku, s.531.

⁹⁷ Akbay, s.35; Şener, Ortaklık Hukuku, s.531.

⁹⁸ Akbay, s.35; Şener, Ortaklık Hukuku, s.531.

⁹⁹ Akbay, s.34-35.

¹⁰⁰ Akbay, s.35-36.

¹⁰¹ Zafer Saka, **Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul**, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2004, s.64.

¹⁰² Aksu, s.52.

sürede yapılmaması durumunda, toplantı için geç bir çağrı yapılmakta ve geç toplanılmasına müteakip bir zararın meydana gelmesi halinde müdürlerin sorumluluğu gündeme gelecek ve ilgililer hakkında sorumluluk davasının açılması söz konusu olacaktır. Olağan genel kurul toplantısına çağırmaya yetkili olan müdürlerin toplantının geç yapılmasından doğan şirket zararlarından sorumlu tutulabilmesi için ise müdürlerin kusurlu olmaları gerekmektedir¹⁰³.

Diğer bir önemli husus ise üç aylık zamana uyulmaksızın gerçekleştirilen genel kurulda alınan kararlarının hukuki durumudur. Böyle bir durumda, bu süreye uymamakta haklı bir sebep bulunmasa bile kararlar geçerli olup alınan kararların kanundaki zamana bağlı kalınmamasında geçerli bir nedenin bulunmadığı sebebiyle iptali mümkün değildir.

ETTK'nin uygulama sürecinde, müdür/müdürler kurulunun görev süresi bittiğinde genel kurulu olağan toplantıya daveti tartışmalı bir konuydu. Ancak bu konuya ilişkin tartışmalar anonim şirketlere ait olan ve limited şirketlere de uygulanan TTK m. 410/1 hükmü ile açıklığa kavuşmuştur. TTK m. 410/1 hükmüne göre, müdür veya müdürler kurulu görev süreleri bitmiş olsa bile genel kurulu toplantıya çağırabilir. Özellikle uygulamada, müdür veya müdürler kurulunun tapu dairesi gibi resmi dairelerde şirketi temsilen işlem yapması sırasında sorunlar ortaya çıkabilmektedir¹⁰⁴.

Olağan genel kurul toplantılarında, organların seçimine, finansal tablolara, yönetim kurulunun yıllık raporuna, kârın kullanım şekline, dağıtılacak kâr ve kazanç paylarının oranlarının belirlenmesine, yönetim kurulu üyelerinin ibraları ile faaliyet dönemini ilgilendiren ve gerekli görülen diğer konulara ilişkin müzakere yapılır; karar alınır(TTK m. 409/1).

2.2.1.2. Olağanüstü Genel Kurul

Olağan toplantıların haricinde, şirketin ihtiyaçları gereğince yani belirli birtakım sebeplerin varlığı halinde yapılan toplantılara, olağanüstü toplantı denilmektedir. Bu

¹⁰³ Sorumluluk davasının açılması için genel kurulda bu yönde bir karar tesis edilmelidir. Bkz.: Yargıtay 11. HD T. 24.11.2015 E. 5757/12454, Bkz.: Gönen Eriş, **Ticari İşletme ve Şirketler**, C. 3, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2017, s. 3043-3044.

¹⁰⁴ Hasan Pulaşlı, **6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Şirketler Hukuku Şerhi**, C.2, Adalet Yayınevi, Ankara 2011, s.2117.

durumun haricinde olağan ve olağanüstü toplantılar arasında fark yoktur. Öyle ki toplantıya çağrı ve toplantı hakkındaki usuller her iki toplantı türünde de aynıdır.

Olağanüstü toplantı, şirket sözleşmesi çerçevesinde ve gecikmesinde sakınca bulunan önemli sebeplerin varlığı halinde yapılabilir (TTK m. 617/1). Anlaşılacağı üzere olağanüstü toplantılarının belirli bir zamanı yoktur. Ancak hangi zamanlarda olağanüstü genel kurulun yapılacağı şirket esas sözleşmesinde belirtilebilir¹⁰⁵. Olağanüstü toplantının yapılmasının şirket açısından bir şartı bulunmamaktadır. Hatta on beş yıllık bir şirket genel kurulunun hiçbir şekilde olağanüstü toplantı yapmamış olması mümkündür, bununla birlikte daha birkaç aylık şirkette hiç olağan genel kurul toplantısı yapılmamasının yanında olağanüstü toplantının gerçekleştirilmesi mümkündür¹⁰⁶.

Olağanüstü genel kurul toplantılarının gündemi, şirket açısından önemli ve gerektirici durumlardan meydana geleceğinden bu toplantıların gündemi TTK’de düzenlenmemiştir¹⁰⁷.

TTK 617/1’inci maddesinde, limited şirket genel kurul toplantısının yapılabilmesi şirket sözleşmesi ve gerektirici sebeplere bağlanmasına karşın; mülga eTTK m. 538’de “... şirket mukavelesi hükümlerince veya şirketin menfaatleri gerektirdikçe dahi çağrılır.” şeklinde düzenlenmiştir. Zira olağanüstü genel kurula ilişkin olarak her iki kanunda farklı şekilde düzenlenen hükümler incelendiğinde eTTK m. 538/1’de yer alan cümle içindeki “veya” ifadesinin aksine, yeni TTK m.617/1’de “ve” ifadesi kullanılmıştır. Böylelikle, TTK m.617/1 hükmüne göre olağanüstü toplantı için iki koşulun birlikte gerçekleşmesi gerektiği görülmektedir. Bu maddede yer alan “ve” bağlacı sebebiyle aranan iki şartın varlığı öğretide de tartışılmıştır. Bir görüşe göre, genel kurulun ivedi olarak toplanmasını gerektiren üst bir halin olması, fakat buna karşın bu duruma ilişkin şirket esas sözleşmesinde değinilmemesi halinde, toplantıya çağrı doğru olamaz¹⁰⁸. Diğer bir görüşe göre toplantının yapılma gerekçesinin hem sözleşmede yer alması hem de şirket için önemli olması koşullarının oluşması, olağanüstü toplantının mahiyetine aykırı olması nedeniyle, limited şirket sözleşmesinde yer almasa da gerektirici hallerde toplantı yapılmalıdır¹⁰⁹. İsviçre öğretisinde yalnızca

¹⁰⁵ Doğan, s.14.

¹⁰⁶ İmregün, s.109.

¹⁰⁷ Şener, Ortaklık Hukuku, s.532, Pulaşlı, s.2118.

¹⁰⁸ Akbay, s.84.

¹⁰⁹ Bilgili/Demirkapı, s.336.

şirket için gerektirici nedenlerin vuku bulması halinde toplantı yapılabileceği kabul edilmektedir¹¹⁰. Katıldığımız bu görüş çerçevesinde; TTK m. 617/1 hükmünde aranan her iki şartın varlığı limited şirketin hızlı karar alabilmesi, ihtiyaçların çözüme kavuşması adına karar alma sürecini yavaşlatmakta olup olağanüstü genel kurulun özüne aykırı olan bu hüküm yerine şirket esas sözleşmesinde veya şirketin ihtiyacına dayalı olarak olağanüstü genel kurul toplantısını gerektirecek sebeplerin bulunmaması halinde, genel kurulun olağanüstü toplanamaması sonucunu doğuracaktır.

Limited şirket genel kurulu, TTK’de belirtilen bazı hallerde ise olağanüstü olarak toplantısını zorunlu olarak yapmaktadır. Bunlara örnek vermek gerekirse:

TTK m. 633 hükmünün, 376’ncı maddeye atfı sebebiyle şirketin borca batık olması veya sermaye kaybına uğraması durumunda, kurulun toplantıya çağırılması kanuni zorunluluktur¹¹¹.

Diğer bir durum ise sermayenin en az onda birini meydana getiren ortaklar, müdür/müdürler kuruluna yapacakları talep üzerine müdürlerin genel kurulu toplantıya çağırmasını isteyebilir (m. 411/1). Bu hakkın şirket sözleşmesi ile az oranda paya sahip ortaklara tanınması mümkündür. Bu halde azınlığın talebi üzerine genel kurul toplantıya çağırılır.

Ticari mümessiller ve ticari vekiller başlıklı TTK m. 631/2’ye göre genel kurul vasıtasıyla yetkilendirilen ticari temsilcilerin görevlerinden alınması yahut yetkilerinin azaltılması ilgili işlemlerde genel kurulun toplanması gerekir.

Ayrıca TTK m. 636/2 uyarınca, şirketin Kanun’da belirtilen ve olması gereken organlarından birinin uzun süreden beri yokluğu halinde ya da kurul toplanamıyorsa genel kurulun olağanüstü toplanması zorunludur¹¹².

2.2.2. Kararların Alınış Şekli Bakımından

Limited şirket genel kurulu, Kanun’da belirtilen esaslar çerçevesinde çağrı yapıldıktan sonra toplanmakta ve kararlarını almaktadır. Limited şirket genel kurul

¹¹⁰ Akbay,s.84’ten **Naklen**; Dieter Dubs/Roland Truffer, **Basler Komm.**, Art 805, N.7; Ayrıca Bkz.: Çebi, s.364.

¹¹¹ Pulaşlı, s.1097.

¹¹² Ayrıca Bkz., Akbay, s.36; Torlak Şentürk, s.35.

kararlarının alınış şekilleri: Ortakların fiziki katılımı, elektronik ortam ve sirküler (toplantı yapmaksızın) karar almaktır.

2.2.2.1. Ortakların Fiziksel Olarak Katılımıyla Genel Kurul

Toplantılar, esas olarak pay sahiplerinin fiziki olarak katılımı ile şirket merkezinin bulunduğu veya esas sözleşmede belirtilen yerde yapılır¹¹³. Şirket ortakları, çağrı konusunda anonim şirketlere yapılan atıf çerçevesinde TTK m. 617/3 kapsamında usulüne göre yapılan çağrı ile fiziki olarak toplanır ve kanunda yer alan nisaplara göre kararları alırlar.

2.2.2.2. Elektronik Ortamda Genel Kurul

Günümüzde teknolojinin gelişmesi ve zamana duyulan ihtiyacın yanı sıra, genel kurul toplantılarına katılımın düşük olması ve katılıma yönelik bu ilgisizlikten dolayı genel kurulun elektronik ortamda düzenlenebilmesi imkânı getirilmiştir. Genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılımı düzenleyen, TTK m. 1527/1'e göre, şirket sözleşmesinde veya esas sözleşmede yer alması koşulu ile elektronik ortamda toplantı yapılabilir. Hükmün gerekçesinde de belirtildiği üzere bu toplantıya bazı ortakların fiziksel diğer ortakların ise elektronik ortamda katılmasının mümkün olduğu düzenlenmiştir¹¹⁴.

Şirket sözleşmesinde yer alacak bir düzenleme gereğince genel kurulun elektronik toplantısı yapılabilir (TTK m. 1527/2). TTK ile getirilen bu düzenleme ile limited şirket toplantılarının çevrim içi olarak yapılmasına imkân sağlanarak yabancı sermayeli şirketlerdeki “toplantıya fiziki” katılım ile ilgili sorunlar çözüme kavuşturulmuştur¹¹⁵. Zira, özellikle bu tür şirketlerin üyelerinin birçoğunun yurt dışında yaşıyor olması durumunda, bu kişilerin toplantıya fiziken katılımı zor bir hal almaktadır.

TTK m. 1527/3 kapsamında, limited şirkette genel kurul toplantısının çevrim içi olarak düzenlenmesi ve ortakların oy verebilmesi için birtakım koşullar belirlenmiştir.

¹¹³ Şener, Ortaklık Hukuku, s.737.

¹¹⁴ Mete Özgür Falcıoğlu, **6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu ve İlgili Mevzuat Kapsamında Anonim Şirketlerde Elektronik Genel Kurul**, Ankara 2016, s.50; Mehmet Bahtiyar/Esra Hamamcıoğlu, **Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları**, Seçkin Yayıncılık, İstanbul 2014, s.13-14.

¹¹⁵ Falcıoğlu, s.50.; Altaş, Şirketler, s.109.

Bunlar; sözleşmede çevrim içi toplantının belirlenmiş olması, şirketin internet sitesinin olması, ortak veya ortakların bu yönde talepleri, toplantının yapılabilmesi için elverişli teknik altyapı, toplantıya ait raporlamanın tescil ve ilanı ile oy kullanan ortakların kimliklerinin saklanması durumu bir arada gerçekleşmelidir. *Gürpınar*'a göre, şirketin bu amaç için oluşturulmuş bir internet sitesi olması zaruridir¹¹⁶.

Limited şirketin yönetimi, elektronik (çevrim içi) ortamda oy kullanımı için bütün ortaklara gerekli bütün imkanları sağlamak zorundadır¹¹⁷. Ayrıca ortakların toplantıya bu yönde bir katılım talebinin olması halinde ise elektronik posta adreslerini şirkete bildirmesi zorunludur.

Şirkette bütün pay sahiplerinin genel kurul toplantısına fiziki olarak katılımının aranması halinde, bu katılımın bir hayli az olabilecek ve pay sahiplerinin şirketin karar alma mekanizmasında etkin bir rol alması sorunu ortaya çıkacak ve bunun bir sonucu olarak da şirket içinde bir güç boşluğu çıkacaktır¹¹⁸. Limited şirket içerisinde ortaya çıkan güç boşluğu problemi, şirketin durumunu etkileme durumu, az olan pay sahiplerinin yönetime katılmayı istememeleri problemini de beraberinde getirecek ve sadece yatırımdan kazanç elde etmeyi beklemleri ve netice olarak pay sahiplerinin şirkete yabancılaşması halini doğuracaktır¹¹⁹. Bu sorunların sonuç olarak pay sahiplerinin birtakım sebeplerden dolayı, toplantılarına iştirak etmemelerini ve şirketin faaliyetleri hakkında fikirlerinin bulunmamasına, olumsuzlar hakkında görüş ve eleştiride bulunamamalarına ve oy kullanamamalarına neden olacak ve şirket bu nedenler çerçevesinde faaliyetlerini yerine getirirken olumsuz etkilenecektir¹²⁰.

2.2.2.3. Sirküler Tipi (Toplantı Yapmaksızın) Karar Alma Yoluyla Genel Kurul

Kanun koyucu, anonim şirketlerde yönetim kurulu üyelerinin birinin yazılı önerisi ile oy vermek suretiyle karar almasına imkân tanımıştır (TTK m.390/3). Ayrıca buna benzer bir hüküm de limited şirketlerde genel kurul için öngörmüştür (TTK m.

¹¹⁶ Bünyamin Gürpınar, Anonim Şirket Yönetim Kurulu Toplantılarının Şekli ve Elektronik Toplantı Sistemi, S. 1118, Kaynak: <https://dspace.marmara.edu.tr/handle/11424/2249> ,e.t.: 05.12.2023.

¹¹⁷ Altaş, Şirketler, s.110; Çebi, s.386.

¹¹⁸ Ufuk Tekin, Limited Şirket Genel Kurulunun Elektronik Ortamda Toplanması ve Karar Alması, **Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi**, Dicle Üniversitesi SBE, s.13.

¹¹⁹ Işık Özer, “Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirket Genel Kuruluna Elektronik Ortamda Katılım”, **Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi**, 2009, C. 25, S. 4, s.628.

¹²⁰ Ayrıca Bkz.: Tekin, s.13-14.

390/4)¹²¹. TTK m. 617/4 hükmüne göre, şirket içerisinde herhangi bir ortak sözlü görüşme talebinde bulunmadıkça genel kurul kararları ortaklardan birinin gündem maddesi ile ilgili önerisine diğer ortaklardan alınacak yazılı onayları da verilebilir. Kararın geçerliliği için önerinin bütün ortakların onayına sunulması gerekmektedir¹²².

Sirküler karar şirket genel kurul kararlarının belirlenmesinde önemli gereksinime karşılık verecek niteliktedir. Belirtmek gerekir ki sirküler karar alınırken TTK m. 617/2 hükmünde öngörülen toplantıya çağrı ve ilan kurallarına uyulmasına gerek yoktur. Genel itibari ile ortaklar genel kurul toplantısının sirküler karar alması için¹²³ yazılı önerinin bütün ortaklara sunulması, hiçbir ortağın sözlü görüşme isteminde bulunmaması ve alınan kararların Kanun'da belirlenen nisaplara uygun olarak alınmış olması yeterlidir.

Öğretide yer alan bir görüşte yazılı oy verme önerisinin Kanun'da sadece ortaklara tanınmış olması eleştirilmiş; önerinin limited şirket genel kurulu toplantıya çağırmaya yetkili olan herkese tanınması ve bu yolla tüm genel kurul kararlarının alınabileceği ileri sürülmüştür¹²⁴. Diğer bir görüşe göre şirket sözleşmelerinde bütün veya bazı konular için bu usul zorunlu hale getirilememektedir, öyle ki toplantı yapılarak karar alınması her zaman mümkündür¹²⁵.

Bilgili/Demirkapı'ya göre, sirküler tipi karar alma hakkındaki önerinin müdürler aracılığıyla yapılmasına yönelik bir düzenleme olması gerekmektedir. Sirküler tipi karar alma yönündeki talepler, ortaklar aracılığıyla müdürlere iletilmelidir. Bu talebi ortaklardan her biri yapabilir. Müdürlerin ise bu yöndeki talepleri değerlendirmesi gerekmektedir¹²⁶.

Limited şirketlerde genel kurulun sirküler karar almasının birtakım sorunlar yarattığı gündeme gelmiştir. *Şener*'e göre, yazılı oylama ile ortaklar alınacak kararlar hakkında tartışamaz ve bu tartışmalar olmaksızın bilgilenebilirler. Ancak fiziki toplantı yapılması halinde, ortaklar fiziki toplantıda konular hakkında düşüncelerini ileri sürebilmekte ve bilgilene olanağı açısından ortakların yararına durumlar meydana gelmektedir¹²⁷. Ortaklar açısından meydana gelebilecek bu sakıncaların önüne geçebilmek amacıyla

¹²¹ Özker, s.108.

¹²² TTK m. 617/4 hükmü, bir önceki eTTK'deki karşılığı olan m. 536/2 hükmünün bir anlamda bütün limited şirketleri kapsayacak şekilde genişletilmiş ve değiştirilmiş halidir.

¹²³ Pulaşlı, *Şirketler Hukuku*, s.804.

¹²⁴ Çebi, 369.

¹²⁵ Akbay, s.215-216'dan *Naklen*; Truffer/Dubs, *Basler Komm*, Art. 805, N.37.

¹²⁶ *Bilgili/Demirkapı*, s.340.

¹²⁷ *Şener*, *Ortaklık Hukuku*, s.738.

kanun koyucu, bir ortağın sözlü müzakere talebinde bulunması halinde, normal bir şirket genel kurul toplantısının gerçekleştirilmesini zorunlu kılmıştır¹²⁸.

2.3. Genel Kurulun Toplantıya Çağırılmasına ve Toplantıya Katılma İlişkin Unsurlar

Limited şirket genel kurulunun toplantıya çağrısı TTK m. 617’de düzenlenmiştir. Hükümde, toplantıya çağrıya ilişkin usul ve esaslar belirtilmiştir. Fakat TTK m. 617/3 hükmünde, toplantı çağrısı, azlığa yönelik çağrılar ve öneride bulunma hakkıyla ilgili konularda kıyas yapılmak suretiyle anonim şirket hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

2.3.1. Genel Kurulu Toplantıya Çağırma Yetkili Olanlar

TTK m. 617/1-3’te, genel kurulun müdürler aracılığıyla toplantıya çağrılacağı ve toplantıya çağrı ile azlığın çağrı ve öneri hakkı ile ilgili olarak anonim şirketlere ait hükümlerin mukayese yolu ile limited şirketlere de uygulanacağı belirtilmiştir¹²⁹. Limited şirketlerde genel kurulu toplantılara davet edebilecekler şöyle belirtilmektedir: Müdürler, ortaklar, azınlık pay sahipleri, tasfiye memurları, şirket sözleşmesi gereğince genel kurulu toplantıya çağırma hakkı verilen özel hak sahipleri, kayyım, konkordato komiseri ve iflas idaresi.

2.3.1.1. Müdür veya Müdürler Kurulu

Genel kurulu toplantıya çağırma yetkisi kural olarak müdür/müdürler kuruluna aittir¹³⁰ (TTK m.617/1). Müdürler veya müdürler kurulunun genel kurulu toplantıya çağırma yetkisi, müdürlerin vazgeçilemez ve devredilemez yetkileri arasındadır. Öyle ki TTK m. 410/1 uyarınca, bu kişi veya kurulun görev süresi bitmiş olsa bile olağan

¹²⁸ Şener, Ortaklık Hukuku, s.738.

¹²⁹ Altaş, Şirketler, s.96.

¹³⁰ TTK m. 624/2 hükmü gereğince alınan kararı uygulama yetkisi şirket sözleşmesinde aksi belirtilmedikçe müdürler kurulu başkanına aittir., Bkz.: Çebi, s.3.

toplantıya çağırabilir¹³¹. Müdürler, şirketin tasfiye halinde de genel kurulu toplantıya çağırmaya yetkilidir.

Genel kurul toplantısının düzenlenmesi gerektiğinde müdür veya müdürler kurulunun toplantının düzenlenmesi amacıyla toplantıya çağrı görevini yerine getirmez ise şirket bir zarara uğrayabilir. Böylece görevini yerine getirmeyen müdür/müdürler kurulunun sorumluluğu gündeme gelebilir¹³².

2.3.1.2. Ortaklar

Anonim şirketlerde toplantıya çağrıya ilişkin TTK m. 410/2 hükmünün atfı çerçevesinde, limited şirketlerde müdür/müdürler kurulunun sürekli olarak toplanamaması, toplantı nisabının oluşmaması halinde mahkemenin onayı ile ortaklardan biri genel kurulu toplantıya çağırabilir¹³³. Ortaklar, mahkeme kararı olmaksızın çağrı ile genel kurulu toplama yetkisine sahip olmamakla birlikte genel kurul toplansa bile alınan kararlar hukuken geçersizdir¹³⁴. Mahkemenin bu doğrultuda verdiği kararlar kesindir¹³⁵. Bu kararlara karşı istinaf ve temyiz yoluna başvurulamaz¹³⁶.

Genel kurulun toplantıya çağırma yetkisi şirket sözleşmesinde bir veya birkaç ortağa verilebilir (TTK m. 410/2). Madde hükmü gereğince şirket sözleşmesinde öngörülmesi halinde bağlayıcılığı olan, toplantıya davetine yönelik bir hak sağlayan düzenlemeler tanınabilir. Ortaklara böyle bir hakkın tanınması halinde yukarıda açıkladığımız durumlar beklenilmeden pay sahipleri, genel kurulu toplantı için çağırabilmektedir¹³⁷.

Tek pay sahibi ortağın genel kurulu toplantıya çağırabilmesi için alması gereken mahkeme iznini alsa bile, kimin bu daveti yapmakta yetkili olduğu ve mahkemenin

¹³¹ Altaş, Şirketler, s.96.

¹³² Çebi, s.367.

¹³³ Çebi, s.366.

¹³⁴ Abuzer Kendigelen/İbrahim Çağrı Zengin/ Fahriye Pelin Tokcan Ercan/ Numan Sönmez/Zehra Seyis, “Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin Türk Ticaret Kanunu’na İlişkin Kararları 2015-2016”, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, S.432.

¹³⁵Yargıtay 11. HD. T. 26.10.2015 E. 2015/3944 K. 2015/11066, Kaynak: <https://www.karararama.gov.tr>, e.t.: 29.05.2023.

¹³⁶Yargıtay 11. HD. T. 15.12.2014 E. 2014/12405 K. 2014/19708, Kaynak: <https://www.karararama.yargitay.gov.tr>, e.t.: 29.05.2023.

¹³⁷ Çebi, s.366.; Akbay, s.64, Yıldız, Limited Şirketler, s.214.

onayına ilişkin esaslar TTK m. 410/2’de açık ve net bir şekilde belirtilmemiştir¹³⁸. Akbay’a göre azınlığın genel kurulu müzakereye çağırmasına yönelik hükümlerin uygulanmasının mümkün olduğu belirtilmiştir. Ayrıca TTK m. 410/2 kapsamında belirlenen bireysel hukuk şartlarının sınırlandırılmış olması karşısında daha da sınırlandırılmaması gerektiği öne sürülmüştür¹³⁹. Bizim de katıldığımız bu görüşe göre azınlığın genel kurulu toplantıya çağırısında olduğu gibi kayyım atanması haricinde ortaklar genel kurulu toplantıya çağrı işlemlerini kendileri bizzat yapabilecektir.

2.3.1.3. Azınlık Pay Sahipleri

Azınlık pay sahipleri, TTK m. 411/1 hükmü gereğince limited şirketin esas sermayesinin en az onda birini oluşturan ortak ya da ortakları ifade eder¹⁴⁰. TTK m. 411/1 hükmünden hareketle, limited şirkette sermayenin en az onda birine sahip pay sahipleri şeklinde ifade edilen azınlığın, genel kurulu toplantıya çağrı hakkı bulunmaktadır¹⁴¹. Bu hakkın azınlığa tanınmasındaki nedenlerin en önemlisi, azınlığın talep ettiği konuların genel kurulda görüşülmesini sağlamaktır.¹⁴² Azınlık, anonim şirketlere yapılan atıf dikkate alındığında müdür veya müdürler kurulundan, yazılı olarak gerekli hallerde ve gündem konularının belirtilmesi suretiyle, genel kurulun toplantıya çağrılmasını talep edebilecektir¹⁴³. Bu çerçevede her pay sahibi, genel kurulu toplantıya çağrıya ait birtakım hükümlerin eklenilmesi hakkına sahip bulunmamaktadır¹⁴⁴. TTK m. 411/1 gereğince azınlığın esas sermaye pay oranı olan “en az onda birlik” oranın tek bir pay sahibinin hakkına düşen oranda ya da birden fazla ortağın toplanarak azınlığa düşen pay miktarını oluşturabilir. Ancak birden fazla ortağın azınlık grubunu, genel kurulu toplantıya davete yetkili olabilmesi için bu ortakların birbirinden bağımsız hareket etmemesi ve birbiri ile bağlantılı olması gerekir. Diğer önemli bir husus ise esas sözleşmede, toplantıya davet yetkisi daha az miktarda paya

¹³⁸ Akbay, s.56.

¹³⁹ Akbay, s.57.

¹⁴⁰ Doğan, s.15.

¹⁴¹ Limited şirkette, azınlığa toplantıya çağırma yetkisi tanınmasındaki amaç, genel kurulda azınlığın görüşülmesini istediği konuların görüşülmesini sağlamaktır. Bkz.: Selen Serder Yılmaz, **Anonim Şirkette Pay Sahibi ve Azınlığın Genel Kurulu Toplantıya Çağırma Hakkı**, Bilge Yayınevi, Ankara 2016, s.381-382.

¹⁴² Serder, s.381-382.

¹⁴³ Karabağ, s.43.

¹⁴⁴ Akbay, s.41.

sahip pay sahiplerine tanınabilmekte olup bu nispetin artırılması ya da bu imkândan yararlanılmasının engellenmesi mümkün değildir¹⁴⁵ (TTK m. 411/1).

Kanun koyucu tarafından, azınlığın genel kurul toplantısına çağırısı birtakım usullere bağlanmıştır. Azınlığın genel kurulu toplantıya çağırabilmesi için öncelikle yazılı bir şekilde gerektirici nedenleri ve gündem konularını müdürlere bildirmek zorunda¹⁴⁶ olup aynı zamanda bu gerektirici sebep ve gündem konularının açık ve anlaşılır şekilde olması gerekmektedir¹⁴⁷ (TTK m.411/1). Şener'e göre genel kurulun toplantıya çağırının TTK m. 411/3 gereğince noterden yapılmayan, yalnızca yazılı olarak yapılan talepleri değerlendirmeye alma zorunluluğu bulunmamaktadır¹⁴⁸. Genel kurulu toplantıya çağırın azınlığı oluşturan pay oranının birden fazla ortağın bir araya gelerek oluşturduğu durumlarda, bu ortakların birlikte hareket etmesi gerekmektedir. Eğer ki birbirinden bağımsız olarak ayrı ayrı talepte bulunmaları halinde, toplamı azınlık oranını oluştursa da Kanun tarafından aranan zorunluluk gerçekleşmiş sayılamaz. TTK m. 411/2'ye göre, taraflarca gündeme madde ekletilmesi hakkındaki talepler, toplantıya davetin (Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi'nde (TTSG) yayımlanmasına yönelik bedelin yatırılmasından önce yönetim kuruluna sunulması gerekir. Bu koşulların yerine getirilmeksizin yapılan başvurular ise geçersiz sayılacaktır¹⁴⁹.

Azınlığın, limited şirketin genel kurulunu toplantıya çağırma talebi müdürler tarafından kabul edilebilir, reddedilebilir ya da talebe sessiz kalınabilir. Azınlık tarafından toplantıya çağrıya ilişkin bildirilen istemin müdürler tarafından kabulü durumunda; müdürler, toplantıyı en fazla kırk beş gün içinde yapılacak halde müzakereye davet eder¹⁵⁰. Bu durumun gerçekleşmemesi halinde ise çağrı talep sahiplerince yapılır. Bu durumda, azınlık ortaklar herhangi bir yargı merciine başvurmaksızın çağrıyı yapmaya yetkilidir. Diğer durumda, azınlığın talebi yani pay sahiplerinin davete ve gündeme ilişkin taleplerinin reddedilmesi ya da bu taleplere ilgili süre içerisinde olumlu dönüş yapılmaması¹⁵¹ halinde, talebi yapan kişilerin istemi

¹⁴⁵ Akbay, s.41.

¹⁴⁶ Karabağ, s.44.

¹⁴⁷ Akbay, s.42.

¹⁴⁸ Şener, Ortaklıklar Hukuku, s.540.

¹⁴⁹ TTK m. 412/2 hükmünün gerekçesinde, pratikte problemlere yol açan bu halin çözülmesi maksadıyla, ilana ait bedelin yatırılması tarihinin süre ve kanıt açısından mantıklı olduğu düşünülmüştür.

¹⁵⁰ Müdürler, toplantıya çağrı talebini kabul ettiği tarihten itibaren genel kurul toplantısı ile ilgili bütün hazırlık işlemlerini yapmalıdır. Şafak Narbay, **Anonim Ortaklıkta Pay Defteri**, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2003, s.540.

¹⁵¹ TTK m. 411/3 gereğince noter aracılığıyla madde eklenilmesi toplantıya çağrıya yönelik istemlerin tebliğinden itibaren TTK m. 412/1 hükmü uyarınca 7 iş günü bitmeden ikame edilen taleplerin, dava şartı

halinde, toplantıya çağrı ile ilgili olarak Ticaret Mahkemesince karar verilebilir (TTK m. 412/1). Görevli ve yetkili yargı makamı toplantının yapılmasına ihtiyaç duyarsa gündemi hazırlamak ve toplantıya daveti yapması için kayyım atar ve hükmünde kayyımın görev ve yetkilerini belirtir¹⁵². Zorunlu haller haricinde, Mahkeme duruşma yapmaksızın hükmünü verir; verilen bu karar hakkında bir itiraz yolu mevcut değildir. TTK m. 411/4 uyarınca, azınlığın istemi üzerine belirlenen süre içerisinde müdürlerin genel kurulu toplantıya çağırmaması durumunda çağrının azınlık tarafından yapılacağı belirtilmiş iken; TTK m. 412/1 çerçevesinde azınlığın toplantıya çağrı talebinin müdürler tarafından olumsuz cevaplanması durumunda, azınlığın görevli ve yetkili mahkemeye başvuru zorunluluğu mevcut olup, azınlık tarafından mahkemeye başvurulmaksızın genel kurulun toplantıya çağrılması geçersizdir¹⁵³. Azınlığın başvurusu üzerine, Mahkeme öncelikle pay sahiplerinin azınlık oranı olan sermayenin en az yüzde onu oranını oluşturup oluşturmadığını kontrol edecektir. Ayrıca diğer bir şekil şartı olan, azınlığın gerektirici sebepleri ve gündemi belirtmek suretiyle müdürlere noter aracılığıyla başvurulup başvurulmadığının Mahkemece tespiti yapılacaktır. Azınlığın Mahkemeye başvurusundan sonra pay sahiplerinden birisinin dahi davadan vazgeçmesi halinde, kalan pay sahiplerinin azınlık oranı olan sermayenin yüzde onunu oluşturmaması durumunda davanın, dava şartı yokluğundan reddedilmesi gerekecektir. Kanaatimizce, Mahkemeye başvurudan sonra bir veya birkaç pay sahibinin davadan feragat etmesi sonucunda kalan azınlık oranının halen Kanun'da belirtilen en az yüzde onluk orana sahip olması durumunda davanın esasına geçilerek karar verilmesi gerekmektedir. Azınlığın başvurusu hakkında, Mahkemece kural olarak dosya üzerinden incelenerek karar verilir. Ancak, Mahkeme zorunluluk hallerinde duruşma yaparak da karar verebilir.

Mahkeme yapılacak incelemeden sonra toplantı yapılmasına karar verirse toplantıya çağrının yapılması ve gündemin belirlenmesi için bir kayyım belirler, ayrıca bu kararında kayyımın görevlerini de düzenler(TTK m.412/1).

yokluğundan geri çevrilmesi gerekmektedir. Yargıtay 11.HD. T. 22.06.2016 E. 2015/6683 K. 2016/6907, Kaynak: <https://karararama.yargitay.gov.tr> ,e.t.: 05.06.2023

¹⁵² TTK m. 412, bir önceki 6762 Sayılı TTK m. 367 tasarıda yapılan dört değişikle oluşturulmuştur. Bu değişikliklerin en önemlilerinden olan ise “mahkemenin kayyım ataması ve bu kararlara karşı kanun yoluna gidilemeyeceği” hususlarıdır.

¹⁵³Yargıtay 11. HD. T. 16.03.2016 E. 2015/6390 K. 2016/2974 ,Kaynak: <https://www.karararama.yargitay.gov.tr>, e.t.: 05.06.2023.

2.3.1.4. Tasfiye Memurları

Tasfiye memurlarının, m. 643/2 ile limited şirket tasfiyesinde anonim şirketlere yapılan atıf çerçevesinde, görevlerini ilgilendiren durumlarda genel kurulu toplantıya davet hakkı vardır (TTK m. 410/1). Ancak bu yetki sadece “görev alanları” ile ilgili hallerde kullanılabilir, aksi durumlarda toplantıya çağırma yetkileri bulunmamakta olup diğer durumlarda da anonim şirkete ait maddelerin kıyas yoluyla uygulanacaktır¹⁵⁴.

2.3.1.5. Şirket Sözleşmesi Gereğince Genel Kurulu Toplantıya Çağırma Hakkı Verilen Özel Hak Sahipleri

Kanunun 577/1-h hükmü uyarınca şirket sözleşmesinde öngörüldüğü takdirde, diğer yetkililere genel kurulu toplantıya davet hakkı tanınabilir. Öğretide, genel kurulun müzakere için davet hakkı belirli bir esas sermaye paylarına tanınabileceği gibi ortak ya da ortak kişiliğine de tanınabilmekte olup, bu iki durum incelendiğinde, toplantıya çağırma hakkı bir sermaye payına tanınmış ve daha sonra bu payın devri olmuş ise tanınan yetki payın devri ile yeni ortağa geçmekte, bir ortak kişiliğine tanınmış ise bu durumda bir şahsi hakkın varlığı söz konusu olacağından tarafın kişinin hissedarlık sıfatının sona ermesiyle toplantıya çağırma hakkı da bitmektedir¹⁵⁵.

2.3.1.6. Kayyım

Kayyım, bir malın yönetilmesi veya belirli işleri gerçekleştirmek için görevlendirilen kimsedir. Pay sahiplerinin çağrı veya gündeme madde eklenilmesine ilişkin taleplerinin reddi halinde, aynı pay sahiplerinin başvurusu üzerine mahkemece toplantının yapılmasına gerek duyarsa gündemi düzenlemek ve genel kurulun toplantıya çağırılması adına bir kayyım görevlendirir (TTK m. 412)¹⁵⁶.

¹⁵⁴ Altaş, Şirketler, s.97.

¹⁵⁵ Yıldız, Limited Şirket, s.214; Akbay, s.64.

¹⁵⁶ Limited şirkette genel kurul toplantısının yapılması amacıyla görevli ve yetkili mahkeme tarafından bir kayyımın atanması ve işbu atama kararından sonra genel kurul müdürün çağrısı ile toplanmış olması durumunda, genel kurulda alınan kararların geçerli sayılması gerekmektedir. Yargıtay 11. HD. T. 22.12.2014 E. 2014/12983 K. 2014/20169, Kaynak: <https://www.karararama.yargitay.gov.tr>, e.t.: 05.07.2023.

TMK m. 427/4 hükmü uyarınca bir tüzel kişinin zorunlu organlarının işleyişinden mahrum kalması ve yönetilmesi de başka hukuki çerçevede yerine getirilememiş ise bu durum, kayyımın atanması durumunu meydana getirmektedir. Aynı durum Limited şirkette, 5271 sayılı CMK 133'üncü hükmü gereğince bazı hallerde kayyım atanması söz konusu olabilir. Bu durumlar çerçevesinde kayyım tarafından, limited şirkette organ yokluğu durumlarında genel kurul toplantıya çağrılabilir¹⁵⁷.

Kayyım, müdürler kadar özgür değildir. TMK m. 459 uyarınca kayyım vesayet makamının yetkilendirmelerine riayet etmek zorundadır¹⁵⁸. Vesayet makamı tarafından verilen talimatlar, kayyım tarafından yerine getirilmek zorundadır. TMK m. 477/2 hükmüne göre kayyımın atanma sebebinin ortadan kalkması¹⁵⁹ veya görevden alınması halinde yönetim kayyımlığı görevi sona ermektedir¹⁶⁰.

2.3.1.7. Konkordato Komiseri

Konkordato komiseri mahkeme aracılığıyla kendisine takdim edilen başkaca görevleri yapmakla sorumludur (İİK m.290). Bahtiyar'a göre, konkordato komiserinin, limited şirkette genel kurulu toplantıya çağtırmaya istinaden yetkilendirilebilecek kimselerdir¹⁶¹. Kanaatimizce, TTK m. 617/3 ve m. 412 hükümleri uyarınca mahkemenin atadığı kayyımın yetkisine benzer bir şekilde, İİK m. 290/g hükmü çerçevesinde konkordato komiseri yetkilendirilmektedir.

2.3.1.8. İflas İdaresi

TTK m. 636'da "Sona erme sebepleri ve sona ermenin sonuçları" başlık altında düzenlenen birinci fıkrasında, limited şirketin faaliyetinin bitme nedenleri içerisinde iflasın açılmasıyla şirketin sona ereceği hükme bağlanmıştır. TTK m. 636 hükümlerinde kanun koyucu, anonim şirket hükümlerinin, limited şirket sona erme sonuçlarına ilişkin olarak uygulanacağı yönünde atıf yapmıştır. Bu doğrultuda, TTK

¹⁵⁷ Çebi, s.367.

¹⁵⁸ Gümüş, s.300.

¹⁵⁹ Bu görev, genel kurulun toplanarak yeni müdürlerin görevlendirilmesi halinde sona erer.

¹⁶⁰ Akbay, s.54.

¹⁶¹ Bahtiyar, s.169.

m.534 gereğince iflas idaresinin¹⁶² genel kurulu toplantıya çağırmaya yetkili olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır.

2.3.2. Genel Kurulu Toplantıya Çağrının Şekli

“Genel Kurulun Toplanması” başlığı altında düzenlenen TTK m. 617/3’e göre Bakanlık temsilcisi ile ilgili konular hariç, toplantıya çağrıya ilişkin konularda anonim şirkete ait maddeler mukayese yapılması suretiyle uygulanır¹⁶³. Limited şirket genel kurulunun toplantıya çağrılması hakkında kanun koyucu tarafından doğrudan bir gönderim belirtilmemiş olsa da anonim şirkete uygulanan TTK m. 414’te yer alan hükümlerin limited şirket genel kurulunun toplantıya çağrının şeklini oluşturduğunu söylemek mümkündür.

Limited şirket genel kurul toplantısına çağrının şeklini ise çağrılı ve çağrısız genel kurul olarak iki başlık altında incelemekte fayda görmekteyiz.

2.3.2.1. Çağrılı Genel Kurul

Limited şirket genel kurul toplantısının yapılması kural olarak çağrıya bağlanmıştır. TTK’de limited şirketlere özgü genel kurulun toplantıya çağrılma şekline ilişkin bir hüküm yer almamaktadır. Bu sebeple, limited şirket genel kurulunun toplantıya çağrılma şekli hakkında anonim şirket hükümlerinin kıyas yoluyla uygulanacağı düzenlenmiştir (TTK m. 617/1).

“Çağrının şekli” başlıklı TTK m. 414/1 hükmünde anonim şirketlerde toplantıya çağrıya uygulanan esaslar limited şirketler açısından da uygulanacaktır. Bu ifadeden yola çıktığımızda TTK m. 617/2, 617/3 ve 414/1 hükümlerinin birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir¹⁶⁴.

TTK m. 414’e göre genel kurul, toplantıya esas sözleşmede gösterilen şekilde, şirketin internet sitesinde ve TTSG’de yayımlanacak ilan aracılığıyla çağrılır. Bu çağrı,

¹⁶² Baki Kuru, *İstinaf Sisteminde Göre Yazılmış İcra ve İflas Hukuku*, Legal Yayıncılık, İstanbul 2016, s.614.

¹⁶³ 6762 Sayılı eTTK’de Türk limited şirketin toplantıya davetine ilişkin olarak ortak sayıları çerçevesinde farklı bir ayrıma gidilmesine rağmen 6102 TTK’de böyle bir ayrıma gidilmemiştir. Bkz. Altaş, *Şirketler*, s.92.

¹⁶⁴ Erdoğan, s.56.

ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere, toplantı tarihinden en az iki hafta önce yapılır¹⁶⁵.

Hükümde belirtilen ilan şekilleri, (Şirket tarafından bu ilanların şekli açıkça gösterilmek zorundadır.) seçimlik ilan niteliğinde değildir¹⁶⁶. Ancak belirtmek gerekir ki şirket sözleşmesinde çağrı şekline ilişkin taahhütlü mektup, e-posta, faks veya başkaca bir ilan şeklinin öngörülmesi halinde ortakların istedikleri ilan şekli doğrultusunda toplantıya çağrıda belirlenen ilan şekli uygulanabilir¹⁶⁷. Bununla birlikte öğretide genel kurulun toplantıya çağrısında ispat açısından kolay bir ilan şeklinin seçilmesinin uygun olacağı öne sürülmüştür¹⁶⁸.

Çağrı ilanının şirketin internet sitesinde yapılması şartı eTTK'de bulunmamaktaydı. Ayrıca eTTK'de çağrı mektubu, pay sahiplerine taahhütlü olarak gönderilirken TTK'deki iadeli taahhütlü mektupla gönderilmesi şartı yeni bir düzenlemedir.

TTK m. 617/2'ye göre genel kurul, toplantı vaktinden en az on beş gün önce toplantıya çağrılır. Ancak belirlenen bu zaman, şirket sözleşmesiyle artırılabilir veya on güne kadar azaltılabilir. Dolayısıyla şirket sözleşmesinde davet zamanına ilişkin bir düzenleme yok ise genel kurulun toplantı tarihinden minimum on beş gün önce toplantıya davet edilmesi gerekir. Toplantıya davet zamanı ancak şirket sözleşmesi uyarınca on güne kadar kısaltılabilir veya on beş günlük süre uzatılabilmesi durumu karşısında müdürlerin bu süreyi değiştirme yetkisi bulunmamaktadır¹⁶⁹. Toplantıya çağrı süresi hiçbir suretle on günün altında kısaltılamaz. Anılan sürelerin hesabında ise ilan ve toplantı günleri hariç tutulur¹⁷⁰.

2.3.2.1.1. Çağrı İlanının İçeriği

Genel kurul toplantısına çağrı ilanının içeriği hakkında TTK m. 414/1'de detaylı ve net bir açıklama yapılmamıştır. Akbay'a göre, ilân ve çağrı mektuplarının amacı, ilgili

¹⁶⁵ Şirketler, TTSG ve diğer ağ bağlantı sistemlerine tabi olmaları halinde, bu çevrim içi sitelerinde yayımlanacak ilan zorunluluğunu ortadan kaldırmadan bu usullere ek olarak yerel gazetede yayımlanma gibi çağrı usullerine de şirket sözleşmesinde yer verebilir. Bkz. Altaş, Şirketler, s.99.

¹⁶⁶ Akbay, s.69.

¹⁶⁷ Akbay, s.68.

¹⁶⁸ Akbay, s.68; Şener, s.51.

¹⁶⁹ Akbay, s.78.

¹⁷⁰ Altaş, Şirketler, s.100.

kişileri genel kurul toplantı hakkında bilgilendirmek olduğu için bu işlemlerin içerikleri benzerdir¹⁷¹.

Anonim şirketlere ait TTK m. 339/1-h hükmü kapsamında esas sözleşme ile genel kurulun toplantıya nasıl çağrılacakları düzenlenmiştir. TTK m. 414'te düzenlenmiş hükümler haricinde, şirket sözleşmesinde farklı usuller ile de çağrının hazırlanması kararlaştırılabilir. Yapılacak çağrıda, çağrının kim tarafından yapıldığı, toplantının yapılacağı yer, saat, adres, gündem, gündemde madde değişikliği varsa hangi hüküm değiştirilmiş ise ona ait bilgilerin de en başta bulunması gereken en önemli bilgilerdir¹⁷². Ayrıca toplantıda kendisini temsilci vasıtasıyla temsil ettirecek kişilere ait vekaletnamelerine ait bilgilerin ilan içerisinde bulunması gerekmektedir (BakTemYön. m. 11/2).

2.3.2.2. Çağrısız Genel Kurul

Genel kurul toplantıları yukarıda açıkladığımız üzere, kural olarak çağrı olarak yapılmaktadır. Ancak, günümüzde limited şirketler, zamanın önemi ve çağrılı genel kurul toplantılarının yarattığı giderler doğrultusunda genel kurul toplantılarını “çağrısız” bir şekilde yapabilirler¹⁷³.

TTK m. 617 hükmünde anonim şirketlere yapılan atıf sebebiyle anonim şirketlerde çağrısız genel kurulun düzenlendiği TTK m. 416 hükmü limited şirketlere de uygulanacaktır¹⁷⁴. TTK m. 416/1 hükmüne göre, bütün pay sahipleri veya temsilcileri içerisinde biri itirazda bulunmadığı sürece, çağrısız olarak genel kurul toplanabilir. Bu şartların oluşmaması durumunda, hukuka uygun ve geçerli bir genel kurul toplantısı gerçekleşmeyecektir¹⁷⁵. TTK m. 416/1 dikkatli bir şekilde incelendiğinde madde hükmünde, bu müzakere yeter sayısının mevcut olduğu sürece ve toplantının devam ettiği zaman boyunca bütün sermaye paylarının sahiplerinin veya temsilcilerinin durumu, toplantının başında saptandığı gibi toplantının ilerleyen safhalarında da

¹⁷¹ Akbay, s.65.

¹⁷² Bozkurt, s.328.

¹⁷³ Süngü, s.56.

¹⁷⁴ Çebi, s. 137; Bahtiyar/Hamamcıoğlu, Anonim Ortaklık, s.53.

¹⁷⁵ Yargıtay 11.HD. T. 17.05.2011 E. 2009/12744 K. 2011/6060, Kaynak: <https://www.fullegal.com.tr> e.t.: 06.07.2023.

aranmakta olup¹⁷⁶ bu kişilerin toplantıdan ayrılması durumunda bu etki geçmişe yönelik bir olumsuz etki yaratmayacaktır¹⁷⁷. Ayrıca belirtmek gerekir ki bu türden bir toplantının yapılabilmesi adına tüm payların sahipleri veya vekillerinin birinin dahi itiraz etmemesi gerekirken¹⁷⁸ buna karşılık kararların alınması sırasında oybirliği aranmamaktadır¹⁷⁹. Çağrısız genel kurul toplantılarının düzenlenmesiyle TTSG’de, internet sitesinde ve şirket sözleşmesinde belirlenen bir davet şekline ihtiyaç kalmayacaktır¹⁸⁰.

Genel kurulun çağrıya uyulmaksızın toplanması halinde de gündeme oybirliği ile madde eklenebilir, aksine esas sözleşme hükmü geçersizdir (TTK m. 416/2). *Teoman*’a göre, çağrısız genel kurulda gündeme madde eklenilmesine ilişkin bu hükmün, “gündem” başlığı altında düzenlenen hükümlerle birlikte TTK m. 413’te düzenlenmesi daha isabetli olacaktır. Zira bu tür toplantılarda daha önceden belirlenmiş bir müzakere konularının mevcut olmayacağı, diğer bir deyişle bir çağrıdan söz edilemeyeceği¹⁸¹, toplantı sırasında pay sahiplerinin tartışılan konuların karara çıkmasına mâni olmak adına birtakım olanaklarının bulunması bu sebeple Kanun’un bu hususu çözümlemek amacıyla olmadığı söylenebilir¹⁸².

2.3.3. Toplantının Yapılacağı Yer ve Zaman

Genel kurulun toplantıya çağrı şeklinde olduğu gibi anonim şirketlere uygulanan toplantı yeri hakkında, TTK m. 409/3 hükmü, limited şirketler açısından da dikkate alınacaktır. Buna göre aksine şirket sözleşmesinde, bu konuya ilişkin unsurun yer almaması durumunda genel kurul, şirket merkezinin bulunduğu adreste toplanır. Toplantı yerine ilişkin bilgilerin genel kurul toplantı çağrısında detaylı ve açık bir şekilde gösterilmesi yerinde olacaktır. Ancak adresin açık olarak gösterilmesi yasal

¹⁷⁶ Ayrıca yeni TTK’de oybirliği şartının toplantının devamı boyunca değişmemesi gerektiği öğretide de benimsenmiştir. Bkz.: Bozkurt, s.332.

¹⁷⁷ Pulaşlı, s.474; Ayrıca Bkz.: Tekin, s.33.

¹⁷⁸ Müzakereye itiraz, toplantının terk edilmesi şeklinde örtülü ya da toplantı anında tutanağa geçirilmek suretiyle açıkça yapılabilir. Erdoğan Moroğlu, **Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü**, Güncellenmiş ve Genişletilmiş 5. Bası, İstanbul 2009, s. 103.

¹⁷⁹ Hasan Pulaşlı, **6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu’na Göre Yeni Şirketler Hukuku Genel Esaslar**, 1.Bası, Adalet Yayınevi, Ankara 2012, s.27.

¹⁸⁰ Ömer Teoman, **Çağrısız Genel Kurulun Gündemine Oybirliği ile Madde Eklenmesi**, Batider, C. 27, S. 3, 2011, s. 9; Tekin s.33-34.

¹⁸¹ Yargıtay 11. HD. T. 28.05.2014 E. 2014/4452 K. 2014/9938, Kaynak: <https://www.kazanci.com.tr> , e.t.: 11.07.2023.

¹⁸² Teoman, s.13; Tekin, s.33-34.

olarak zorunlu değildir¹⁸³. Şirket, sözleşmede yapacağı değişikliklerle düzenleyeceği toplantıların başka bir adreste gerçekleştirilmesine karar verebilir.

Genel kurul toplantı saatini belirlerken özellikle çağrı saati, ilan ve çağrı davetiyelerinin gönderilme zamanı uygun ve mantıklı bir ölçüde hesaplanmalıdır¹⁸⁴. Genel kurul toplantısının limited şirket açısından önemi bilinen bir gerçek olması sebebiyle bu toplantılara katılımın sağlıklı ve yüksek oranda olması için dürüstlük kurallarına uygun bir şekilde tatil zamanlarında yapılması öngörülebilir¹⁸⁵. Toplantı zamanı belirlenirken, sadece günün tespiti yeterli olmayıp, toplantının başlayacağı saatin açık ve net olarak belirlenmesi ve belirlenen bu saatin çok erken veya çok geç bir zamana denk gelmeden toplantı zamanının organize edilmesi gerekir¹⁸⁶.

2.3.4. Gündem ve Gündeme Bağlılık İlkesi

2.3.4.1. Gündem Kavramı

Gündem; belirli konuları barındıran, toplantı öncesinde pay sahipleri ile paylaşılan, genel kurulda görüşülmesi planlanan konular bütünüdür¹⁸⁷.

2.3.4.2. Olağan ve Olağanüstü Genel Kurul Gündemin Tayin Edilmesi

Olağan genel kurul toplantısının gündemleri TTK m. 409'da, olağanüstü toplantıların gündemi ise şirketin gereksinimleri doğrultusunda belirlenmektedir. Olağanüstü genel kurulda, olağan genel kurulda olduğu gibi zorunlu bir gündem bulunmamaktadır (TTK m. 409/2).

TTK m. 409'a göre, yapılan toplantılarda ekonomik durum, yönetim kurulunun raporları, kar – zarar durumu ve organların belirlenmesi gibi konular gündemde yer alan önemli başlıklardır¹⁸⁸.

¹⁸³ Mehmet Bahtiyar, **Anonim Ortaklık Anasözleşmesi**, 1. Baskı, Beta Yayınevi, İstanbul 2001, s.112; Torlak, s.57.

¹⁸⁴ Akbay, s.101.

¹⁸⁵ Akbay, s.101.

¹⁸⁶ Akbay, s.101.

¹⁸⁷ Aksu, s.76.

¹⁸⁸ Karabağ, s.49.

Olağanüstü toplantı, şirket içi durumun ihtiyaçlarına göre şekillenmektedir. Yani yapılacak toplantının gündemi, toplantının gerekçesine bağlı olarak oluşmaktadır. TTK m. 365 gereğince müdürler, toplantı nedeni ve gündemini tespit etmektedir. Ancak şirket sözleşmesinde olağanüstü genel kurul toplantı nedeni düzenlenmiş, müdür/müdürler kurulunun düzenlenmiş olan bu konular hakkında herhangi bir inisiyatifi bulunmamaktadır. Bu sebeple müdür/müdürlerin, ilgilileri toplantıya davet etmesi gerekir¹⁸⁹.

2.3.4.3. Gündemin Değiştirilmesi

Limited şirkette ortaklar, açıklanan gündem çerçevesinde toplantı için hazırlık yaparlar. Toplantıda görüşülecek konuların toplantının yapılmasına az bir süre kala değiştirilmesi, ortakların toplantıya hazırlıksız yakalanmalarına sebep olabilir¹⁹⁰. Bu sebepten dolayı gündem konularının değişimi, yalnızca toplantıya davet usulleri ve şekilleri hususlarına riayet edilmesi ile mümkündür. Gündeme ilişkin birtakım maddelerin bazılarının değiştirilmesi, toplantıya davet usullerine uygun olsa bile süreye dikkat edilerek yapılması önemlidir. Buradaki amaç, ortakların toplantıya katılım konusunda karar vermeleri ve toplantı için önceden hazırlıklarını yapmasını sağlamaktır.

Bu nedenle Kanun tarafından belirlenen yasal on beş gün veya sözleşme ile daha fazla günün belirlenmesi ya da on güne kadar azaltılmış zamanlara uyulmaksızın gündem değiştirilemez¹⁹¹.

2.3.4.4. Gündeme Bağlılık İlkesi ve İstisnaları

TTK m. 413/2 gereğince toplantıda yalnızca müzakere edilecek konu başlıkları hakkında görüşmeler yapılabilir. TTK tarafından belirlenen ender durumların haricinde gündemde belirlenmeyen maddeler müzakere edilemez. Buna, *gündeme bağlılık ilkesi* denilmektedir¹⁹².

¹⁸⁹ Aksu, s.79.

¹⁹⁰ Akbay, s.75.

¹⁹¹ Akbay, s.75.

¹⁹² Mehmet Erdem Can, *Şirketler Hukuku Dersleri*, Turhan Kitabevi, Ankara 2017, s.149; Aksu, s.76.

Gündemde toplantıda müzakere edilecek bütün konuların net ve anlaşılır biçimde bulunması gerekir, aksi halde o gündem maddesi geçerli olmayacaktır. Söz konusu ilkenin getirilmesindeki maksadıyla birlikte değerlendirildiğinde, ilkenin yarattığı neticeler incelendiğinde, toplantıyı yönetenlerin bu toplantıyı usul ve esaslara uygun bir şekilde devam ettirme ve bitirme yetkisi sağladığından, gündeme ilişkin başlıkların müzakeresi sonlandırılmadan toplantının sona erdirilemeyeceği anlaşılmaktadır. Zira toplantıda müzakere edilecek konulara ilişkin yapılan ilan gereğince işbu toplantıda belirlenen konuların görüşülmesi gerekmektedir¹⁹³.

Gündeme bağlılık ilkesi; belirli zamandan evvel gündemin düzenlenmesi, net ve anlaşılır olması ve önceden tespit edilen konu başlıkları hakkında müzakere edilerek karara çıkarılmasının zorunlu olması olmak üzere üç unsurdan meydana gelmektedir¹⁹⁴. Kabul gören bu ilke, genel kurulda ortakların toplantıya olan güvenlerini zedelememek ve menfaatlerini korumak gibi bir amaca sahiptir¹⁹⁵.

Gündem hakkında pay sahiplerine bilgi vermekteki en önemli maksat; ortakların toplantıya hazır olmaları, müzakere için önceden düşünmelerini ve bu konular hakkında ne gibi kararlar vereceklerine yönelik çalışma yapmalarınıdır¹⁹⁶. Ayrıca bu ilkenin diğer etkisi de şirket ortağının gündemde yer almayan maddeleri hakkında karar alamayacağından emin olunmasıdır. Böyle bir etki, pay sahibinin bir anlamda oldubitti durumunu yaşamasının önüne geçmektedir¹⁹⁷. Önceden ortaklara bildirilen bu konuların herkesin anlayabileceği düzeyde ve açık bir niteliğe sahip olması gerekir. Bütün pay sahiplerinin veya temsilcilerinin katılımı ve onayı var ise gündem de yer almayan maddeler oybirliği sağlanarak gündeme dahil edilerek müzakere edilebilir¹⁹⁸.

Genel kurul toplantısının başka bir zamanda yapılması yani ertelenmesi halinde de gündeme bağlılık ilkesi, geçerliliğini devam ettirecektir. Bu durumda, erteleme neticesinde gerçekleştirilen diğer toplantıda da gündeme konu eklenemez¹⁹⁹.

¹⁹³ Akbay, s.88.

¹⁹⁴ Süngü, s.62.

¹⁹⁵ Aksu, s.77.

¹⁹⁶ Ernst Hirsch, **Ticaret Hukuku Dersleri**, Doç. Dr. Halil Arslanlı'nın yardımı ile hazırlanmış olan birinci basının değiştirilmesi ve genişletilmesi suretiyle meydana getirilen ikinci bası, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul 1948, s. 288.

¹⁹⁷ Sami H. Türk, **Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantılarında Gündeme Bağlılık İlkesi ve Yönetim Kurulu Üyelerinin Azil veya Seçimi**, I. Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, Bildiriler-Tartışmalar, 1984. s. 180; Süngü, s.63.

¹⁹⁸ Akbay, s.80-81.

¹⁹⁹ Pulaşlı, s.476.

Eklenilmek istenilen gündem başlıkları, ancak olağanüstü toplantı düzenlenmesi suretiyle görüşülebilir. Yargıtay'ın örnek bir kararında²⁰⁰ toplantı, kararlaştırılan tarihte yeter sayı bulunamadığından başka bir güne ertelenmiş; daha sonra düzenlenen ikinci genel kurul toplantısında yeter sayı yerine getirilmiş ancak ilk toplantının gündeminin müzakere edilmesi gerekirken, gündemde yer almayan müdürlerin tespiti konusu eklenerek seçimin yapılması gerekçesiyle bu seçimin geçersiz sayılmasına karar verilmiştir. Burada önemle belirtmek gerekir ki gündemde yer alan tüm konuların değil, sadece gündemde yer almayıp, görüşülüp karara bağlanan kararların iptal edilebilirliği gündeme gelmektedir.

Bilindiği üzere, limited şirket genel kurul toplantılarında yalnızca gündemde bulunan konular müzakere edilir ve karara bağlanır. Ancak TTK m. 413/2 gereğince kanuni istisnai durumların saklı olduğu belirtilmiş olup söz konusu istisnai haller Kanun'da sınırlı sayıda değildir²⁰¹.

Gündeme bağlılık ilkesinin istisnalara hallere örnek vermek gerekirse:

TTK m. 416/1'e göre, bütün pay sahipleri veya temsilcileri arasından birisi dahi itirazda bulunmadığı müddetçe çağrısız genel kurul toplanabilir. Bu nedenle çağrısız genel kurulda gündem ilan edilememekte olup daha önce açıkladığımız üzere gündeme bağlılık ilkesi yürümez²⁰².

TTK m. 364/1 hükmü gereğince, olağan veya olağanüstü genel kurul toplantısı gündeminde müdür veya müdürler kurulunun azli ile ilgili bir konu bulunmasa bile toplantı sırasında haklı bir neden var olması halinde, müdür veya müdürler kurulu üyelerini görevden alabilir.

TTK m. 420/1 hükmünde, şirket sermayesinin 1/10'unu oluşturan azınlığa tanınmış olan *“finansal tablolarının müzakeresinin ve buna bağlı konuların bir ay sonraya bırakılması”* talebi ise gündeme bağlılık ilkesinin diğer bir istisna haline örnektir.

Özel denetim hakkını düzenleyen TTK m. 438/1 hükmüne göre, her pay sahibinin sahip olduğu haklarını kullanabilmesi gerektiğinde, inceleme veya bilgi alma hakkını

²⁰⁰Yargıtay 11. HD. T. 28.03.1974 K. 645/1075 , Kaynak: <https://www.kazanci.com.tr> , e.t.: 05.12.2023.

²⁰¹ Moroğlu, Hükümsüzlük, s.109.

²⁰² Akbay, s.82.

daha önce kullanmışsa bazı konuların özel bir denetim ile netliğe ulaşmasını isteyebilir. Bu talebi gündemde yer almasa bile pay sahibinin talep etme hakkı vardır²⁰³.

Gündeme bağlılık ilkesine aykırı şekilde alınan kararlardan, TTK hükümlerine niteliği itibariyle ağır olmayan ihlallerde, bu kararların iptali gündeme gelmektedir²⁰⁴. Bu nedenle, gündeme bağlılık ilkesine aykırı şekilde alınan kararlar iptale tabi kararlardır²⁰⁵.

2.3.5. Genel Kurul Toplantısında Hazır Bulunanlar Listesi ve Listenin Düzenlenmesi

Hazır bulunanlar listesinde; şirket ortaklarının ad ve soyadları, kimlik numaraları, uyrukları, adresleri, sermaye payı miktarları, payı edinim şekilleri payların itibari değerleri, şirketin esas sermayesi ile ödenen tutarlar, toplantıya aslen veya temsilen katılacak kişilerin imza yerleri yer alır. Hazır bulunanlar listesini düzenlemek görevi müdür/müdürler kuruluna aittir. Müdür/Müdürler kurulu hisse defterindeki kayıtları inceleyerek bir genel kurul toplantısına katılabilecek kimseler listesini hazırlamaları gerekmektedir²⁰⁶. Hazırlanan liste müdür/müdürler tarafından kişiler tarafından imzalanarak genel kurulun yapılacağı yerde bulundurulur.

TTK m. 625/1-g hükmü uyarınca müdürlerin toplantının hazırlanması, hazır bulunanları tespit etmesi ve kararların yürütülmesi görevi son derece önemli bir görevdir. Zira bu görev ile toplantının Kanun'a ve sözleşmeye uygun ve iyi şekilde düzenlenmesi için birtakım önlemlerin alınması ve hazırlıkların bu yönde yapılması amaçlanmıştır²⁰⁷.

Ayrıca TTK m. 417/3'e göre, listede, toplantıya temsilci olarak iştirak edecek kimselerin de bilgisi ve imzalarının uygun bir şekilde düzenlenmesi gerekmektedir²⁰⁸.

²⁰³ Ozan Can, **6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Uyarınca Limited Şirketlerde Ortakların Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı**, Turhan Kitabevi, Ankara 2015, s.135, Karabağ, s.51.

²⁰⁴ Şener, Limited, s.616.

²⁰⁵ Şener, Limited, 616; Doğan, s.27.

²⁰⁶ Mehmet Emin Bilge, "Pay Sahiplerinin Anonim Ortaklık Genel Kurullarına İnternet Aracılığıyla Katılımı" Bilgi Toplumunda Hukuk, Ünal Tekinalp'e Armağan, Cilt 1, İstanbul 2003. s. 224.

²⁰⁷ Ömer Teoman, **Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantısına İlişkin Hazırlanacak Cetveli**, Otuz Yıl Ticaret Hukuku, Tüm Makalelerim, C. 2, 1982-2001, 2001, s. 405-406; Tekin, s.45.

²⁰⁸ Hazır bulunanlar listesi, güvenli elektronik imzayla imzalanabilir.

2.3.6. Genel Kurul Toplantısına Katılma Hakkı Olanlar ve Yetkisiz Katılım

Genel kurul toplantısına katılma hakkına sahip kişiler, genel kurul toplantısına katılarak şirket iradesinin oluşmasına katkı sağlamaktadır.

Limited şirket genel kurul toplantılarına kimlerin katılmaya hak sahibi olduklarını ayrı ayrı açıklamak gerekmektedir. Zira genel kurulun esasında, ortakların haklarını kullanabileceği bir alan olmasına karşın, toplantıya sadece ortaklar katılmamaktadır.

Toplantıya katılma yetkisine sahip olanlar ortaklar: İntifa, rehin hakkı ve diğer imtiyaz hakkı sahipleri, ortaklar veya imtiyaz hakkı sahiplerinin temsilcileri ve dinleyiciler. Toplantıya katılma yetkisine sahip olanları ayrı ayrı incelemek gerekmektedir.

2.3.6.1. Ortaklar

Ortaklar, genel kurul toplantılarına öncelikle katılma hakkına sahip olan taraftır. Ortakların bu hakkı, devredilmez ve vazgeçilmez özellikte olan bir hak olup bu hakları da onlardan alınamaz. Akbay'a göre hazır bulunanlar listesinde adı bulunmayan pay sahibinin de toplantıya katılması uygundur²⁰⁹. Pay defterinde yer alan mevcut kayıtların gerçek dışı olması halinde, defterde bilgisi yer almayan ortağın genel kurul toplantısına katılımı ve oy hakkı durumu ise tartışmalıdır. Pay defterindeki kayıtların açıklayıcı bir özelliğe haiz olması nedeniyle²¹⁰ pay defterinde bilgisi bulunması bile ortağın, ortak olduğunu kanıtlayarak toplantıya katılması ve oy hakkını yerine getirmesi mümkündür²¹¹. Ortağın toplantıya bizzat katılması bakımından özellik arz edebilecek bir hal ise esas sermaye payının nama yazılı bir senede bağlanmış olma olasılığı şeklinde olmasıdır. Poroy'a göre, nama yazılı bir kıymetli evrakın çift taraflı ibraz kaydı içerdiği, bu durumun kıymetli evrak hukuku açısından anlamının senedin alacaklısının talepte bulunabilmesinin gerekliliğidir²¹². Limited şirket açısından senedin alacaklısı (ortak) senedin borçlusu olan şirketten, senette mündemiç olan şirket haklarının ifasını talebi, bir anlamda senedin ibrazına bağlanmıştır²¹³. Bu durumda esas

²⁰⁹ Akbay, s.108.

²¹⁰ Akbay, s.95.

²¹¹ Tekinalp (Poroy/Çamoğlu), Ortaklıklar Hukuku II, s. 25; Doğan, s.29.

²¹² Reha Poroy/Ünal Tekinalp, **Kıymetli Evrak Hukuku Esasları**, İstanbul 2007, s. 62.

²¹³ Akbay, s.96.

sermaye payı nama yazılı senede bağlandıysa çift taraflı ibraz kaydının bir gereği olarak şirketin genel kurul toplantısına katılmak için senedi ibraz etmesi gerektiği belirtilebilir. Zira genel kurula katılma hakkı da ortak sıfatından meydana gelmektedir. Senedin ibrazının yanında ortağın kendi kimliğini de ortaklığa ispat etmesi gerekir²¹⁴. Zira nama yazılı senetlerin teşhis işlevi yoktur.

2.3.6.2. İntifa ve Rehin Hakkı Sahipleri

Esas sermaye payı üzerinde intifa hakkı varsa toplantıya katılma hakkı intifa hakkı sahibine aittir (TTK m. 600/3). Önemle belirtmek gerekir ki şirket payı üzerine intifa hakkı tesis edilmesine karşın ortağın ortaklık sıfatını devam ettirmektedir. Bu sebeple, payı üzerine intifa hakkı bulunan ortağın toplantıya katılma hakkının olmasına rağmen müzakerelere katılıp oy kullanma yetkisi bulunmamaktadır²¹⁵.

Esas sermaye payı üzerinde rehin hakkına benzer türden hakkın olması halinde, toplantıya kimlerin katılacağına yönelik Kanun'da bir hüküm yer almamaktadır. Ancak TMK m. 960'a uyarınca rehin hakkı gibi bir hakkın varlığı durumunda, bu payların temsilinin payın sahibi tarafından sağlanacağı, çıplak paylara da maddenin bu şekilde uygulanması yönünde düşünceler ileri sürülmüştür²¹⁶. Diğer bir husus da anonim şirketler hakkında elinde rehine dayalı olarak hamiline yazılı pay senetleri bulunan kişi, pay sahipliğine ilişkin hakları ancak muhatap kişi tarafından verilen bir yazılı belge ile yetkilendirilmesi halinde kullanabilecektir (TTK m.427/2)²¹⁷.

2.3.6.3. Ortakların Temsilcileri

TTK m. 617/3²¹⁸ hükmünde, anonim şirket hükümlerine yapılmış genel bir atıf olmasından dolayı, özelliklerine uygun olması halinde, kıyasen anonim şirketlerde temsile dair hükümler, limited şirketler açısından uygulama alanı bulur. Pay sahibinin bazı durumlarda vekili aracılığıyla toplantılarda temsili hakkı, şirket içinde genel

²¹⁴ Akbay, s.96.

²¹⁵ Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), Ortaklıklar Hukuku I, s. 544; Akbay, s. 110.

²¹⁶ Akbay, s.123.

²¹⁷ İlhan Yiğit, **Anonim Ortaklık Genel Kurulunun İşleyişi ve Ortaya Çıkan Sorunlar**, Vedat Yayınevi, İstanbul 2005, s. 58; Doğan, s.30.

²¹⁸ Öğretide bu hükmün, genel kurul toplantılarında temsile ilişkin tek hüküm olduğu ileri sürülmüştür. Bkz.: Şener,Kararlar, s.566.

kurulun eşitlikçi ve özgürlükçü özelliklere sahip bir organı olma özelliğine sahip olması ile pay sahiplerinin bu toplantılara olabildiğince katılım sağlamasına katkı sağlamakta olup bu hak, başka bir usul ve şekille ortadan kaldırılamayacak bir haktır. Öyle ki TTK m. 425/1'e hükmü de bu türden işlemlerin geçersiz olduğunu göstermektedir. Öğretide, bu hakkın kaynağını oluşturan temsil edilebilirlik ilkesinin başta şirket sözleşmesi ve genel kurul kararları olmak üzere sınırlandırılmayacak bir niteliğe sahip olduğu, aksinin ise öngörülemeyeceği belirtilmektedir²¹⁹.

Anonim şirketlere ait TTK m. 426/1 hükmünde yer alan “yetkilendirilmiş kişi” ifadesinde anlatılmak istenilen temsilcidir. Limited şirketlerde de uygulama alanına sahip bu hüküm doğrultusunda, temsilcinin genel kurul toplantısına katılabilmesi için ortaklık sıfatına sahip kişi tarafından yazılı bir şekilde yetkilendirilmesi gerekir²²⁰. Bu yetki ile ilgili Bakanlık Komiserleri Yönetmeliği'nin m. 21/1'e göre temsil edecek vekilin adı ve soyadı, şirkete ait bilgiler, genel kurul toplantısının zamanı, ilgili ortağa ait bilgiler ile pay sayısı ve imzasının bulunması zorunludur. Öyle ki bu bilgilerin herhangi birinin eksik olması durumunda, temsilciye verilen yetki geçersiz bir hal alacaktır.

Temsil olunan tarafından, temsil yetkisi her zaman geri alınabilir. Bu geri alabilme hali, tek taraflı bir irade beyanı hükmünde olup muhatabın yetkinin sona erdiğini öğrendiği andan itibaren hüküm ve sonuç doğuracaktır²²¹. Buna karşın temsil olunanın da temsil yetkisinden azlini dilediği zaman TBK m. 42/2 çerçevesinde kullanma hakkına sahip olup bu haktan önceden feragat edilmesi de mümkün değildir²²². Temsil olunan tarafından, bu yetkiden azlin zamansız ve haksız olarak kullanıldığı durumlarda ise temsil olunan var ise zararlarını muhataptan talep etme hakkına sahiptir²²³. Temsil edilenin taleplerine aykırı bir şekilde müzakere edilmesi ve oy kullanması, kullanılan o oyun geçersiz olmasına neden olmaz. Bu gibi durumlarda, temsil olunanın ispatı doğrultusunda var ise zararların tazmini hakları saklıdır.

²¹⁹ Tekin, s.36.

²²⁰ Yazılılık, burada bir geçerlilik koşuludur. Bkz.: Akbay, s.101.

²²¹ Ahmet M. Kılıçoğlu, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, Genişletilmiş 16. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara 2012, s. 236.

²²² Fikret Eren, **6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Hazırlanmış Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 14. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2012, s. 447.

²²³ Kılıçoğlu, s.236; Tekin, s.37.

2.3.6.4. Dinleyiciler

Genel kurul toplantısına katılmaya sahip olanlar ile yetkisi dahilinde toplantıya iştirak edenler haricinde olan herkes dinleyicidir. Bu sebeple, dinleyicilerin toplantıya katılma hakkı yoktur²²⁴. Ancak dinleyicilerin toplantıya katılması yönünde şirket sözleşmesinde bir düzenleme yapılabilir²²⁵. Bilindiği üzere, toplantılara katılacak kişilerin tespiti müdürler tarafından yapılmaktadır. Müdürler, bu yetkisi dahilinde yetkisiz katılımı tespit etme amacıyla gerekli kontrolleri yaparlar. *Tekin*'e göre²²⁶ dinleyicilerin toplantıya katılma hakkında bir düzenleme mevcut ise bu durumun, müdürler tarafından daha toplantı başlamadan diğer kişilere duyurması gerekmekte olup özellikle pay sahiplerinin bu duruma itirazlarının olması halinde bu itirazlar ileri sürebilecektir²²⁷. Dinleyicilerin katılımı hakkında itiraz edilmesi halinde ise bu sorunun çözümü hakkında genel kurulda bir oylamanın yapılması ve olağan yeter sayı ile kararın alınması gerektiği belirtilmiştir²²⁸.

2.3.6.5. Yetkisiz Katılımın Hukuki Durumu

TTK m. 617/3 hükmünde anonim şirket hükümlerine yapılan atıf sebebiyle limited şirket genel kurul toplantılarına yetkisiz katılım ile ilgili, anonim şirketlere özgü TTK m. 433/2 ve m. 446/1'de yer alan hükümler uygulanacaktır.

TTK m. 433/2 hükmüne göre her pay sahibi, yetkisiz katılım hakkında toplantı başkanlığına itirazlarını sunabilir ve tutanağa geçirebilir. Ayrıca yetkisiz katılım çerçevesinde, genel kurulda kararların alındığını ileri süren pay sahipleri ise iptal davası açabilecektir (TTK m.446/1-b). Genel kurula katılım hakkını taşıyanların haricindeki kişilerin toplantıya katılması halinde, yetkisiz katılım söz konusu olacaktır.

²²⁴ Halil Aslanlı, *Anonim Şirketler II-III Anonim Şirketin Organizasyonu ve Tahviller*, İstanbul 1960, s. 39.

²²⁵ Akbay, s.125; Doğan, s.31.

²²⁶ Teoman, s.232; Akbay, s.127.

²²⁷ Tekin, s.41.

²²⁸ Akbay, s.127; Doğan, s.31.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. GENEL KURUL TOPLANTISININ İŞLEYİŞİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER VE KARAR ALMA ESASLARI

3.1. Genel Kurul Başkanı, Başkanın Görevleri ve Yetkileri

Limited şirket genel kurul toplantısı, toplantı başkanı tarafından yönetilir. Toplantının yönetimine dair yetkiler başkan tarafından kullanılacaktır. Başkan bu merkezi rolü kapsamında, müzakereleri başlatacak ve kapatacak; katılımcılara söz verecek ve ihtiyaç halinde katılımcıların sözünü kesebilecektir²²⁹.

3.1.1. Genel Kurul Başkan ve Başkanlık Divanının Seçimi

Şirket esas sözleşmesinde aksine bir düzenleme olmadığı sürece genel kurul toplantısı, genel kurul tarafından seçilen bir başkan; müdür veya müdürler kurulu başkanı tarafından yönetilir. Seçilen başkanın ortak sıfatı taşıması zorunlu değildir. TTK’de toplantı başkanlığına ilişkin özgün bir madde bulunmamaktadır. Ancak TTK m. 422’de yer alan “Tutanak” başlıklı hükümde, başkan tarafından tutanağın imzalanması mecburiyete tabi olması nedeniyle, toplantı başkanı bulunmaksızın genel kurul toplantısının düzenlenemeyeceği neticesine ulaşabiliriz²³⁰. Ayrıca şirket sözleşmesinde, genel kurula ilişkin unsurların belirlenebilir olması sebebiyle başkanın sözleşme gereğince belirlenebilmesi mümkündür²³¹.

Müdürlerin sayısı birden fazla olması halinde, müdürlerden biri, müdürler kurulu başkanı olarak seçilir (TTK m.624/1). Ancak bu görev için bazı durumlarda başka kimsenin görevlendirilmesi mümkün olup bu görev için belirleme yetkisinin müdür ya da müdürler kuruluna ait olması gerekir (m. 625/1-g). Ayrıca bazı istisnai hallerde toplantı başkanlığına atanacak kayyım veya tasfiye memurunun görevlendirilmesi söz konusu olabilir.

Öğretideki bir görüşe göre toplantının başlamasından sonra genel kurulun kendi yapısının kendisinin belirleyebilmesi için toplantının tedbirleri doğrultusunda

²²⁹ Akbay, s.119.

²³⁰ Torlak, s.68.

²³¹ Akbay, s.119.

müdürlerin bir karar almasının gerekli olup bu duruma ilişkin müdürlerin istekleri çerçevesinde konuya ilişkin esasların belirlenmesi önemlidir²³².

Esas sözleşmede başkaca bir düzenleme mevcut değilse anonim şirketlerde, genel kurul toplantısını yine bu organ tarafından belirlenen ve ortak olma şartı bulunmayan başkan tarafından yönetilir. Başkanın seçilmesinin yanı sıra gerek duyulması halinde tutanağının yazımı ve oy toplama için birtakım kişilerin görevlendirilmesi mümkündür (TTK m.419/1).

3.1.2. Başkanın Görev ve Yetkileri

Genel kurul başkanı; toplantıyı yönetmek, yönetirken toplantıya katılanların düzenini sağlamak, ihtiyaç halinde toplantıya düzeninin sağlanması adına yardımcılarını belirlemek, toplantıyı başlatmak ve sonlandırmak, toplantıya giriş düzenlemelerini yapmak, müzakereye katılacak kişi veya temsilcilerinin içeriye alınması gibi önemli fonksiyonlara sahiptir²³³.

Toplantı başkanının görev ve yetkilerini, toplantı başlamadan önce ve toplantı başladıktan sonra olarak ayrı ayrı incelemekte fayda vardır.

Özellikle, başkanın müzakereyi açmasından evvel, sözleşme ya da Kanun tarafından kabul edilen toplantı veya karar nisaplarının yer alması gereken hallerde, yeter sayının var olup olmadığının tespitini yapması gerekir. Bu kontrollerin yapımında, başkanın hazır bulunanlar listesinden faydalanması önemlidir.

Toplantının yapıldığı süreç içerisinde, toplantıda uyulacak usul ve esaslar ile ilgili olarak şirket sözleşmesinde bu yönde hükümler mevcut değilse meclisin iç tüzüğüyle dernekler hukukundaki ilkeler ve kurallar, uygun olduğu ölçüde uygulanabilir²³⁴.

Başkan, toplantıyı başlattıktan sonra, gündeme bağlılık ilkesinin bir neticesi olarak katılanlara önceden iletilen gündeme yönelik konu başlıklarını bildirir. Başkan tarafından bildirilen konular hakkında daha verimli kararlar verilmesi için bu konuların makul oranda tartışılması ve karara bağlanabilmesi gerekmektedir²³⁵.

²³² Akbay, s.120-121.;

²³³ Akbay, s.124.

²³⁴ Akbay, s.124-125.; Süngü, s.78.

²³⁵ Akbay, s.125.

Genel kurul başkanının toplantıda söz isteyen katılımcılara düzenli bir sıra çerçevesinde bu haklarını tanıması gerekmektedir²³⁶. Başkanın bu görevi yerine getirirken gerek sıranın gerek ise toplantıya katılımı bağlamında, tartışılacak konuların önemi ve uzunluğu doğrultusunda hak sahiplerinin müzakereye katılma taleplerine göre, eşit bir şekilde, sisteme uygun olarak hareket etmesi gerekir²³⁷. Konuşmacıların toplantı sırasında konuşma sırasının ne şekilde belirlendiğinin bir önemi olmaksızın bu kişilere söz hakkı verilmesi tamamen başkanın görevidir. Bu sebeple toplantının düzeni açısından başkan, söz hakkını kişiye tanımadan kişinin konuşmaması gerekir. Bu nedenle katılımcılar, başkandan söz almadan konuşmamalıdır²³⁸.

Katılımcıların gündemde yer alan konuların müzakeresi sırasında, tartışılan konulara uygun düştüğü ölçüde düşüncelerini ifade ederken bazı öneriler sunması söz konusu olabilir. Katılımcıların, istem ve taleplerini sunma hakkı gereğince, katılımcılar müzakerelerdeki irade oluşumuna katılabilmektedir. Başkan, sunulan bu önerileri, inceleyerek müzakereyi tartışmaya uygun bir şekilde düzenlemelidir²³⁹.

Gündem maddelerinin tamamının eşit ve makul bir şekilde müzakere edilebilmesi amacıyla toplantı başkanı, katılımcılara yönelik bir süre belirleyebilir. Başkan, gerek görmesi halinde tartışmaların daha verimli yürütülebilmesine yönelik bazı konu başlıklarında bu süreyi uzatabilir veya süresi sona eren konuşmacıya ek bir süre tayin edebilir²⁴⁰.

Başkan tarafından, toplantı sırasındaki düzeni ve disiplini sağlamak adına birtakım düzenlemeler getirilebilir²⁴¹. Ancak başkanın bu önlemleri, şirket içerisindeki hakların minimum oranda etkilendiği kurallardan olması gerekir. Müzakere sırasında, düzene uygun olmayan davranışlar sergileyen ortağa bu kurallara uyması gerektiği aksi halde müzakerenin sağlıklı ve verimli devamı amacıyla gereken önlemlerin alınabilmesi hususunda uyarılması mümkündür. Bu uyarılara rağmen, toplantı düzenini bozan, izin almadan konuşan ve uygunsuz davranışlar sergileyen kişilerin söz haklarının elinden alınması mümkündür²⁴².

²³⁶ Akbay, s.124-125.

²³⁷ Akbay, s.126.

²³⁸ Akbay, s.125-126.

²³⁹ Akbay, s.126-127.

²⁴⁰ Akbay, s.127.

²⁴¹ Akbay, s.128.

²⁴² Akbay, s.128.

3.2. Ortakların Müzakerelere Katılma ve Gündem Konuları ile İlgili Öneride Bulunma Hakkı

3.2.1. Ortakların Müzakerelere Katılma Hakkı

Limited şirketin organlarının tanımı yapılırken genel kurulun limited şirketin en önemli organlarından biri olduğu ve organın tüm pay sahiplerinin katılımı ile oluştuğunu belirtmiştik. Genel kurulun yapısından gelen özellik uyarınca karar aşamasına iştirak etmek isteyen pay sahiplerinin ilk önce gerçekleştirilen müzakerelere katılma yetkisine sahip olması gerekir.

Toplantıya katılma hakkı, konuşma ve görüş açıklama haklarıyla uyumludur. Diğer bir deyişle, görüşmelere iştirak hakkı ile genel kurula katılım hakkı aynı doğrultuda yer alan haklar bütünüdür²⁴³.

Genel kurulda, ortakların iradesinin meydana gelmesinin sebeplerinden bir tanesi müzakerelerdir. Bu iradenin oluşumu; gündeme ilişkin konuların müzakere edilmesi, söz alan kişilerin teklif ve önerilerini sunması ve bunların toplantıda kabul ve reddi ile şekillenecektir. Bu sebeple müzakerelere iştirak etme, genel kurulda bulunma hakkının diğer bir durumunu oluşturmakta ve iradenin oluşumuna katkı sağlamaktadır²⁴⁴.

Hak sahiplerinin, genel kurul toplantısını dinlemesi müzakerelere iştirak etme hakkının pasif; söz alarak teklif ve öneride bulunması ise aktif anlamını ifade etmektedir²⁴⁵.

3.2.2. Ortakların Gündem Konularına İlişkin Öneride Bulunma Hakkı

Hak sahiplerinin tartışmalarda düşünce ve önerilerini ifade etme hakkının müzakerelere katılma hakkının aktif durumu olması, bazı durumlarda hukuki sorunlara sebep olabilmektedir. Bu hakkın vazgeçilmez bir hak olması neticesinde bu hakkın kullanımının belirli şartlara bağlanabilmesini engellememektedir²⁴⁶.

Müzakereye katılım hakkının taraflarca kullanılmasına yönelik birtakım kuralları getirilebilir. Konuşmacıların kendilerine söz verildiği sırada, özellikle eşitlik ve

²⁴³ Akbay, s.129.

²⁴⁴ Akbay, s.129.

²⁴⁵ Akbay, s.145.; Tekin, s.52.

²⁴⁶ Akbay, s.131.

dürüstlük ilkesine uyarak bu görüşlerini açıklaması gerekmektedir. Hak sahibi düşünce ve önerilerini sunarken, toplantı öncesinde kendisine duyurulmuş olan konu başlıkları çerçevesinde bu düşüncelerini bildirmek zorunda olup konunun dışına çıkılması suretiyle görüşlerin sunulmasından kaçınması gerekmektedir²⁴⁷.

Genel kurul başkanının ortakların görüşünü açıklarken yetkisini kötüye kullanıp bu kişilerin bu hakkını sınırlaması ya da bu hakkı tanımaması gündeme gelebilir²⁴⁸. Bu durumda başkanın görevden alınabileceği düşünülse de başkanın tekrardan payların fazlalık kısmını elinde bulunduranlar tarafından seçilmesi mümkün olabileceğinden bu işleminden yarar beklenemez²⁴⁹. Başkanın toplantının yönetimine yönelik fonksiyonlarını kullanırken tesis ettiği kararlar, bir anlamda genel kurul kararı olarak sayılamayacağı için başkanın yönetsel kararlarının iptali de söz konusu olamaz²⁵⁰. Akbay, yönetsel kararların iptalinin bir yararının olmayacağı zira bu türden kararların uygulanmakla etkisinin sona ereceğini dile getirmiştir²⁵¹. Ayrıca başkanın görev ve yetkileri kapsamında gerçekleştirdiği işlemlere yönelik tazminat davasının ikame edilmesi de gündeme gelebilir²⁵².

3.3. Genel Kurulda Karar Alma Esasları

Limited şirketin gerçekleştirdiği hukuki ilişkiler; iç ve dış ilişkiler olarak ikiye ayrılmaktadır. Limited şirket; iç ve dış ilişkilerinde izleyeceği hukuki yolları genel kurul aracılığıyla belirler. *Pulaşlı*'ya göre dış ilişkilerin aynı zamanda bir tüzel kişi statüsünde olan limited şirketin diğer kişiler ile eşit seviyede gerçekleştirdiği hukuki işler olduğu²⁵³; iç ilişkinin ise şirketin dış ilişkide gerçekleştirdiği işlemlerde amaçlanan hukuki sonucu elde etme yönündeki müşterek beyanlardır²⁵⁴. *Moroğlu*'na göre ise limited şirket genel kurul kararları, çok taraflı bir hukukî işlemdir²⁵⁵. Bu açıklamalar doğrultusunda birtakım kararların alınabilmesi için şirket içi bir sürecin devam etmesi

²⁴⁷ Akbay, s.131.

²⁴⁸ Akbay, s.134.

²⁴⁹ Akbay, s.134.

²⁵⁰ Moroğlu, Hükümsüzlük, s.172; Akbay, s.134.

²⁵¹ Akbay, s.134.

²⁵² Moroğlu, Hükümsüzlük, s.172; Akbay, s.134.

²⁵³ Moroğlu, Hükümsüzlük, s.9.

²⁵⁴ Hasan Pulaşlı, **Yeni Şirketler Hukuku Genel Esaslar**, Adalet Yayınevi, Ankara 2012, s.170.

²⁵⁵ Moroğlu, Hükümsüzlük, s.13.

gerektiği ve genel kurul toplantılarının düzenlenme amacının bu olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır.

Limited şirket genel kurulun yapısı gereği alacağı kararların belirlenmesi, TTK kapsamında belirli birtakım yeter sayılarına da bağlanmıştır²⁵⁶. Genel kurulun karar alma esaslarını; olağan, olağanüstü ve Kanun'da belirtilen diğer önemli hususlar olmak üzere üç ana başlık altında incelemekte fayda görmekteyiz.

3.3.1. Olağan Karar Alma

Limited şirkette olağan kararlar, m. 620/1 hükmüne göre genel kurul toplantısında temsil edilen oyların salt çoğunluğu ile alınır. Bu kararların ilgili hükümde belirlenen nisaba göre alınabilmesi için Kanun veya şirket sözleşmesinde aksini öngören bir düzenlemenin olmaması gerekir²⁵⁷.

Olağan yeter sayının şirket sözleşmesi gereğince daha ağır bir hale getirilmesi olanaklıdır. Olağan kararlar hakkında pay sahipleri, şirket sözleşmesinde toplantı nisabına yönelik başkaca düzenlemeler getirebilir veya var olan karar nisabından farklı bir hüküm belirleyebilirler²⁵⁸. Bu tür düzenlemeler, şirket sözleşmesinde ilk zamanlarda bulunabileceği gibi, sonradan alınan farklı kararlar doğrultusunda değişiklik yapılarak da “yeter sayılar” hakkında yeni neticeler belirlenebilir.

TTK m. 579'a göre şirket sözleşmesi hükümleri, Kanun'un şirketlere ait düzenlemelerinden ancak Kanun'da bu durumlara açıkça onay verilmişse başka hükümler belirleyebilir. Öğretide yer alan bir görüşe göre özellikle bu hüküm doğrultusunda TTK m. 620 hükmünde yer alan “*şirket sözleşmesinde aksi öngörülmediği takdirde*” ifadesinden, karar nisabının hafifletilmesine ya da ağırlaştırılmasına izin verilmiştir²⁵⁹. Olağan karar yeter sayısının şirket sözleşmesi ile hafifletilmesi ve ağırlaştırılması öğretide tartışmalıdır. Yıldız ve Çamoğlu'na göre olağan karar yeter sayısını şirket sözleşmesi ile hafifletmek mümkündür. Ancak bu düşüncenin hukuki doğruluğu Türk Ticaret Kanunu'nun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli

²⁵⁶ Belirlenen bu yeter sayıları oldukça önemlidir. Bkz.: Levent Biçer/Esra Hamamcıoğlu, “Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantılarında Uygulanan Yetersayılar ve Bazı Değerlendirmeler”, **Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Y. 2017, C. 12, S. 149-150, s. 75.

²⁵⁷ Yargıtay 11. HD. T.13.12.2017 E. 2016-4753/7190, Kaynak: <https://www.lexpera.com> e.t.: 10.02.2024.

²⁵⁸ Levent Biçer / Esra Hamamcıoğlu, “Limited Şirket Genel Kurulunda Yetersayılar”, **İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Y. 2017, C. 16, S. 2, s. 350.

²⁵⁹ Biçer/Hamamcıoğlu, Limited Şirket, s.349.

Hakkında Kanun m. 26'da net bir şekilde açıklanmıştır²⁶⁰. TTKYUK m. 26/2'ye göre şirket esas sözleşmesinde eTTK m. 388 hükmüne yapılan yollamaların TTK m. 421 hükmüne yapılmış sayılacağını düzenlenmiştir. TTKYUK m. 26/3'te, esas sözleşmede eTTK m. 388 hükmüne nazaran daha ağır yeter sayılar kabul edildiyse, bunlar TTK m. 421/1'de öngörülenden daha ağırsa sözleşmede kabul edilenlerin uygulanması belirtilmiştir. Daha hafif olması durumunda TTK m. 421/1'de öngörülen yeter sayının uygulanması gerektiği hüküm altına alınmıştır. TTK m. 421 hükmüne yapılan atıfların TTK m. 589 ve m. 621 hükümlerine yapılmış olduğu kabul edilir (TTKYUK m. 26/4). Bu nedenle, hükümlerden kanun koyucunun yeter sayıların ağırlaştırılmasına olanak tanırken hafifletilmesine izin verme sonucuna ulaşılmaktadır²⁶¹. Bizim de katıldığımız görüşe göre olağan kararlara ilişkin karar yeter sayısı ağırlaştırılabilir ve/veya toplantı yeter sayısı öngörülebilir²⁶².

Açıkladığımız bu bilgiler doğrultusunda, şirket sözleşmesinde aksi bir düzenleme bulunmadığı takdirde, şu hallerde toplantıda temsil edilen oyların salt çoğunluğu ile karar alınır²⁶³: Müdürlerin ve denetçilerin yetkilendirilmesi ve görevden alınmaları, topluluk yıl sonu finansal tabloları ile yıllık faaliyet raporunun onaylanması, yıl sonu finansal tablolarının ve yıllık faaliyet raporunun onaylanması, elde edilen kâr hakkında karar verilmesi, gelir paylarının belirlenmesi, müdürlere ödenecek ücretlerin tespiti ve ibraları, pay devirlerinin kabul edilmesi²⁶⁴, şirket sözleşmesi uyarınca genel kurulun onayının arandığı haller ile müdürlerin faaliyetlerinin onaylanması, önerilmeye muhatap olma, ön alım, geri alım ve alım haklarının kullanılması hakkında karar verilmesi, paylar üzerinde rehin haklarının kurulmasına yönelik izinlerin verilmesi ve yan edim yükümlülüklerini hakkında iç yönerge çıkarılması²⁶⁵.

²⁶⁰ Çamoğlu, s.153; Doğan, s.35.

²⁶¹ Çamoğlu, Nisaplar, s.153; Biçer/Hamamcıoğlu, Limited Şirket, s.353.

²⁶² Biçer/Hamamcıoğlu, Limited Şirket, s.350.

²⁶³ Pulaşlı, Şirketler, s.815.

²⁶⁴ Soner Altaş, **Limited Şirket Genel Kurul Rehberi**, Seçkin Yayıncılık, 5. Baskı, Ankara, 2021, s.65-66.

²⁶⁵ Pulaşlı, Şirketler, s.815-816; Altaş, Kurul Rehberi, s.65-66.

3.3.2. Önemli Kararların Alınması

TTK m. 621 uyarınca, genel kurulda önemli kararlar alınabilmesi için temsil edilen oyların en az üçte ikisinin²⁶⁶ ve oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunun bir arada bulunması gerekir²⁶⁷. Buradan kanun koyucunun önemli kararların alınabilmesi için iki şartın birlikte meydana gelmesini kabul ettiği anlaşılmaktadır²⁶⁸.

TTK’de önemli kararlar için toplantı yeter sayısı aranmamaktadır²⁶⁹. Fakat toplantı nisabı ile ilgili olarak şirket sözleşmesinde bir hükmün yer alması halinde bu hükmeye uyulması zorunludur²⁷⁰. *Bahtiyar*’a göre²⁷¹, ikili bir yeter sayı çerçevesinde önemli kararların alınabilmesi için temsil edilen oyların en az üçte ikisinin kararda olumlu yönde kullanılması ve bunların en azından bütün sermayenin salt çoğunluğunu temsil etmesi gerekmektedir. *Çamoğlu*’na göre ise çifte yeter sayıyı kabul etmeyip çifte yeter sayının önemli konularda “oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunun bir arada bulunması halinde” karar almasını dile getiren görüşler de mevcuttur²⁷². Bizim de katıldığımız görüşe göre önemli kararların alınmasında çifte yeter sayının isabetli olduğudur. Zira çift yeter sayının arandığı konular, şirketin varlığına doğrudan etki eden ve önem derecesi bir hayli yüksek olan durumlardır.

Önemli kararların alınması için ağır hale getirilmiş yeter sayının aranması söz konusu ise bu nisabı daha da ağırlaştıracak hükümler ancak şirket sözleşmesi ile belirlenebilir. Buna karşın Kanun’da düzenlenen bu yeter sayılar hafifletilmek suretiyle daha az bir nisap belirlenemez (TTK m.621/2). Önemli sayılan kararları, bu başlık altında incelemekte fayda vardır.

²⁶⁶ Yıldız, Limited Şirketi, s.230.

²⁶⁷ Altaş, Genel Kurul, s.68.

²⁶⁸ Akbay, s.193.

²⁶⁹ Bahtiyar, Anonim Ortaklık, s.426.

²⁷⁰ Coştan, s.66.

²⁷¹ Bahtiyar, Anonim Ortaklık, s.428.

²⁷² Ersin Çamoğlu, **Limited Ortaklık Genel Kurulunda Nisaplar**, Yaklaşım, Y. 20, S.29, Kasım, 2012, s.253.

3.3.2.1. Faaliyet Konusunun Değişimi

Şirketin faaliyet konusu, şirket sözleşmesinde bulunması gereken zorunlu unsurlardandır. Faaliyet konusu, şirketin çalışma alanı ile ilgili bir kavramdır²⁷³. TTK m. 43/1 gereğince limited şirketlerin ünvanında, faaliyet konusunun gösterilmesi zorunludur²⁷⁴.

TTK m. 621 uyarınca, genel kurulun ağırlaştırılmış nisabın aradığı önemli kararlardan birisi de şirketin faaliyet konusunun değiştirilmesidir. Zira limited şirketin faaliyet alanları, ortaklığın çalışma hayatına ve ekonomik amacına yön veren önemli bir konudur. Şirketin yönetimi ve idaresinde görev alan organlar, şirketin faaliyetleri doğrultusunda her işlemlerinde, faaliyet konusunu dikkate almalıdır. Örnek vermek gerekirse müdürlerin görev ve yetkileri çerçevesinde yerine getirdikleri hukuki işlemlerin, ortaklığın faaliyet alanına uygun olması gerekir²⁷⁵. Şirketin faaliyetine ilişkin yapılacak bu değişiklik, esasında şirket sözleşmesinde meydana gelecek bir değişiklik olması nedeniyle bu kararın ayrıca tescili ve ilanı gerekir²⁷⁶.

3.3.2.2. Oy Hakkında Ayrıcalıklı Esas Sermaye Paylarının Öngörülmesi

Şirketin kuruluşu sırasında, şirket sözleşmesi ya da işbu sözleşmenin sonradan hüküm eklenilmek suretiyle değiştirilmesiyle oyda imtiyaz düzenlenebilir. Akbay'a göre, oy hakkında imtiyaza ilişkin unsurların öngörülmesinin önemli karar olarak görülmesinin sebebi, şirket sermayesine katılan ortaklar ile diğer ortaklar arası güç dengesinin olumsuz seyir almasının önüne geçilmek istenilmesi ve bu durumdan zarar gören ortakların korunması olarak gösterilmiştir²⁷⁷.

²⁷³ Sevilay Uzunallı, *Anonim Şirkette İşletme Konusu*, Adalet Yayınevi, Ankara 2013, s. 5.

²⁷⁴ Doğan, s.56.; Uzunallı, s.5.

²⁷⁵ Akbay, s.195.

²⁷⁶ Akbay, s.195.

²⁷⁷ Akbay, s.221.

3.3.2.3. Esas Sermaye Paylarının Devrinin Sınırlandırılması, Yasaklanması veya Kolaylaştırılması

TTK m. 593/1'e göre ortak, sahip olduğu payını ister şirketteki diğer bir ortağa isterse ortak olmayan başka kişilere devredebilir.

Konu hakkında diğer bir hüküm olan TTK m. 595/1 uyarınca, payın devrine ilişkin hukuki işlemlerin yazılı olarak düzenlenmesi ve noterce tarafların imzalarının onaylanması gerekmektedir²⁷⁸. Tarafların payın devrine yönelik gerçekleştirdikleri işlemde, yan yükümlülükler, önalım, geri alım hakları, rekabet yasağına ilişkin hükümler ve cezai şarta ilişkin unsurlar da belirtilir. Yine aynı maddenin ikinci fıkrasında, payın devrinin geçerli olabilmesi için genel kurulun onayı gerekmekte olup şirket sözleşmesinde bu durumun aksi kararlaştırılabilir (TTK m.595/2). Bu hükümden bu şartın emredici nitelikte olmadığını, zira ortaklar tarafından bunun aksinin öngörülmesinin mümkün olduğu sonucu çıkarılmaktadır²⁷⁹.

Şirket sözleşmesi çerçevesinde esas sermaye payının devri yasaklanabilir (TTK m. 595/4)

Esas sermaye payının devri ile ilgili düzenlemelere yönelik her türlü işlemin şirket sözleşmesi çerçevesinde yapılması gerekmektedir²⁸⁰. Esas sermaye payının devrine ilişkin hükümler, limited şirketlerin yapısına uygun olarak yasal bir düzen meydana getirmiştir. Bu sebeple esas sermaye payının devrine ilişkin kararlarda, TTK m. 621'de nisaplar aranmaktadır.

3.3.2.4. Esas Sermayenin Artırımı

Limited şirket bazı ihtiyaçlardan dolayı, sermaye artırımına gereksinim duyabilir²⁸¹. Şirkette sermaye artırımı TTK m. 590 hükümleri çerçevesinde yapılması gerekmektedir. Şirket esas sermayesinin artırımı, önemli kararlar arasında sayılması nedeniyle bu kararların alımı TTK m. 621'de sayılan şartların sağlanması ile alınabilir. Zira sermayenin artırılması işlemi, yine bir şirket sözleşmesinin değişimidir²⁸².

²⁷⁸ Şener, Kararlar, s.305.; Doğan, s.57.

²⁷⁹ Akbay, s.198.

²⁸⁰ Akbay, s.198.

²⁸¹ Doğan, s.73.

²⁸² Akbay, s.199.

3.3.2.5. Rüçhan Hakkı, Hakkın Sınırlandırılması veya Kaldırılması

Şirketin esas sermayesindeki olası artırımların neticesinde, pay sahiplerinin şirketteki konumlarını güvencede tutmak ve statülerini korumak adına “rüçhan hakkı” verilebilir²⁸³. Bu sebeple TTK m. 590 kapsamında rüçhan hakkının doğabilmesi için şirket genel kurulunun sermaye artırım kararı alması gereklidir. Öyle ki sermaye artırımı neticesinde, azınlık konumunda yer alan ortağın statüsü iyice azalabilir; çoğunluk payı elinde bulunduran ortağın konumu azınlığa düşebilir ya da azınlık, çoğunluk durumuna gelebilir²⁸⁴. Bu nedenle şirket içi dengelerin korunması önemlidir.

Her ortak esas sermaye payı oranında, sermaye artırımına katılma hakkına sahip olmakla birlikte bu duruma ilişkin şirket sözleşmesi hükümleri her zaman saklıdır (TTK m. 591/1). Ortaklara tanınan rüçhan hakkının, sınırlandırılması veya kaldırılması için ortada geçerli bir nedenin bulunması gerekmektedir²⁸⁵. Yani bu hakkın kaldırılması esnasında, eşit işlem ilkesi kapsamında subjektif esaslardan ziyade objektif esaslara dayanan sebeplerin varlığı aranarak bir anlamda rüçhan hakkı yasal bir koruma altına alınmıştır²⁸⁶. Bu sebeple bu hak ile ilgili gerçekleştirilecek hukuki işlemler genel kurul tarafından ve önemli kararların alınış biçimleri çerçevesinde yerine getirilecektir²⁸⁷.

3.3.2.6. Şirketin Merkezinin Değiştirilmesi

TTK m. 576/1 uyarınca şirket merkezinin şirket sözleşmesinde gösterilmesi zorunludur. Şirket merkezi için il, ilçe gibi idari yerler belirlenir²⁸⁸.

Şirket sözleşmesinde merkez olarak gösterilen adresin değiştirilmesi için bir şirket sözleşmesi değişikliği gerekmektedir²⁸⁹. Bu sebeple şirket merkezinin değiştirilmesi işlemi önemli TTK m. 621’de kararlardan sayılmıştır.

²⁸³ Ünal Tekinalp, **Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku**, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2015, s.356.; Fahiman Tekil, **Anonim Şirketler Hukuku**, İstanbul 1993, s.250.; Doğan, s.77.; Onur Görmez, **Türk Ticaret Kanunu’na Göre Rüçhan Hakkının Kısıtlanması**, Beta Yayınevi, İstanbul 2017, s.3-6; Akbay, s.199.

²⁸⁴ Akbay, s.199.

²⁸⁵ Akbay, s.199-200.

²⁸⁶ Akbay, s.200.

²⁸⁷ Teoman Akünel, “Anonim Ortaklıkta Pay Sahiplerinin Yeni Pay Alma Hakkı”, **Mukayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi**, Y. 1969, S. 5, No 5, s.271.

²⁸⁸ Akbay, s.201.

²⁸⁹ Akbay, s.200-201.

3.3.2.7. Ortak veya Müdürlerin Rekabet Yasağı ya da Bağlılık Yükümlülüğüne Aykırı Faaliyette Bulunmalarına Genel Kurulca Onay Verilmesi

Ortakların limited şirkete karşı bağlılık yükümlülüğü, rekabet yasağı ve sır saklama yükümlülüğü TTK m. 613'te yer alan hükümlerde düzenlenmiştir.

Bağlılık yükümlülüğü, şirket içerisinde görev ve yetki alan herkes için geçerli bir kavramdır²⁹⁰. Bağlılık yükümlülüğü, ortakların şirket çıkarlarını her zaman şahsi çıkarların önünde tutmaları anlamına gelmektedir²⁹¹.

Ortakların veya müdürlerin rekabet yasağına ya da bağlılık yükümlülüğüne aykırı işlemlerine onay verilmesi ancak şirket genel kurulunun kararı ile mümkündür. Bu nedenle bu yöndeki bir genel kurul kararı, TTK m. 621'inci hükmündeki hususlar arasında gösterilen önemli kararlardan sayılmıştır.

3.3.2.8. Bir Ortağın Haklı Sebeplerle Limited Şirketten Çıkarılması Amacıyla Mahkemeye Başvurulması ve Ortağın Limited Şirket Sözleşmesinde Belirtilen Sebepten Dolayı Limited Şirketten Çıkarılması

Limited şirketler aynı zamanda ortakların arasındaki bağ ve ilişkiler bakımından şahıs şirketlerine dair niteliklere de sahiptir²⁹². Bu nedenle limited şirkette ortaklar arasında temelinde sıkı ve güçlü bir ilişki kurulur²⁹³. Ancak bazı durumlarda ortağın şirketten ayrılması gündeme gelebilir.

Ortağın şirketten çıkarılmasında ortağın herhangi bir iradesi söz konusu olmayacaktır²⁹⁴. Ortağın şirketten çıkarılması işlemi son derece önemli bir konu olması sebebiyle bu doğrultudaki bir karar, ancak genel kurul ya da mahkeme gibi başka bir irade organı tarafından verilmektedir. Bu sebeple daha önce de belirttiğimiz üzere önemli kararların alınması için gerekli olan iki şartın da birlikte gerçekleşmesi halinde bu kararlar alınabilecektir.

²⁹⁰ Füsün Nomer, *Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Sadakat Yükümlülüğü*, Beta Yayınevi, İstanbul 1999, s.15.

²⁹¹ Akbay, s.172.

²⁹² Bkz.: s.3, 1.1. başlığı altında yapılan açıklamalar.

²⁹³ Akbay, s.203.

²⁹⁴ Ersin Çamoğlu, *Ortaklıktan Çıkarılma*, S. 3, s.6; Doğan, s.91.

Limited şirket, sermaye ortaklığı özelliklerine sahip olmasının yanında pay sahipleri ile ilişkiler bakımından şahıs şirketleri hakkındaki unsurları da taşımaktadır²⁹⁵. Her iki özellik, tüzel kişiliğin ortakları arasında iyi ve verimli bir ilişki yaratmaktadır²⁹⁶. Bu olgulara rağmen ortakların bazı hallerde, şirketin bağlayıcı ve güçlü unsurlarına sıkı sıkıya bağlı kalması beklenemeyebilir.

Limited şirkette şirketten çıkarılma, TTK m. 640'ta düzenlenmiştir. TTK m. 640'a göre iki farklı şekilde ortağın çıkarılması mümkündür: Birincisi şirket sözleşmesi ve genel kurul kararı doğrultusunda, ikincisi ise ortaklığın talebi halinde ilgili mahkeme hükmü neticesinde pay sahibinin şirketten çıkarılması hâlidir²⁹⁷. Kanun hükmü incelendiğinde ortağın haklı sebebe dayanılarak çıkarılması için iki şartın arandığını görmekteyiz. Ortağın şirketten çıkarılması için öncelikle, ortada çıkarılmayı gerektirir haklı bir gerekçenin olması²⁹⁸ ve bu doğrultuda alınmış bir genel kurul kararı bulunmalıdır²⁹⁹. Haklılık unsuru, ortağın şirket içerisinde gerçekleştirdiği uygunsuz davranışları ve işlemlerinde aranmaktadır³⁰⁰. Ayrıca aranılan neden, o ortağın şirkette kalmasının şirketin menfaatini zedelemiş olması ve diğer ortaklar açısından artık dayanılmaz bir duruma dönüşmesi gerekir³⁰¹. Bu gerekçeler haricinde, ortağın başkaca kusurlu olmasına gerek yoktur³⁰².

3.3.2.9. Şirketin Feshi

TTK m. 636'ya göre, limited şirket, şirket sözleşmesinde yer alan sona erme nedenlerinden birinin gerçekleşmesi, iflasın gerçekleşmesi, genel kurul kararı ve Kanun'da belirtilen diğer sona erme durumlarının gerçekleşmesi neticesinde sona ermektedir³⁰³. Şirketin feshine ilişkin genel kurul kararı ancak TTK m. 621'de belirtilen nitelikli karar yeter sayısı gereğince alınabilir.

²⁹⁵ Akbay, s.203.

²⁹⁶ Akbay, s.203-204.

²⁹⁷ Akbay, s.203.

²⁹⁸ Doğan, s.93; Çamoğlu, s.798; Yargıtay 11. HD. T. 11.06.2001 E. 2001/3297 K. 2001/5291; Yargıtay 11.HD. T. 13.09.1989 E. 1989/74 K. 1989/2237 ; Yargıtay 11.HD. T. 20.06.2006. E. 2447 K.2006/6370, Kaynak: <https://www.kazanci.com.tr> ,e.t.: 11.03.2024.

²⁹⁹ Akbay, s.204.

³⁰⁰ Akbay, s.204.

³⁰¹ Ayşe Çakır, İki Ortaklı Limited Şirkette Ortağın Çıkarılmasında Genel Kurul Kararının Aranması Problemi, **Türkiye Adalet Akademisi Dergisi**, Yıl 2018,S.36, s.241-263; Yargıtay 11. HD. T. 25.04.2011 E. 8949- K. 4974 , Kaynak: <https://www.kazanci.com.tr> ,e.t.: 01.05.2024.

³⁰² Akbay, s.204.

³⁰³ Akbay, s.232.

3.3.3. Kanun’da Gösterilen Diğer Önemli Hususlarda Karar Alınması

3.3.3.1. Şirket Sözleşmesinde Yapılacak Değişiklik Hakkında Karar Alma

Şirket sözleşmesinde belirtilmediği sürece m. 589 gereğince şirket sözleşmesinde esas sermayenin üçte ikisini temsil eden ortakların kararları doğrultusunda değişiklik gerçekleştirilebilir. İlgili hükümde düzenlenen nisaptan anlaşılan, toplantı ve karar yeter sayısını içeren bir yeter sayı olduğudur³⁰⁴.

Akbay’a göre TTK m. 589’de öngörülen şirket sözleşme değişiklikleri için ayrı ve genel bir nisabın düzenlenmesi, bu hükümlerin farklı düzenlenmesinden dolayı bir karışıklığa sebep olmaktadır³⁰⁵. Bu nedenle şirket açısından önemli konuların, önemli kararların alınış şekillerinin düzenlendiği alanda düzenlenip çift şarta bağlanması gerekmektedir³⁰⁶.

3.3.3.2. Birleşme, Bölünme ve Tür Değişikliğinde Karar Alma

Limited şirketler, başka şirketlerle birleşebilir; kendi içinde bölünebilir veya türünü değiştirebilir. Şirketin bu nitelikteki kararları alabilmesi Kanun’da birtakım şartlara bağlanmıştır.

Şirketin birleşmesi ile ilgili olarak TTK m. 151 çerçevesinde, müdürün onaylanması için genel kurula sunduğu birleşme sözleşmesi, şirket sermayesinin en az dörtte üçünü temsil eden paylara sahip bulunmaları koşulu ve tüm ortakların dörtte üçünün müspet oyu sağlandığı takdirde onaylanır. Ayrıca sermaye şirketlerinin kolaylaştırılmış şekilde birleştirilmesi altında, TTK m. 155 “uygulama alanı” ve TTK m. 156 “kolaylıklar” başlıklı hükümleri içeren maddelerinde, düzenlenmiş koşulların meydana gelmesi durumunda işleme konu sözleşme, genel kurulun onayına sunulmaksızın da onaylanabilir. Buna göre devralan ve devrolunan limited şirketin oy hakkı veren bütün paylarına veya bir şirket ya da bir gerçek kişi veya kanun yahut sözleşme dolayısıyla bağlı bulunan kişi grupları, birleşmeye katılan limited şirketlerin oy hakkı veren tüm paylarına sahiplerse limited şirketler, kolaylaştırılmış düzene göre birleşebilirler.

³⁰⁴ Akbay, s.206.

³⁰⁵ Akbay, s.207.

³⁰⁶ Akbay, s.207.

Devralan limited şirket, devrolunan limited şirketin tüm paylarına değil de oy hakkı veren paylarının en az yüzde doksanına sahipse azınlıkta kalan pay sahipleri için devralan şirkette bu payların denk karşılığı olan paylar verilmesi, şirket payları yanında, TTK m. 141'e göre şirket paylarının gerçek değerinin tam dengi olan nakdî bir karşılık verilmesinin teklif edilmiş olması ve birleşme dolayısıyla ek ödeme borcunun veya herhangi bir kişisel edim yükümlülüğünün yahut kişisel sorumluluğunun doğmaması hâlinde birleşme, kolaylaştırılmış usulde meydana gelebilir³⁰⁷.

Şirketin bölünme kararı, şirketin yapısı bakımından önemli bir karardır. Bu denli önemli bir karar, ortaklar arasında farklı bir hukuki zemini meydana getirecektir. Genel kurulun onayına sunulan bölünme planı ve sözleşmesi sonucunda verilen karar doğrultusunda bölünmenin tamamen gerçekleşmesi durumunda, şirkette meydana gelen yeni hukuki durumlar çerçevesinde şirket mallarının devri, bölünen şirketin tüzel kişiliğinin sona ermesi gibi durumlar gerçekleşir³⁰⁸.

TTK m. 189/1-c hükmü kapsamında müdür/müdürler kurulu, tür değiştirme planını genel kurula sunmakla yükümlüdür. Tür değişikliğinin kabulü için genel kurul tarafından sermayenin en az dörtte üçüne sahip bulunmaları şartıyla, ortakların dörtte üçünün karar alması gerekir.

3.4. Genel Kurul Toplantı Tutanağının Düzenlenmesi

Limited şirket genel kurullarında alınan kararların hüküm doğurabilmesi, bu kararların toplantıda alınmış olmasından sonra bir toplantı tutanağına geçirilmesine bağlıdır. Toplantı tutanağının önemli işlevleri vardır. Bunlar başlıca: Alınan kararların ve seçim sonuçlarının belgelenmesi ve toplantıda yer almayan ortakların bilgilendirilmesidir. Ayrıca ileride şirket içinde toplantı hakkında meydana gelmesi muhtemel hukuki ihtilafta, bu sorunun çözümüne katkı sağlayacak öncelikli bir belgedir³⁰⁹.

Genel kurul toplantı tutanağının özellikleri anonim şirketlere ait ve limited şirketlere de uygulanan m. 422 çerçevesinde incelendiğinde tutanakta toplantıya iştirak eden ortakların veya bunların temsilcilerine ait bilgilerini ve paylarına ilişkin değerleri,

³⁰⁷ Torlak, s.88-89.

³⁰⁸ Torlak, s.89.

³⁰⁹ Akbay, s.221.

kullanılan menfi ya da müspet oyları, oy miktarları, kararlara itiraz eden kişilerin muhalefet şerhleri yer almaktadır. Toplantıda müzakere edilen bir konuya yönelik itirazları bulunan kimselerin bu olumsuz oyları doğrultusunda itiraz gerekçelerini tutanağa geçirmesi, ileride açılması muhtemel iptal davası açısından son derece önemlidir³¹⁰.

Toplantı tutanağı, toplantı başkanının yönetiminde varsa yazman memur tarafından tutulur. Toplantı süresince, söz alarak gündeme ait konular hakkında gerçekleştirilen müzakerelerin işbu tutanağa geçirilmesi zorunlu bir unsur olmamakla birlikte bu müzakerelerin tutanağa geçirilmesinde de bir sakınca yoktur. Zira , toplantı tutanağına ilişkin hükümleri içeren m.422 hükmünde bu durum ile ilgili “asgari içerik” söylemi kullanılmıştır³¹¹.

Tutanağın tutulması hakkında açık ve net bir hüküm olmamasından dolayı, tutanağın adi yazılı şekilde olacağı sonucuna ulaşabiliriz.

Toplantı tutanağının geçerli olabilmesi için toplantı başkanlığı ve Bakanlık temsilcisi tarafından imzalanması gerekir (TTK m. 422/1).

3.5. Genel Kurul Kararlarının Tescili

Noter tarafından onaylanan toplantı tutanağının bir sureti, noterce onaylanmış bir sureti hemen ticaret sicili müdürlüğüne verilerek tutanakta yer alan hükümlerin tescil ve ilan edilmesi gerekmektedir (TTK m. 422/2) Ayrıca şirketin internet sitesinde tutanağın yayımlanması gerekmektedir.

Öğretideki bir görüşe göre pay sahiplerinin toplantı sonrası gerekli işlemlerin yapılmasına müteakip tutanağı şirket internet sitesinde incelemesinden ziyade tutanağın ortaklarca doğrudan incelenebilmesi isabetli ve uygun olacaktır³¹². Bu durumda toplantı tutanağının muhatap kişilerin görüşüne internet sitesi aracılığıyla açılması sonrasında, ilgili ve ilgisiz herkesin bu kararlara ulaşabilmesinin önü açılacak ve ortaklığa ait özellikle ticari sırların öğrenilebilmesi mümkün olabilecektir³¹³.

³¹⁰ Akbay, s.224.

³¹¹ Akbay, s.224.

³¹² Akbay, s.255.

³¹³ Süngü, s.116.

3.6. Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü

Karar, toplulukların müzakere sonucunda belirledikleri iradenin yasal halidir. Limited şirketler de bu genel kurul tarafından meydana gelmektedir. Genel kurul, aldıkları kararlar aracılığıyla şirketin organ olarak iradesini ortaya koymaktadır. Genel kurullarının karar aldığı tüm hususların, ortaklığın gerçekleştirdiği tüm ilişkilerde yani iç ve dış ilişkiler açısından etkili olabilmesi için kararların hukuka uygun bir şekilde alınmış olmasına bağlıdır. Aksi halde bu kararlar, hukuki güçten yoksun ve etkisiz kararlar olmakla birlikte “hükümsüzlük”³¹⁴ haline sahip olacaktır.

Genel kurul kararlarının hükümsüzlüğü; yokluk, butlan ve iptal edilebilirlik olarak karşımıza çıkmaktadır. Genel kurul kararlarının yokluk müeyyidesine tabi olması hali TTK’de düzenlenmemiştir. Yokluk; öğretide ve mahkeme kararları ile çözülecek bir yaptırım türüdür³¹⁵. Buna karşın TTK m. 622/1 hükmü atfıyla, anonim şirketlere uygulanan butlan ve iptale ilişkin hükümlerin limited şirketlere de uygulanacağı sonucuna ulaşılabilir.

Kararların yokluğu ve butlanında bu kararlar işlemin başlangıcından itibaren hiçbir hüküm doğurmamaktadır³¹⁶. Bu iki hükümsüzlük halleri ise şu noktada birbirinden ayrılmaktadır: Yokluk durumunda, herhangi bir hukuki işlem doğmuş değildir; yani işlemin kurucu unsurları oluşmamıştır. Fakat butlan halinde bir hukuki işlem doğmuştur yani karar ölü meydana gelmiştir; ancak bu durum şekil ile ilgili olup anlam ve içerik olarak işlem, ilk baştan itibaren hükümsüzdür³¹⁷. Kararların iptal edilebilirlik durumunda olması halinde ise kesin kurallar haricinde olan nispi emredici veya yorumlayıcı kurallara aykırılık mevcut olup muhatapların talebi doğrultusunda yargı makamınca yürütmenin durdurulması veya bozucu yenilik doğurucu bir iptal karar verilmediği sürece kararlar, geçerliliğini devam ettirmektedir.

³¹⁴Hükümsüzlük, TDK sözlüğüne göre “Hükümsüz olma durumu, geçersizlik.” Kaynak: <https://sozluk.gov.tr>, e.t.: 10.06.2024.

³¹⁵ Doğan, s.100.

³¹⁶ Erdoğan Moroğlu, Hükümsüzlük, s. 2.

³¹⁷ Aksu, s.115.

3.6.1. Yokluk

Kararların, yokluk yaptırımına tabi olması durumuna ilişkin hükümler, TTK’de yer almamaktadır. Bir hukuki işlemin geçerli olup olmadığının araştırılabilmesi için öncelikle o işlemin var olması gereklidir³¹⁸. Bir işlemin hukuka uygun olarak meydana gelmesi için belirlenmiş kurucu ya da şekli nitelikteki emrediciliği bulunan düzenlemelere aykırı haller, işlem ögelerinde bir eksiklik yaratmakta ise o hukuki işlem yoklukla sakattır³¹⁹.

3.6.1.1. Genel Olarak

Bir hukuki işlem, içerik ve oluşumu çerçevesinde mutlak hukuk normlarına aykırılık barındırabilmektedir. Bu bağlamda TTK hükümlerine göre limited şirket genel kurul kararlarını oluşturan iki önemli kurucu unsur bulunmaktadır. Bunlar: Genel kurul ve karardır. Bu doğrultuda ortakları veya temsilcileri Kanun’un belirlediği usul ve şekil esaslarına göre toplanmamış ve ortada yetkili bir genel kurul yoksa ve karar almamışlarsa geçerli bir genel kurul kararından bahsetmek mümkün değildir³²⁰. Buna karşın öğretide iki kurucu unsur konusu ile ilgili olarak sadece bu durumların incelenmesi suretiyle genel kurul ve kararından söz edilmesinin yeterli olamayacağı ve zorunlu şartların ayrıca araştırılması üzerine belirlenecek olgularla ilgili sonuca ulaşılması gerektiği ileri sürülmüştür³²¹.

Hukuki işlemlerde temel ilke, karşılıklı irade beyanlarının birbirlerine uygunluğu olup bu ilke kurucu unsur olarak belirlenmiştir. Zira karşılıklı irade beyanlarının uygun olmadığı hukuki işlem, hiçbir şekilde meydana gelmemiştir³²². Bu bakımdan işlemin kurucu unsurlarının eksik olması halinde hukuki işlem yokluk ile sakattır³²³.

³¹⁸Necip Kocayusufpaşaoğlu/Hüseyin Hatemi/Rona Serozan/Abdülkadir Arpacı, **Borçlar Hukuku Genel**, Yenilenmiş Genişletilmiş Tamamlanmış 4. Baskıdan 7. Tıpkı Baskı, C. 1, İstanbul 2017, s.580.

³¹⁹ Bahtiyar, Ortaklıklar Hukuku, s.197-198; Süngü, s.117; YHGK. T. 02.04.2014 E. 2013/11-1048 K. 2014/430, Kaynak: <https://www.karararama.yargitay.gov.tr>, e.t.: 24.03.2024.

³²⁰ M. Kemal Oğuzman/M. Turgut Öz, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, Cilt 1, 10. Bası, İstanbul 2012, s.177; Ali Naim İnan, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, Üçüncü Bası, Ankara 1984, s.143;Yargıtay 11. HD. T. 12.4.1999 E. 1999/575 K. 1999/2744, Kaynak: <https://www.legalbank.net.tr>, e.t.: 10.04.2024.

³²¹ Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat, Anonim Şirketler Hukuku Cilt II, s. 4.

³²² Hüseyin Hatemi/Emre Gökyayla, **Borçlar Hukuku Genel Bölüm**, İstanbul 2011, s.68

³²³ Hediye Bahar Sayın, **Pay Sahibi Haklarının Korunması Kapsamında Anonim Şirket Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı**, 2. Baskı, İstanbul 2017, s.63.

Önemle belirtmek gerekir ki hukukî işlemlerin başkaca hükümsüzlük durumları ile hukukî işlemlerin yokluğu halinin benzerliği, gibi durumlarda, kişilerin gerçekleştirmek istedikleri sözleşme ilişkisinden bekledikleri faydayı sağlayamamalarıdır³²⁴. Bu benzerliğe karşın yokluğu, başkaca sakatlık durumlarından ayrı tutmak gerekmektedir.

Yokluğun gerçekleştirilen işlemlerdeki etkisi, sözleşmenin kurucu unsurlarına doğrudan etki eden bir eksikliği tanımlarken işlemlerin geçersizliği ise taraflarca meydana getirilmiş bir sözleşmenin geçerlilik unsurlarındaki noksanlığı ve bunun sonuçlarını ifade etmektedir³²⁵. Yoklukla sakat bir sözleşme, herhangi bir şekilde meydana gelmemiş iken sözleşmenin geçersiz olması sadece bu sözleşmenin kurulmasına müteakip tartışılabilir³²⁶.

Yokluk ile sakat olan hallere örnek vermek gerekirse: Genel kurul toplantısına çağrı, yetkili olmayan kişilere yapılmış ya da çağrısız genel kurul dışında çağrı yapılmaksızın toplantı yapılarak karar alınmış ise bu işlem yoklukla sakattır³²⁷.

Yargıtay'ın bir kararında³²⁸ şirket sözleşmesindeki yeter sayıların oluşmadığı halde karar alınmışsa alınan kararların da “yokluk” ile sakat olduğu belirtilmiştir. *Pulaşlı* bu görüşe katılmamaktadır. Zira bu gibi genel kurul toplantısındaki yeter sayılar, Kanun'da öngörülen yeter sayılara uygun olmakla birlikte şirket sözleşmesindeki yeter sayılara aykırı ise bu kararların şirket sözleşmesine aykırılığı nedeniyle yokluğu değil ancak iptali ileri sürülebilir³²⁹.

3.6.1.2. Yokluğun Tespiti

İlgililer, şirket hakkında alınan kararların yok hükmünden ibaret olduğunu, “yokluğun tespiti davası” ile ileri sürebilir³³⁰. Yokluk ile ilgili hükümler TTK'de mevcut değildir. Ancak öğretide ve uygulamada benimsenen kurallar uyarınca açılacak yokluğun tespiti davasında bir zaman aşımı veya hak düşürücü sürenin bulunmadığı

³²⁴ Yüce, s.40

³²⁵ Fikret Eren, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 14. Bası, Ankara 2012, s.331.

³²⁶ Eren, **Borçlar Hukuku**, s.331.

³²⁷ Fahrman Tekil, **Anonim Şirketler Hukuku**, Alkım Yayınları, İstanbul 1978, s.328-329; Hirsch, s.290.

³²⁸ Yargıtay 11. HD. T. 09.10.2001 E. 2001/5691 K.2001/7567 , Kaynak: <https://www.legalbank.net> e.t.: 20.04.2023.

³²⁹ Pulaşlı, s.174-175.

³³⁰ Aksu, s.118.

söylenbilir³³¹. Kararların yokluğuna ilişkin itirazlar, her zaman ve koşulda ilgililerce dile getirilebilir³³². Herhangi bir kimse tarafından ileri sürülmemesi halinde de Hâkim tarafından da bu durum resen dikkate alınır³³³. Bu tür genel kurul kararlarına ilişkin açılan dava “tespit davası” niteliğini sahip olup yokluğun tespitiyle ilişkin hüküm ise açıklayıcı niteliktedir³³⁴.

Yokluk sebebinin taraflarca kötü niyet çerçevesinde ileri sürülmesi durumunda ise iddiada bulunan kimse hukuk tarafından korunmaz³³⁵. Yargıtay bir kararında³³⁶, yokluk durumunda hakkın kötüye kullanılması durumunun incelenmesi gerektiğini belirtmiştir. Yargıtay kararına konu somut olayda, limited şirkette yapılan çağrısız genel kurul toplantısına ortaklardan birisi katılım sağlayamamış; bunun üzerine ortaklardan biri, katılım sağlayamayan ortağın yerine imzasını taklit etmek suretiyle genel kurulda kararların alınmasını sağlamıştır. Ortağın imzasını taklit etmek suretiyle hukuka aykırı eylemi, Kanun’da belirlenen yeter sayılara ve çağrısız genel kurula ilişkin kurallara uygun düşmemiştir. Bunun üzerine genel kurul toplantısına katılım sağlayamayan ortak tarafından, hukuka aykırı olarak alınan bu kararın “yokluğunun tespiti” için görevli ve yetkili mahkemede dava açılmış ve mahkemece, “kararının yok hükmünde” olduğuna karar verilmiştir. İlgili karar hakkında yapılan temyiz incelemesi neticesinde genel kurul karar tarihi üzerinden uzun bir süre geçtikten sonra yokluğun tespiti davası açılmasının hakkın kötüye kullanılması yasağının ihlali anlamına geleceğine karar vermiştir. Öğretideki bir görüşe göre dava açma hakkının uzun bir süreden sonra kullanılması, TMK m. 2 çerçevesinde korunamayacaktır³³⁷.

Yokluk ile sakat olan hukuki işlemler icra edilemez, bunların ticaret siciline tescil ve ilan yapılamaz. Bir şekilde tescil edilmişse bile tescil, “yok” sayılan genel kurul kararına geçerlilik kazandırmaz. Bu işlemler, hukuken hükümsüz ve geçersiz olarak tanımlanmaktadır³³⁸.

³³¹ M. Kemal Oğuzman/Nami Barlas, “**Medeni Hukuk; Giriş; Kaynaklar; Temel Kavramlar**”, 18. bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2012, s. 220; Pulaşlı, s.174;

³³² Moroğlu, Hükümsüzlük, s. 153.

³³³ Moroğlu, Hükümsüzlük, s. 153.

³³⁴ Bahtiyar, Ortaklıklar Hukuku, s. 198; Doğan, s. 105.

³³⁵ Oğuzman/Barlas, s. 224-225.

³³⁶ Yargıtay 11. HD. T. 28.11.2017 E. 2016/6325 K. 2017/6651, Kaynak: <https://www.legalbank.net> , e.t.: 20.04.2023.

³³⁷ Hacıömeroğlu/Aksoy, s.405-434.

³³⁸ Yargıtay 11. HD. T. 20.10.1995 E. 1995/4655 K. 1995/7789, Kaynak: <https://www.lexpera.com.tr> , e.t.: 10.04.2024.

3.6.2. Butlan

Hukukî işlemin, geçerliliği için birtakım zorunlu gereksinimlerin yokluğundan ve kamu düzenini ilgilendirecek ölçüde bulunanların gerçekleşmemiş olması halinde o hukukî muamele batıldır, yani kesin olarak hükümsüzdür.

Butlan kavramı Türk hukukunda farklı şekillerde adlandırılmış olup TMK’de “*mutlak butlan*”, TBK’de “*kesin hükümsüzlük*”, TTK’de ise “*butlan*” ve “*bâtıl*” ifadeleri kullanılmış³³⁹, öğretide ise bu kavram “geçersizlik” ya da “hükümsüzlük” terimleri ile adlandırılmıştır. Kanaatimizce, kanunlar arasında aynı anlama sahip kavram için bu şekilde farklı terimlerin kullanılması karışıklığa sebep olacaktır.

3.6.2.1. Genel Olarak

TTK m. 622 hükmünün atfı sebebiyle anonim şirketlere uygulanan butlan sebeplerine ilişkin düzenleme kıyas yolu ile limited şirketlere de uygulama alanı bulmaktadır. Butlana neden olan haller TTK 447’nci maddede yer almaktadır.

Butlan ile sakat olan hukukî işlem, şekil anlamında oluşmuştur fakat konusu ve içerik anlamında amaçlanan sonuçları işlemin kuruluşundan beri kesin olarak, sonradan düzeltme imkânı olmaksızın hiç kimseye karşı hüküm doğurmaz³⁴⁰.

Genel kurul kararının butlan sebebi, herhangi bir şekilde ortadan kalksa dahi geçerlilik kazanamayacaktır³⁴¹.

Butlan hükümlerini, ilgili olan herkes tarafından butlanı ileri sürebilir. Butlan sebepleri ileri sürülmesi dahi hâkim resen nazara almak durumundadır³⁴².

3.6.2.2. Türk Ticaret Kanunu Gereğince Butlan Sebepleri

TTK’nin 447. maddesinde butlan yaptırımını düzenlenmiştir. Buna göre, “*Genel kurulun özelliklerle:*

-Pay sahibinin genel kurula katılma, asgari oy, dava ve kanunen vazgeçilmez

³³⁹ Kullanılan bu ifadelerin yer aldığı başlıca kanun maddelerine, TTK m. 447, 448, 449, 451, 380, 702, 391 ve 395 örnek gösterilebilir.

³⁴⁰ Moroğlu, Hükümsüzlük, s.21.

³⁴¹ İsmet Sungurbey, **Medenî Hukuk Sorunları**, Dördüncü Cilt, İstanbul 1980, s. 344; Bkz.Yüce, s.41.

³⁴² Oğuzman/Öz, s.185.

nitelikte haklarını sınırlandıran veya ortadan kaldıran,

-Pay sahibinin bilgi alma, inceleme ve denetim haklarını, kanunen izin verilen ölçü dışında sınırlandıran ve

-Limited şirketin temel yapısını bozan veya sermayenin korunması hükümlerine aykırı olan kararları batıldır.”

Görüldüğü üzere TTK m. 447’de genel kurul kararlarının butlan nedenleri, üç bent olarak sayılmıştır. Bu sebepler, sınırlı sayıda (*numerus clausus*) düzenlenmemiştir.

TBK m. 27’de butlan nedenleri, “*Kanunun emredici hükümlerine, ahlaka, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı veya konusu imkânsız olan sözleşmeler kesin olarak hükümsüzdür.*” şeklinde düzenlenmiştir.

TTK m. 447’deki butlan halleri ise ortakların sahip olduğu haklarını sınırlandıran ya da ortadan kaldıran ve limited şirketin temel yapısına olumsuz etki eden kararlar daha özel olarak sayılmıştır³⁴³. Buradan hareketle, TBK m. 27’nin genel, TTK m. 447’nin özel bir düzenleme olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır.

Limited şirketlerde, kararların butlan olduğu iddiasıyla ilgililerin açacağı dava “butlanın tespiti davası”³⁴⁴ olup bu davanın açılmasında herhangi bir zaman aşımı söz konusu değildir. Davanın hak sahipleri tarafından açılması hakkında Kanun’da bir süre belirlenmemesi, zaman zaman taraflarca bu hakkın kötüye kullanılması halini ortaya çıkarmaktadır. Bu duruma karşı Kanun’da herhangi bir önlem alınmış değildir.

Hukukî yararı olan herkes, şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesinde butlanın tespiti davasını açabilir (HMK m. 106/2). Açılacak bu davada, davalı limited şirkettir. Butlanın tespiti davasında, ortakların ve müdürlerin iptal davası açabilmeleri için aranan şartlar (TTK m. 446/1-a, b ve d) aranmaz³⁴⁵.

HMK’de yer alan genel ve özel dava şartları çerçevesinde butlan davaları incelenecektir. Davada ilgilinin bu dava konusu, kararın butlanına ilişkin bir hukukî yararının olup olmadığı araştırılacaktır. Dava konusu karar hakkında butlanın tespitini talep eden taraf, davanın devam ettiği sırada pay sahibi ise talebin kabul edilerek

³⁴³ Süngü, s.127.

³⁴⁴ YHGK. T. 01.10.2019 E. 2015/21-3366 K. 2019/987, Kaynak: <https://www.lexpera.com.tr>, e.t: 12.04.2024.

³⁴⁵Yargıtay 11.HD. T. 01.02.2001, E.2000/9117, K.2001/683; Yargıtay 11.HD., T.16.03.2006, E.2005/370, K.2006/2749 ; Yargıtay 11.HD. T.08.03.2011 E.2009/9025 K.2011/2462, Kaynak: <https://www.kazanci.com.tr> , e.t.: 20.06.2024.

yargılamaya geçilmesi gerekmektedir³⁴⁶. Tarafların butlan talebi sonrasında yargı merci tarafından, ret kararının verilmesi halinde verilen hüküm, sadece davanın muhataplarını bağlayacaktır. Böylece bir başka hak sahibi, dava konusu karar hakkında başkaca nedenleri gerekçe göstererek dava açma hakkına sahiptir. Mahkemenin davayı kabul etmesi halinde bir başka deyişle kararın butlan olduğu tespit edilmesi halinde verilen bu karar; şirketteki bütün ortaklar, yetkililer ve diğer kişiler açısından bağlayıcı olacaktır³⁴⁷. Karar hakkında tesis edilen butlan hükmü kesin bir hüküm olup başka bir davada farklı kişilerce ileri sürülmesi halinde karara ilişkin bu butlan hükmü ile karşılaşacaktır.

Butlan durumunda önemli olan diğer bir durum ise *butlanın istisnailiği/ikinciliği* ilkesidir. Limited şirket genel kurul kararlarında sadece ağır hukuka aykırılıklarda gündeme gelmesi gereken butlan yaptırımının işlem güvenliği açısından tehlikeli olmasından dolayı kural olarak iptal yaptırımının uygulanmasını, butlan yaptırımının ise istisnai olarak kullanılmasını ifade etmektedir³⁴⁸.

3.6.3. İptal

İptal kavramı, uygun şekilde kurulmuş sözleşmenin ilgilisi tarafından geçmişe etkili olarak ortadan kaldırılmasıdır³⁴⁹. Bir hukukî işlemde “geçerlilik” koşuluna aykırılıkların bulunması durumunda bu aykırılığın büyük yaptırımlara sebep olmadığı hallerde bu işlemde sadece bir tarafın faydası etkilenmekte ise “iptal edilebilirlik” gündeme gelecektir³⁵⁰. İptal edilebilirlikte sözleşmenin devam etmesi veya kaldırılması iptal hakkına sahip olan tarafa aittir³⁵¹.

³⁴⁶ Moroğlu, Hükümsüzlük, s.2.

³⁴⁷ Moroğlu, Hükümsüzlük, s.153.

³⁴⁸ Kırca/Şehirali Çelik / Manavgat, Anonim Şirketler Hukuku Cilt II, s.17-18.

³⁴⁹ Fikret Eren, Borçlar Hukuku, s.388.

³⁵⁰ Yalçın Kavak, **Medeni Hukukun Temel Kavram ve Kurumları**, İstanbul 2019, s.335.

³⁵¹ Akın Erkan, Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı, Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, **Yüksek Lisans Tezi**, İstanbul 2021, s.25.

3.6.3.1. Genel Olarak

TTK m. 622 hükmüne göre, TTK'nin, anonim şirket genel kurul kararlarının iptaline ilişkin TTK m. 445-446 hükümleri, kıyas yoluyla limited şirketlere de uygulanır.

TTK m. 445'e göre, 446'ncı maddede belirtilen kişiler, kanun veya esas sözleşme hükümlerine ve özellikle dürüstlük kuralına aykırı olan genel kurul kararları aleyhine, karar tarihinden itibaren üç ay içinde, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinde iptal davası açabilirler. Belirlenen üç aylık sürenin amacı, muhataplar bakımından iptal davası sürecinin bir an önce sonuca kavuşturulmasıdır. Buradaki üç aylık süre dolmadan önce dava ikame edilse bile davanın başlamasına üç ayın sona erme tarihinden sonra başlanır. Bunun sebebi, başkaca kişiler tarafından da iptal davasının açılma ihtimalidir. Böyle bir durumda açılmış davalar birlikte görülecektir³⁵². Bu “üç aylık süre” emredici bir hükümdür³⁵³. Şirket sözleşmesiyle veya iptal davasının taraflarının sulh olması ile değiştirilemez. Hâkim tarafından bu süre resen dikkate alınır. Bu süre içerisinde iptal davası açılmazsa dava hakkı düşer ve şirketin onayı dahi olsa bu dava açılmaz³⁵⁴.

Yazılı oy bildirme yolu ile alınan kararlar en son oy bildirimi ile veya oy bildirme süresinin dolması ile gerçekleşmektedir. TTK m. 445'e göre üç aylık süre, bu şekilde alınan genel kurul kararının tebliğinden itibaren işlemeye başlar. Tebliğ edilen genel kurul kararında olumlu veya olumsuz oylar ile kararın gerçekleşme tarihi yer almalıdır. Ortakların karar metnini hangi yeter sayı ile karar alındığını, hangi tarihte gerçekleştiğini bilmesi, iptal davası açmasında iptal sebeplerini öğrenmesi açısından büyük önem taşır³⁵⁵. Böylece kararın taraflara tebliğinin farklı zamanlarda yapılacağı göz önüne alındığında her ortak için bu karara karşı itiraz edecekleri sürenin de başlangıcı farklı olabilecektir. Tarafların bir araya gelerek düzenledikleri toplantı sonrasında bu zamanın başlangıcı ise karar tarihidir³⁵⁶.

³⁵² Ansay, s.156.

³⁵³ Moroğlu, Hükümsüzlük, s.301.

³⁵⁴Yargıtay 11.HD. T. 30.03.2016, E. 2015/8744, K. 2016/3486, Kaynak: <https://www.karararama.yargitay.gov.tr>, e.t.: 25.04.2024.

³⁵⁵ Arslanlı/Domaniç, s.511; Aksu, s.147.

³⁵⁶ Halil Arslanlı/Hayri Domaniç, **Limited Şirketler Hukuku ve Uygulaması**, Hisseli Komandit Şirketler, C. III, İstanbul 1989, s.537.

TTK m. 446'da ise iptal davasını açabilecekler düzenlenmiştir³⁵⁷. Buna göre pay sahipleri müdürler kurulu, intifa hakkı sahibi ve kararların yerine getirilmesi kişisel sorumluluğuna neden olarsa müdürler kurulu üyelerinden her biri iptal davasını açabilir.

İptal davasında davalı, limited şirket tüzel kişiliğidir. Şirketi davada müdür veya müdürler kurulu temsil eder. Davanın müdür ya da müdürler kurulu tarafından açılması halinde, şirketin temsili için bir kayyım atanması gerekir. Aleyhine iptal davası açılmış olan limited şirket tür değiştirirse yeni tür, hangi tür şirket olursa olsun eskisinin devamıdır ve iptal davasında davalı sıfatı, kendiliğinden yeni şirkete ait olacaktır³⁵⁸.

Müdür/müdürler kurulunun, iptal davasının duruşma tarihlerine ilişkin bilgileri usulüne uygun olarak ilân etmesi ve internet sitesine yayımlaması gerekmektedir (TTK m. 448/1). TTK m. 622 hükmünün yaptığı atıfla, TTK m. 448/3 hükmüne göre, mahkemenin takdirine bağlı olarak şirketin talebi üzerine, davadan doğacak muhtemel zararlara karşı davacıların teminat göstermesine karar verebilir.

İptal halinin diğer hükümsüzlük durumu butlandan farklıdır. Özellikle davanın açılması koşulları, davanın ikame süresi ve bu davayı yöneltme hakkına sahip olanlar bu farklılıkların en önemlisidir. Bu nedenle iptal davası, diğer hükümsüzlük hallerine nazaran özel bir konuma sahiptir. Şirket genel kurul kararı, kanun ve sözleşmeye ait şartlarda usulsüzlük barındırsa bile bu kararların taraflarca iptali talep edilmediği sürece, karar tüm ortakları bağlar³⁵⁹. Ayrıca ilgililerce genel kurul kararlarının usule uygun ve geçerli olduğu yönünde bir “tespit davası” şeklinde talebin yöneltilmeyeceğini belirtmek gerekir³⁶⁰. Mahkeme önüne gelen karar hakkında iptal hükmü verebileceği gibi, iptal davası hakkında ret kararı da verebilir. Fakat mahkemenin uyuşmazlık konusu, kararın yeniden düzenlenmesi şeklinde bir kararı tesis etmesi mümkün değildir³⁶¹.

İptal hakkı yenilik doğuran, bozucu bir inşai dava türü olmasıyla birlikte iptal davası sonucunda genel kurul kararı ile meydana gelen bir hukukî durum değiştirilmektedir (HMK m. 108/1; TTK m. 445). Buradaki yenilik doğuran haktan kasıt, bir kimse

³⁵⁷Mustafa Yavuz, Anonim ve Limited Şirket Genel Kurul Kararlarının İptalinde Etki Kuralı, **İnceleme Gümrük Ticaret Dergisi**, Aralık, 2021, S.8(26), s.52-63.

³⁵⁸ Moroğlu, Hükümsüzlük, s.209.

³⁵⁹ Yargıtay TD. T.14.10.1970 E. 1970/804 K. 1970/3638, Kaynak: Eriş, Açıklamalı-İçtihatlı TTK, s. 1543.

³⁶⁰ Yargıtay 11. HD. T.17.11.1988 E. 1988/3919 K. 1988/6845, Kaynak: Eriş, Açıklamalı-İçtihatlı TTK, s. 1553.

³⁶¹ Şener, Ortaklık Hukuku, s. 641.

tarafından kullanıldığında, hukukî ilişkinin yeniden düzenlenerek yapılandırıldığı ya da bu ilişkinin tamamen ortadan kaldırılması durumudur. Bu nitelikteki bir hak olması, ondan işlem öncesinde feragat edilemeyeceğini ve ilgilinin onayı olmaksızın onlardan alınamayacağı anlamına gelmektedir (TTK m. 452). Genel kurul kararlarının iptaline ilişkin kararlar, kesinleşmesiyle birlikte tüm pay sahipleri hakkında hüküm ifade eder ve geçmişe yönelik sonuç doğuracaktır.

Genel kurul kararının iptali hakkında kesinleşen mahkeme kararının, müdür/müdürler tarafından ticaret siciline tescil ettirilmesi ve ortaklığın internet sitesine konulması gerekmektedir.

Diğer bir önemli durum ise iptal davasının mahkemece ileri sürülmesi konusunda herhangi bir tereddüt yoktur. Fakat bu durumda da iptal davasının tahkim usulüne uygun olup olmadığı sorunu öne çıkmaktadır. Bu durum öğretide tartışmalıdır³⁶². Bir görüşe göre genel kurul kararları tahkim yoluyla iptal edilebilir³⁶³. Başka bir görüşe göre öncelikle dava konusu genel kurul kararlarının içeriği incelenmeli daha sonra bu kararların tahkime uygunluğunun denetlenmesi gerekmektedir³⁶⁴. Bu görüş doğrultusunda muhatapların iradelerine bağlı bir genel kurul kararı mevcut ise, o kararın iptali hakkında tahkim elverişli iken tarafların iradesinden ayrı bir şekilde tesis edilen konudan kaynaklıyor ise o kararın iptali tahkime tabi olmayacaktır³⁶⁵. Öğretideki bir görüşe göre Kanundaki hükümler çerçevesinde şirket sözleşmesinde bu doğrultuda özel bir düzenleme yapılamamaktadır, aksi halde bu düzenleme geçersiz olacaktır³⁶⁶.

Kanaatimizce genel kurul kararlarının iptali tahkim uygulamasıyla mümkün olmakla beraber, kararların içeriğine göre bir belirlemenin yapılarak bu çözüm yolunun tespitine karar verilmesi gerekmektedir. Zira tahkim yolunun mahkemeye nazaran daha hızlı çözüme kavuşması, limited şirketin özünü oluşturan hızlı karar mekanizmasına olumlu etki yaratacak ve ortaklığın işlerini yavaşlatmadan sorun, çözüme kavuşacaktır.

Belirtmek gerekir ki genel kurul kararlarının iptali davasında arabulucuya başvuru zorunluluğu yoktur.

³⁶² Kırca /Şehirli Çelik/Manavgat), s. 217 vd.; Türk, s. 256 vd.; Doğan, s.129.

³⁶³ Kırca /Şehirli Çelik/Manavgat, Anonim Şirketler Cilt II s. 219 vd.; Tolga Ayoğlu, **Sermaye Şirketleri Özelinde Şirketler Hukuku Uyuşmazlıklarının Çözümünde Tahkim**, İstanbul 2018, s. 108.

³⁶⁴ Mehmet Taş, Türk Hukukunda Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının İptali Davalarının Milletlerarası Ticari Tahkimde Görülmesi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Ankara 2007, s. 53.

³⁶⁵ Taş, s. 54.

³⁶⁶ Moroğlu, Hükümsüzlük, s. 305-306; Rauf Karasu, **Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirketlerde Emredici Hükümler İlkesi**, Yetkin Yayınları, Ankara 2009, s.173.

3.6.3.2. Türk Ticaret Kanunu Gereğince İptal Sebepleri

TTK m. 445'te iptal nedenleri üç türlü olarak belirlenmiştir. Bunlar: Kanun'a aykırılık, şirket sözleşmesine aykırılık ve dürüstlük kuralına aykırılıktır.

Unutmamak gerekir ki hâkimin iptal davasındaki yetkisi, mevcut taleplerdeki iptal sebepleri ile sınırlıdır. Bu sebeple mahkemenin önüne gelen uyuşmazlık hakkında, “*yerindelik denetimi yasağı*” gereğince bir denetim yapma yetkisine sahip değildir³⁶⁷. Dolayısıyla iptali istenen karar Kanun'a, şirket sözleşmesine ve dürüstlük kuralına uygunsu hâkim başkaca sebeplere dayanarak, beğenmeyerek ve isabetsiz bulduğu için iptale karar veremez³⁶⁸.

TTK m. 445'te sayılan sınırlı iptal sebeplerini bu başlık altında ayrı ayrı incelemekte fayda görmekteyiz.

3.6.3.2.1. Kanuna Aykırılık

Kanuna aykırılık durumunda yer alan “kanun” ifadesi ile yalnızca TTK hükümleri anlaşılmamalıdır. Zira, diğer kanunlara aykırılık durumları sebep gösterilerek genel hukuk ilkelerinin ihlaline karşı iptal davası açılabilecektir. İptal davasına ilişkin kararlarda, mevcut hukukî ilişkinin geçerli olmasına karşın bu ilişkinin malul olarak doğmuş olması söz konusudur³⁶⁹.

Kanuna aykırılık sebebiyle iptale konu durumlara: Sonucu etkileyebilecek oranda bir oy hakkı hesaba katılmaksızın alınan genel kurul kararı, toplantısına katılmayan ortaklar, gündemde olmayan bir konunun genel kurulca karara bağlanması örnek gösterilebilir³⁷⁰. Ayrıca TTK m. 618/3 hükmünde belirtilen kararlarda imtiyazlı oyların kullanılması durumunda alınan kararlarda iptale tabi olacaktır³⁷¹. Ortağın şirkete karşı uyması gereken sadakat sorumluluğu ve rekabet yasağına uygunsuz işlemlerini

³⁶⁷ Moroğlu, Hükümsüzlük, s.207-208.

³⁶⁸ Kırca /Şehirali Çelik/Manavgat, Anonim Şirketler Cilt II, s. 64.

³⁶⁹ Pulaşlı, Yeni Şirketler Hukuku Genel Esaslar, § 22, N. 215.

³⁷⁰ Erdoğan Moroğlu, **Anonim Ortaklıklarda Sermaye Artırımı**, Güncelleştirilmiş 4. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2018, s.83; Torlak, s.97; Yargıtay 11. HD. T. 16.10.2017 K. 3379/5392, Kaynak: <https://www.kazanci.com.tr>, e.t.: 20.05.2024

³⁷¹ Hakan Bilgeç, **Anonim Şirketlerde Oy Hakkında İmtiyaz**, Turhan Kitabevi, Ankara 2017, s.181.

onaylayan kararlarda ilgili ortağın oy kullanması durumunda (TTK m. 619/3) tesis edilen kararların iptali gündeme gelebilmektedir³⁷².

3.6.3.2.2. Limited Şirket Sözleşmesine Aykırılık

TTK m. 445'e göre diğer bir iptal edilebilirlik durumu, şirket sözleşmesine aykırılık durumudur. Şirket sözleşmesinde zorunlu kayıtlar TTK m. 576'da öngörülmesi şartıyla, bağlayıcı olan kayıtlar ise TTK m. 577'de düzenlenmiştir. Bu kapsamda şirket esas sözleşmesinde emredici kuralları veya diğer ihtiyari kuralları ağırlaştırılan hükümler yer alabilir³⁷³.

Sözleşmede, aykırı hükümlerden bahsedebilmek için öncelikle şirket sözleşmesi hükmünün geçerli olması gerekir. Fakat şirket sözleşmesinde düzenleyici hükümlerin de yer alması yanında³⁷⁴ bu hükümlere karşı aykırılık iddiasıyla iptal davası açılmaz³⁷⁵.

Şirket sözleşmesine aykırılıklara iptal davası açılabilcek durumlara örnek vermek gerekirse, şirket sözleşmesinde mevcut olmayan bir nedene dayanılarak pay hakkı sahibinin şirketten çıkarılması istemi doğrultusunda genel kurulun bir karar alarak ortağın şirketten çıkarılması (TTK m. 621/1-h, m. 640/1) veya şirket sözleşmesinde belirlenen oy hakkında imtiyaza ilişkin düzenlemelere aykırılıklar barındıran kurul kararlarına karşı iptal davası açılması mümkündür³⁷⁶. Zira, şirket sözleşmesi, şirketin faaliyetini, karar alma usullerini bütün işleyişi düzenleyen ve kesinlikle ilgililerce uyulması gerekli olan bir sözleşme niteliğindedir. Ancak öğretilde, şirketin sözleşmesine yönelik her aykırı işlemin bir iptal sebebi olmadığı, öncelikle diğer hükümsüzlük halleri olan butlan ya da yokluk sebebinin bu aykırılıklar doğrultusunda değerlendirilmesini ve daha sonra karar verilmesi gerektiği ileri sürülmüştür³⁷⁷. Örneğin, mutlak ya da nisbi emredici hükümlerin şirket sözleşmesi ile kısmen ya da tamamen değiştirilmesi durumunda şirket sözleşmesi hükümleri batıldır³⁷⁸. Bu sebeple batıl ya da yok olan bir

³⁷² Şener, Ortaklık Hukuku, s.617.

³⁷³ Kırca /Şehirali Çelik/Manavgat, Anonim Şirketler Cilt II, s. 86; Moroğlu, Hükümsüzlük, s.231.

³⁷⁴ Kırca /Şehirali Çelik/Manavgat, Anonim Şirketler Cilt II, s. 87; Doğan, s.117.

³⁷⁵ Kırca /Şehirali Çelik/Manavgat, Anonim Şirketler Cilt II, s. 87.

³⁷⁶ Bilgeç, 181; Doğan, s.117.

³⁷⁷ Moroğlu, Hükümsüzlük, s.187.

³⁷⁸ Moroğlu, Hükümsüzlük, s.187.

şirket sözleşmesine aykırılık iptal nedeni değildir³⁷⁹. Toplantıya çağrı ve yönetime ilişkin şekil ve usul koşullarına uygun davranılmaması, zabıtların düzenlenirken kanuna ve şirket sözleşmesine aykırı olması halinde³⁸⁰ ilgililerce genel kurul kararlarının iptali talep ve dava edilebilir³⁸¹.

3.6.3.2.3. Dürüstlük Kurallarına Aykırılık

TTK m. 445'te hükmünde, dürüstlük kurallarına aykırılık halinde iptal davası açılabileceği düzenlenmiştir. TTK madde 445 uyarınca, genel kurul kararlarından biri, kanuna ve sözleşmedeki hükümlere uygunluk göstermiş olsa bile tüm toplumca uyulması zorunlu olan iyi niyet kurallarıyla çelişiyorsa bu kararların iptal edilmeleri gerekmektedir³⁸².

Dürüstlük kuralının düzenlendiği TMK m. 2'de yer alan hüküm, toplumun tüm kesimlerince, gerçek ve tüzel kişilerin birbiriyle olan ilişkilerinde eylemlerini gerçekleştirirken uyması gereken kuralları ve sorumlulukları dile getirmektedir³⁸³.

Akıntürk'e göre dürüstlük ilkesi, yazılı olmadığı toplumun normal zekaya sahip fertlerinin yaşamlarının dürüst ve güvenilir olmaları ile şekillenmiş kurallarının diğer kişilerce de benimsenmiş olarak ortaya çıkan kurallardır³⁸⁴.

Dürüstlük kuralı ile çelişen kararların çoğunlukla, şirketin iç ve dış ilişkilerinde organların ve kişilerin sahip oldukları yetki ve görevlerini olumsuz şekilde kullanmaları sonucu meydana gelen işlemlerden oluştuğu görülmektedir³⁸⁵. Özellikle eşitlik ilkesinin ihlali, azınlık payların haklarının hiçe sayılarak kararların alınması, faaliyetlerin yürütülmesi sırasında güveni etkileyecek hukuki işlemlerin yapılması örnek verilebilir³⁸⁶. *Moroğlu*'na göre genel kurul kararlarının ortaklığın çıkarları doğrultusunda değil de şirket içi birtakım kişilerin şahsi çıkarları doğrultusunda

³⁷⁹ Yargıtay 11 HD. T. 01.10.2001 E. 2001/7442 K. 2001/7269, Kaynak: <https://www.yargitay.gov.tr>, e.t.: 26.04.2024.

³⁸⁰ Tuğrul Ansay, **Anonim Şirketler Hukuku**, Başnur Matbaası, Ankara 1968, s.144.

³⁸¹ Pulaşlı, *Yeni Şirketler Hukuku Genel Esaslar*, § 22, N. 218.

³⁸² Süngü, s.131.

³⁸³ Aydın Zevkliler/Ayşe Haputçu/Damla Gürpınar, **Medeni Hukuk Temel Bilgiler**, Turhan Kitabevi, 6. Bası, Ankara 2008, s.66.

³⁸⁴ Turgut Akıntürk, **Medeni Hukuk**, Beta Basım Yayım, Nisan, 2003, 91.

³⁸⁵ Şükrü Yıldız, **Limited Şirketler Hukuku**, Arıkan Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti., İstanbul 2007, s.239.

³⁸⁶ Yıldız, *Limited Şirket*, s.239.

alınması dürüstlük ilkesine aykırılıklar barındıracaktır³⁸⁷. Konu ile ilgili olarak Yargıtay'ın dürüstlük kuralına aykırılık hakkında bu yönde verdiği bir kararında³⁸⁸, genel kurulun usule uygun olarak toplanılmadan sermaye arttırımı kararı sonrasında çoğunluk hisseye sahip olan ortağın bu karardan sonra şirket yapısının bu ortak aleyhine değiştiğini ve karardan sonra hisse oranının neredeyse yarıya düştüğünü ve bu kararın dürüstlük kuralına aykırı olması sebebiyle iptaline karar verilmesi gerektiğini belirtmiştir.

3.6.3.3. Kısmi İptal

TTK ve TBK'de genel kurul kararlarının kısmen iptali hakkında açık ve net bir hüküm bulunmamaktadır. Ancak açıkça belirtilmemesine rağmen kararların kanuna, dürüstlük kuralına ve şirket sözleşmesine aykırılıklar barındıran kısımlarının iptali mümkün olup bu kısımlar dava konusu edilebilir³⁸⁹.

³⁸⁷ Moroğlu, Hükümsüzlük, s.239.

³⁸⁸Yargıtay 11.HD. T. 23.09.2019 E. 2018/4304 K. 2019/5672, Kaynak: <https://www.legalbank.com.tr>, e.t.: 20.042024.

³⁸⁹ Torlak, s.99.

SONUÇ

Türkiye’deki limited şirket sayısı, diğer şirket türleri ile kıyaslandığında oldukça fazladır. Bu durum, özellikle limited şirketlerin niteliklerinin kuruluş amaçlarını ve diğer sair hususlarının ilgili kanunlar çerçevesinde ne denli önemli ve hassas şekilde düzenlendiği sorusunu da beraberinde getirmektedir.

Limited şirket genel kurulu devamlılık arz eden bir göreve sahip olmaması yanında, bir hayli fazla yetkiye sahip olan karar ve irade organıdır. Zira limited şirket, iradesini genel kurul toplantılarında belirlediği kararlar aracılığıyla belirlemektedir.

Limited şirketlere ait birçok temel konuda anonim şirket hükümlerine atıf yapılmıştır. Özellikle TTK m. 617/3 hükmü çerçevesinde anonim şirketlere yapılan atıf birtakım belirsizlikleri de beraberinde getirmiştir. “Genel Kurulun Toplanması” başlığı altında düzenlenen TTK m. 617 hükümleri incelendiğinde genel kurulun toplanması, toplantıya çağrıya ilişkin usuller ve genel kurul toplantısının yürütülmesi hakkında hükümleri içermekte ise de kanaatimizce bu konular ile TTK m. 617’nin içeriğiyle örtüşmemektedir. Öyle ki hüküm içerisinde olağan ve olağanüstü toplantıya çağrı, genel kurul toplantısına temsilciyle katılım, toplantıya çağrı ve öneri hakları ve sirküler karar alma gibi hususlar da yer almakta olup ve bu hususların toplantıya çağrı ile ilgisi bulunmamaktadır. Diğer bir sermaye şirketi olan anonim şirketlerde bu konulara ait hükümler, TTK m. 409 üst başlığında “Toplantılar”, m. 410 başlığında “Çağrı” ve m. 411’de ise “Azlık” başlığı altında ayrı ayrı incelenmiştir. Kanaatimizce, limited şirketler açısından bu başlıkların da ayrı ayrı kanun hükümlerinde incelenmesi daha isabetli olacaktır.

Genel kurul, toplantılarını olağan ve olağanüstü olmak üzere iki şekilde gerçekleştirmektedir. Bu iki farklı toplanma türü arasında birinin yılın belirlenmiş bir zaman diliminde, diğerinin ise zorunlu ve ihtiyaç hallerinde düzenlenmesinden meydana gelen bir fark görülmektedir.

Olağan toplantının her yıl hesap döneminin bitiminden başlayarak üç ay içinde yapılacağı belirtilmiştir. Yalnız hüküm dikkatlice incelendiğinde “hesap döneminin” başlayacağı tarih hakkında bir düzenleme mevcut değildir. TTK’de yer alan bu belirsizlik, 213 sayılı VUK m. 174/2 çerçevesinde çözülecektir. İlgili kanun maddesinde, bu dönemin bilinen takvim yılı olarak algılanması gerektiği belirtilmiştir. Kanun koyucu olağan genel kurul toplantı süresi için TTK m. 617/1’de bir üst sınır belirlemiştir. Kanaatimizce bu süre, şirket sözleşmesi ile kısaltılabilir ancak uzatılamaz.

Zira olağan toplantı süresinin uzatılması, şirketin sürekliliği açısından önemli bir durumdur. Bu sürenin uzatılması, olağan toplantılarda görüşülmesi gereken konuların sürüncemede kalmasına sebep olabilmektedir. Üç aylık süre, bir üst sınır olduğu için şirket sözleşmesi ile bu sürenin uzatılması mümkün değildir. Bu sebeple kanun koyucu burada kesin bir sınır çizmek kaydı ile bu hükme açıklık getirerek süreyi bu şekilde düzenlemesi daha isabetli olacaktır.

Genel kurulun, kanunda öngörülen sürede toplanamaması halinde nasıl bir yaptırımın uygulanacağı hakkında bir düzenleme yapılmamıştır. Böyle bir durumda, TTK m. 553 ve 644'te yer alan hükümler gereğince müdür/müdürlerin sorumluluğu gündeme gelecektir. Zira olağan genel kurul toplantısının yapılması hakkında, üç aylık zamana uyulmaması neticesinde, toplantıya geç bir davet söz konusu olacaktır. Şirkette görüşülmesi ve karar alınması gereken ancak olağan toplantıya geç davet sebebiyle karar alınamayan kararların sonucunda, şirkette olumsuz durumlar meydana gelebilir. Bu nedenle, müdürlere karşı sorumluluk davasının açılması söz konusu olabilir. Olağan genel kurul toplantısına çağırmaya yetkili olan müdürlerin toplantının geç yapılmasından doğan şirket zararlarından sorumlu tutulabilmesi için müdürlerin kusurlu olmaları şarttır. Diğer bir önemli husus ise bu üç aylık süreye uyulmadan genel kurulda alınan kararlarının hukukî durumudur. Bu durumda Kanun'da belirtilen süreye uyulmamasında haklı bir sebebin olmaması durumunda dahi kararlar geçerli olup, yasal süreye uyulmaması gerekçesine dayanarak alınan kararların iptal edilmemesi gerekir.

TTK m. 617/1'e göre gerektirici sebeplerin bulunması ve şirket sözleşmesi uyarınca, genel kurul olağanüstü toplantıya çağrılabilir. Yani bu toplantıların önceden belirlenen bir vakti yoktur. Ancak olağanüstü genel kurul toplantılarının hangi zamanlarda yapılacağı şirket esas sözleşmesinde belirlenebilir. Olağanüstü toplantıların, gündem konularının belirli nedenler çerçevesinde ve ihtiyaçlar doğrultusunda yapılması sebebiyle olağanüstü genel kurulların gündemi Kanun'da düzenlenmemiştir.

Olağanüstü genel kurula ilişkin 6762 sayılı eTTK ile 6102 sayılı TTK incelendiğinde, her iki Kanun'da bu konunun farklı şekilde düzenlendiği anlaşılmakla; eTTK m. 538/1'de yer alan hüküm içerisindeki "veya" ifadesinin yerine, TTK m. 617/1'de "ve" ifadesinin kullanılması tercih edilmiştir. Sonuç olarak olağanüstü toplantının yapılabilmesi için bu şartların birlikte gerçekleşmesi gerekmektedir. Yeni düzenleme iki şartı birlikte gerçekleşmesini uygun görmüş ise de kanaatimizce, genel kurulun ivedi şekilde toplanmasına sebep olan gerektirici sebebin olması ve bunun karşısında buna ilişkin hükmün şirket sözleşmesinde bulunmaması durumunda da bu

toplantının yapılabilmesi gerekmektedir. Zira olağanüstü genel kurul toplantı sebeplerinin şirket sözleşmesinde önceden belirlenebilir olması mümkün değildir. Bu sebeple toplantının yapılmasına temel oluşturan fevkalade nedenin oluşması ve bu sebebin şirket sözleşmesinde bulunmaması, olağanüstü toplantının mahiyetine aykırı olması nedeniyle limited şirket sözleşmesinde bulunmasa da lüzum halinde, olağanüstü toplantının yapılması mümkün olmalıdır. Öyle ki TTK m. 617/1 hükmünde aranılan her iki şartın varlığı limited şirketin hızlı karar alabilmesi, ihtiyaçların hızlı şekilde çözüme kavuşması adına karar alma sürecini yavaşlatacaktır.

Genel kurul toplantısının ortakların fiziki katılımı, elektronik ortam ve sirküler karar alma şeklinde yapılması mümkündür. Ancak toplantı, esas olarak ortakların fiziki katılımı ile yapılmaktadır. Sirküler kararın alınması sırasında, TTK m. 617/2 hükmünde öngörülen toplantıya çağrı ve ilan kurallarına uyulmasına gerek yoktur. Sirküler karar alması için talebin tüm pay sahiplerine iletilmiş olması , bu ortaklardan birisinin dahi sözlü müzakere isteminde bulunmamış olması ve kararların Kanun’da yer alan yeter sayılara uygun şekilde alınmış olması yeterlidir. TTK m. 617/2 hükmü, sirküler karar almada aranılan şartlarda, yazılı oy verme önerisi Kanun’da sadece ortaklara tanınmış olması isabetli bir hüküm olmamıştır. Kanaatimizce bu yetkinin genel kurulu toplantıya çağırmaya yetkili olan herkese tanınması gerekliydi.

Limited şirkette, toplantıya davet hakkına sahip olan kişi ve organlar hem kanun tarafından hem de şirket sözleşmesi ile yetkilendirilen kimselerdir. Kayyım ve iflâs idaresi tarafından da genel kurulun toplantıya çağrısı yapılabilmektedir. TTK m. 410/1 hükmü çerçevesinde tasfiye memurları da görevleri ile ilgili konular için, genel kurulu toplantıya çağırabilirler. Tasfiye memurlarının bu yetkisinin hem TTK m. 410/1’de hem de TTK m. 535/2’de düzenlendiğini görmekteyiz. Tekrara düşmemek adına bu iki hükmün tekrardan düzenlenmesinin uygun olacağı kanaatindeyiz.

Genel kurul toplantının gündemi ile ilgili olarak, TTK m. 411/3’e baktığımızda azlık tarafından gündeme konu eklenilmesi ile çağrının yapılması işleminin noter aracılığıyla gerçekleştirilmesi gerekir. Bu hükümle aynı doğrultuda kanun koyucu, madde 411/1 hükmünde ise yazılı olarak gerektirici sebeplerin ve gündemin belirtilerek toplantıya çağrı düzenlenmiştir. TTK m. 411/3 hükmünde belirtilen “noter aracılığıyla” yapılacak işlem zaten bir yazılı şekle sahiptir. Bu sebeple, TTK m. 411/3 hükmünde tekrara düşülmüştür.

Limited şirket genel kurul toplantısı kural olarak çağrılı yapılmaktadır. Toplantının çağrılı olarak yapılmasındaki amaç, toplantıya katılanların özellikle toplantı vakti, toplantının yapılacağı adres ve görüşülecek konularla ilgili beklenmedik durumlarla karşılaşmasını önlemektir.

Genel kurul toplantısına çağrının toplantı tarihinden en az on beş gün öncesinden yapılması gereklidir. Ancak bu vakit, şirket tarafından uzatılabilir veya on güne kadar kısaltılabilir. Sürenin on güne kadar kısaltılabileceği yönündeki hükmün getirilmesi şirket ortaklarının toplantıya daha iyi ve uygun hazırlığı açısından son derece yerinde olmuştur.

Genel kurul toplantısına yetkisiz katılıma dair anonim şirketlere uygulanan TTK m. 433, limited şirketlere de uygulanmaktadır. Her ortak, yetkisiz katılımın vuku bulması durumunda sahip olduğu şirket hakları doğrultusunda toplantıyı yöneten, başkanlığa taleplerini iletebilir ve itirazını toplantı tutanağına geçirebilir.

TTK m. 620 hükmü gereğince, Kanun veya şirket sözleşmesinde aksi belirlenmediği sürece seçim kararları dâhil, tüm genel kurul kararları, toplantıda temsil edilen oyların salt çoğunluğu ile alınır. Bu hükümde kullanılan “şirket sözleşmesinde aksi öngörülmediği takdirde” ifadesinden ortakların, bu kararlar için şirket sözleşmesinde toplantının yapıldığı yeter sayıyı belirleyen veya karar nisabını değiştiren bir hükmü belirleme hakkına sahip olduğu sonucuna ulaşılabilir. Bu sebeple, şirket tarafından olağan kararlara yönelik daha ağır bir nisap belirlenebilir.

TTK m. 621 uyarınca genel kurulda önemli kararların alınabilmesi için, toplantıda temsil edilen oyların en az üçte ikisinin ve oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunun bir arada bulunması gerekmektedir. Burada, oy ve sermaye unsurlarına ilişkin şartlar arandığından burada ikili şarta bağlı bir sistem benimsendiği görülmektedir. TTK m. 621 kapsamında çifte yeter sayının aranması isabetlidir. Zira çift yeter sayının arandığı konular, şirketin varlığına doğrudan etki eden ve önem derecesi bir hayli yüksek olan durumlardır. Yukarıda açıklanan hükümde yer alan yeter sayının, TTK m. 589/1 hükmü ile oluşturduğu farklılığın net bir şekilde anlaşıldığını belirtmek gerekir. Zira m. 589/1’de yer alan bazı hallerde, m. 621’e nazaran daha ağır bir nisabın öngörülmesi mümkündür. Bu sebeple m. 589/1 hükmünde yer alan nisaba ilişkin alanların düzenlenmesini ve çelişkinin ortadan kaldırılmasının ihtiyaç olduğunu söyleyebiliriz. Bu konu nezdinde tüm yeter sayılara ilişkin hükümlerin tek bir kalemde m. 621 hükmünde tekrardan düzenlenmesi, karışıklığı ortadan kaldıracaktır.

Kanun koyucu, anonim şirketlerde yönetim kurulu üyelerinin birinin yazılı önerisi ile oy vermek suretiyle (sirküler) karar almasına imkân tanımış; ayrıca benzeri bir hüküm de limited şirketlerde genel kurul için öngörmüştür. Sirküler tipi karar almanın toplantı gibi uğraştırıcı, zaman alıcı olmaması ve uygulamada çok kullanılması nedeniyle bu hususta, Kanun'da ayrıntılı düzenlemeye yer verilmesi yerinde olacaktır.

Bir ortağın şirketten çıkarılabilmesi ile ilgili olarak TTK m. 640/3 hükmü, kanun koyucu tarafından eTTK m. 551 hükmünde kapsamlı bir değişiklik yapmadan aynen kabul edilerek düzenlenmiştir. Kanaatimizce bu durum ortağın şirketten çıkarılması hakkında hukukî bir boşluğu beraberinde getirmiştir. Şirket tarafından açılacak çıkarma davası için, bir genel kurul kararının olması gerekmektedir. Bu yöndeki bir genel kurul kararı alınabilmesi için TTK m. 621'de aranılan yeter sayıların sağlanması gerekmektedir. Ortağın şirketten çıkarılması davasının incelenmesi sırasında hâkim, uyuşmazlık konusu hakkındaki sonuca, kanun hükmünü hukuka uygun bir şekilde sınırlandırarak ulaşmalıdır. Özellikle hâkim TTK m. 640/3 hükmünü uygularken, kanunda yer almayan diğer istisnai halleri de göz önünde bulundurmalıdır. Böylelikle ortağın haksız olarak şirketten çıkarılması engellenecektir. Ortağın şirketten çıkarılmasına karar vermesi halinde ise çıkarılan ortağın şirketteki haklarının üçüncü kişiler ve diğer ortaklar kapsamında nasıl devir olacağına yönelik açık ve net bir hüküm bulunmamaktadır. Bu sebeple çıkarılan ortağın paylarının bu kişilere devrinin mümkün olduğu yönünde bir düzenleme getirilmesi uygun olacaktır.

TTK m. 422/2 hükmünde belirtildiği üzere, müdür/müdürlerin, genel kurul kararların yer aldığı toplantı tutanağını noter onayından sonra, belgede yer alan hususları tescil ve ilan ettirmek üzere ticaret sicil müdürlüğüne başvurması ve derhal şirketin internet sitesinde paylaşması gerekmektedir. Bu tutanağın ne zamana kadar yazılması gerektiği konusunda ise TTK'de herhangi bir hüküm öngörülüş değildir. TTK'de tutanağın ne zamana kadar yayımlanması gerektiği konusunda da bir açıklık bulunmamaktadır. Zira TTK m. 422'deki “derhal” sözcüğü belirsiz bir zamanı ifade etmektedir. Bu ifadenin yerine kesin ve net bir sürenin belirlenmesi gerekmektedir.

Genel kurul kararlarının, hükümsüzlük hallerinden biri de butlan halidir. TBK'de “butlan” yerine “kesin hükümsüzlük” terimi kullanılmıştır. Ancak TTK'de “butlan” terimi kullanılmaya devam edilmektedir. Borç doğuran hukukî işlemlerde “kesin hükümsüzlük” ifadesinin kullanılması daha uygun olduğundan TTK'de de “butlan” yerine “kesin hükümsüzlük” kavramının tercih edilmesi daha isabetli olacaktır.

Genel kurul kararlarının butlan sebepleri, TTK’de üç hal olarak sayılmıştır (TTK m. 447). Ancak bu durumlar Kanun’da sayılanlarla sınırlı değildir. Batıl kararların tespitinde, öğreti ve içtihatlar çerçevesinde uyuşmazlık konuları hakkında kararların verilmesi gerekmektedir. Ayrıca madde hükmünde geçen “özellikle” kelimesine vurgu yapılmak suretiyle maddede düzenlenen durumlarla sınırlı olmayan sebeplerin belirlendiği görülmüştür.

İptal davası açmaya yetkili kişiler, kanun veya esas sözleşme hükümlerine ve özellikle dürüstlük kuralına aykırı olan genel kurul kararları aleyhine, karar tarihinden itibaren üç ay içinde, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinde iptal davası açabilirler (TTK m. 445). Kanun koyucu tarafından üç aylık kısa bir sürenin belirlenmesinin en önemli amacı hukuki güvenlik çerçevesinde muhatapların yararı açısından problemin zaman kaybedilmeden çözülmesidir. İptal davasının mahkeme aracılığıyla ileri sürülmesi hususunda hiçbir belirsizlik yoktur. İptal davasının mahkeme haricinde, tahkime elverişliliği halen tartışılmaktadır. Kanaatimizce, tahkim yolu ile genel kurul kararlarının iptali mümkündür. Ancak genel kurul kararlarının içeriğine göre bir belirleme yapılarak bu çözüm yolunun uygun olup olmadığı hakkında karar verilmesi gerekmektedir. Öyle ki tahkim yolunun mahkemeye nazaran daha hızlı çözüme kavuşması, tarafların sorunlarının çözümünde olumlu etki yaratacak ve böylece şirketin işleri yavaşlamayacaktır.

Sonuç itibari ile limited şirketlere ait uyuşmazlık konularının fazla oluşu, her gün artan şirket sayısı bu tür bir şirkete ait hükümlerin daha detaylı ve açık bir şekilde, belirsizliğe mahal vermeksizin düzenlenmesini gerektirmektedir. Öyle ki limited şirketler genel kurul toplantısı ve karar alma esaslarını düzenleyen konularda anonim şirket hükümlerine atıflar yapılmıştır. TTK içerisindeki dağınıklık ve birçok hükümdeki belirsizlik sebebiyle her geçen gün limited şirket genel kurul toplantısına yönelik ihtilaflar çoğalmaktadır. Bu sebeple limited şirket genel kurul toplantısı ve karar alma esaslarının temel yapısının oluşmasına yönelik özgün hükümlerin açık ve net olarak, TTK’de limited şirketlerle ilgili düzenlemelere yer verilen alanlarda yer alması faydalı ve daha anlaşılır olacaktır.

KAYNAKÇA

- AKBAY, Direnç, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na Göre Limited Ortaklık Genel Kurulunun Toplanma ve Karar Alma Esasları, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2010
- AKINTÜRK, Turgut, Medeni Hukuk, Beta Basım Yayım, İstanbul, 2003.
- AKÜNAL, Teoman, Anonim Ortaklıkta Pay Sahiplerinin Yeni Pay Alma Hakkı, Mukayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 3, S. 5, 1969.
- AKÜNAL, Teoman, Türk Medeni Hukukunda Tüzel Kişiler, Beta Basım, İstanbul, 1995.
- AKSU, Ümran, Limited Şirket Genel Kurul, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli, 2012.
- ALIŞKAN, Murat, Limited Şirketler (Tarihçe Niteliği), Legal Yayıncılık, 1. Baskı, İstanbul, 2013.
- ALTAŞ, Soner, Limited Şirket Genel Kurul Rehberi, Seçkin Yayıncılık, 5. Baskı, Ankara, 2021, s.23 (Anılış: Kurul Rehberi).
- ALTAŞ, Soner, Türk Ticaret Kanunu'na Göre Limited Şirketler, Seçkin Yayıncılık, 10. Baskı, Ankara, 2022 (Anılış: Şirketler).
- ALTAŞ, Soner, Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Şirketlerde Çağrılı ve Çağrısız Genel Kurul Toplantıları, Yaklaşım Dergisi, 2012 (Anılış: Genel Kurul).
- ANSAY, Tuğrul, Anonim Şirketler Hukuku, Başnur Matbaası, Ankara, 1968.
- ARSEVEN, Haydar, Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarına Karşı Kötü Niyetle Açılan İptal Davasının Müeyyideleri, Halil Arslanlı'nın Anısına Armağan, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1978.
- ARSLANLI, Halil, Anonim Şirketler II-III Anonim Şirketin Organizasyonu ve Tahviller, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1960.
- ARSLANLI, Halil/DOMANIÇ, Hayri, Limited Şirketler Hukuku ve Uygulaması, Hisseli Komandit Şirketler, C. III, Temel Yayınevi, İstanbul, 1989.
- AYOĞLU, Tolga, Sermaye Şirketleri Özelinde Şirketler Hukuku Uyuşmazlıklarının Çözümünde Tahkim, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2018.
- AYTUĞAR, Bilge, Anonim Şirketlerde Oy Hakkında İmtiyaz, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2019.
- BAHTİYAR, Mehmet, Anonim Ortaklık Anasözleşmesi, Beta Yayınevi, 1. Baskı, İstanbul, 2001 (Anılış: Anonim Ortaklık).

- BAHTİYAR, Mehmet, Anonim Şirket Genel Kurulunda “Toplantı Yetersayısının Toplantı Süresince Korunması” Şartına İlişkin TTK. 418/1 Hükümünün Değerlendirilmesi, Prof. Dr. Hamdi Yasaman’a Armağan, Oniki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2017 (Anılış: Genel Kurul).
- BAHTİYAR, Mehmet, Ortaklıklar Hukuku, Beta Yayınları, İstanbul, 2017 (Anılış: Ortaklıklar Hukuku).
- BAHTİYAR, Mehmet, Makaleler III (Yeni Türk Ticaret Kanunu’na göre Anonim Şirket Genel Kurulunun Fiziken Yapılması), Beta Yayınları, İstanbul, 2014 (Anılış: Makaleler).
- BAHTİYAR, Mehmet / HAMAMCIOĞLU, Esra, Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları, Seçkin Yayıncılık, İstanbul, 2014.
- BİÇER, Levent / HAMAMCIOĞLU, Esra, Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantılarında Uygulanan Yetersayılar ve Bazı Değerlendirmeler, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 12, S. 149-150, 2017 (Anılış: Anonim Ortaklık).
- BİÇER, Levent / HAMAMCIOĞLU, Esra, Limited Şirket Genel Kurulunda Yetersayılar, İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 16, S. 2, 2017 (Anılış: Limited Şirket).
- BİLGE, Mehmet Emin, Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantılarında Temsilci Aracılığıyla Oy Vermede İnternetin Kullanımı, AÜEHFD, C. 7, S. 1-2, 2003.
- Mehmet Emin Bilge, Pay Sahiplerinin Anonim Ortaklık Genel Kurullarına İnternet Aracılığıyla Katılımı, Bilgi toplumunda hukuk, Ünal Tekinalp’e armağan, Cilt 1, İstanbul, 2003. (Anılış: Katılım)
- BİLGEÇ, Hakan, Anonim Şirketlerde Oy Hakkında İmtiyaz, Turhan Kitabevi, Ankara, 2017.
- BİLGİLİ, Fatih, Yeni Gelişmelerle İsviçre ve Alman Hukuklarında Anonim Şirketlerin Organlarının Davranışlarından Dolayı Üçüncü Kişiler Karşısındaki Sorumluluğu ve Organların Tazminat Borcu, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2004.
- BİLGİLİ, Fatih / DEMİRKAPI, Ertan, Şirketler Hukuku, Dora Yayınları, Bursa, 2013.
- BOZKURT, Tamer, Şirketler Hukuku, Yetkin Yayınları, 14. Baskı, Ankara, 2022.
- CAN, Mustafa Erdem, Şirketler Hukuku Dersleri, Turhan Kitabevi, Ankara, 2017.
- CAN, Ozan, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Uyarınca Limited Şirketlerde Ortakların Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2015 (Anılış: Limited Şirket).

- CAN, Ozan, Bilgi Alma ve İnceleme Talebi Müdürler Tarafından Reddedilen Limited Şirket Ortağının Genel Kurulda Oy Kullanıp Kullanamayacağı Sorusu Üzerine Düşünceler, Ankara Barosu Dergisi, Y. 2015, S. 2, 2015 (Anılış: Bilgi Alma ve İnceleme Talebi).
- CENKÇİ, Esra, “Çıkan ya da Çıkarılan Limited Şirket Ortağına Ayrılma Akçesinin Ödenmesi”, Ankara Barosu Dergisi, S. 4, 2018.
- CERRAHOĞLU, Fadıl, Anonim Şirketlerde Umumi Heyet, İstanbul Ticaret Dergisi, C.10, S. 487, 1967.
- ÇAĞA, Barbaros, Limited Şirkette Ortaklık Payının Devri, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C.7, S.3, 1974.
- ÇAĞLAR, Hayrettin, Anonim Şirketlerde Esas Sermayenin Azaltılması, Turhan Kitapevi, 1. Baskı, Ankara, 2010.
- ÇAKIR, Ayşe, İki Ortaklı Limited Şirkette Ortağın Çıkarılmasında Genel Kurul Kararının Aranması Problemi, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, 2018, S.36.
- ÇAMOĞLU, Ersin, Limited Ortaklık Genel Kurulunda Nisaplar, Yaklaşım, C.20, S.29, 2012 (Anılış: Nisaplar).
- ÇAMOĞLU, Ersin, Limited Ortaklıktan Çıkarılma, Batider, C. XXX, S. 3, 2014 (Ortaklıktan Çıkarılma).
- ÇEBİ, Hakan, Şirketler Hukuku, Seçkin Yayıncılık, 1.Baskı, Ankara, 2020.
- ÇEKER, Mustafa, Anonim Ortaklıkta Oy Hakkı ve Kullanılması, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara, 2000.
- ÇETİN, Orhan, Dernek Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, Yetkin Yayıncılık, 1.Baskı, Ankara, 2019.
- ÇEVİK, Orhan Nuri, Limited Şirketler Hukuku ve Uygulaması, Yetkin Yayınları, Ankara, 2003.
- DEDEAĞAÇ, Ender, Uygulamalı Limited Şirketler Hukuku, Seçkin Yayıncılık, 2. Baskı, Ankara, 2021.
- DEMİRKAPI, Ertan, Türk Ticaret Kanunu ve Türk Ticaret Kanunun Tasarısına Göre Limited Ortaklıkta Payın Devri, Güncel Yayınevi, 2008.
- DİNÇ, Serhan, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu’na Göre Limited Şirketin Unsurları ile Limited Şirketlerde Pay ve Ortak Kavramı, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, S. 29, 2017.
- DOĞANAY, İsmail, Türk Ticaret Kanunu Şerhi, C.1, Yetkin Yayınları, Ankara, 2004.

- DOMANİÇ, Hayri, Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması, Türk Ticaret Kanunu Şerhi, C.2, 1988.
- DUBS, Dieter / TRUFFER, Roland, Basler Komm., C. 805, S.7.
- DURSUN GÜNEY, Ayça Emine, Limited Şirket Genel Kurul Kararlarının İptal Sebebi Olarak “Kanuna Aykırılık”, İzmir Ekonomi Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 2023.
- ERDOĞAN, Abdullah, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun Limited Şirket Genel Kuruluna İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi, GÜHFD, C. XVII, S. 3, 2013.
- EREN, Fikret, 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu’na Göre Hazırlanmış Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Yetkin Yayınları, 14. Baskı, Ankara, 2012 (Anılış: Borçlar Hukuku).
- EREN, Fikret, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Legem Yayıncılık, 14. Baskı, Ankara, 2012 (Anılış: Borçlar Hukuku).
- EREN, Fikret, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Legem Yayıncılık, 25. Baskı, Ankara, 2020 (Anılış: Borçlar Hukuku Son Baskı).
- ERİS, Gönen, Ticari İşletme ve Şirketler, Yetkin Yayıncılık, C.3, Ankara, 2017.
- ERKAN, Akın, Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı, Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2021.
- FALCIOĞLU, Mete Özgür, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu ve İlgili Mevzuat Kapsamında Anonim Şirketlerde Elektronik Genel Kurul, Yetkin Yayınları, 1. Baskı, Ankara, 2016.
- FORSTMOSER, Peter / MEIER-HAYOZ, Arthur / NOBEL, Peter, Schweizerisches Aktienrecht, S.2, 1996.
- GÜRPINAR, Bünyamin, Anonim Şirket Yönetim Kurulu Toplantılarının Şekli ve Elektronik Toplantı Sistemi, S. 1118.
- KENDİGELEN, İlk Tespitler, S. 601.
- GÖRMEZ, Onur, Türk Ticaret Kanunu’na Göre Rüçhan Hakkının Kısıtlanması, Beta Yayınevi, İstanbul, 2017.
- HACİÖMEROĞLU, A.Oğuzhan / AKSOY, Kemalettin Ahmet, Sermaye Şirketlerinin Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü Hakkında Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin Bir Kararı Üzerine Eleştirel Yaklaşım, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Dergisi, C.2, 2020.

- HANDSCHIN, Lukas / TRUNIGER, Christof, Die neue GmbH, Zurich-Basel-Genf 2006, N.9.
- HATEMİ, Hüseyin / GÖKYAYLA, Emre, Borçlar Hukuku Genel Bölüm, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2011.
- HIRSCH, Ernst, Ticaret Hukuku Dersleri, Doç. Dr. Halil Arslanlı'nın Yardımı ile hazırlanmış olan birinci basının değiştirilmesi ve genişletilmesi suretiyle meydana getirilen ikinci bası, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul, 1948.
- İŞIKTAÇ, Yasemin / METİN Sevtap, Hukuk Metodolojisi, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2003.
- İLBASMIŞ HIZLISOY, Özlem, Anonim Şirketin Haklı Sebeple Feshi, Adalet Yayınevi, Ankara, 2016.
- İMREGÜN, Oğuz, Anonim Ortaklıklar, Yasa Yayıncılık A.Ş., 4. Basım, İstanbul, 1989.
- İNAN, Ali Naim, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayınları, 3. Basım, Ankara, 1984.
- KARAAHMETOĞLU, İsmail Özgün, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Limited Şirketin Temsili, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2014.
- KARAAHMETOĞLU, İsmail Özgün, Limited Şirketler Hukukunda Geçerli Yazılı Olmayan Prensipler, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 24, Sayı: 2, 2022, s. 673-715.
- KARABAĞ, Sefa Berat, Limited Şirkette Yönetim, Adalet Yayınevi, 1. Baskı, Ankara, 2020.
- KARAHAN, Sami, Ticari İşletme Hukuku, Mimoza Yayıncılık, Konya, 2011.
- KARAMANOĞLU, Argun Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Genel Kurul Toplantısında Temsili, Vedat Yayınları, İstanbul, 2016, S. 41.
- KARAYEL, Mete / KOÇAK, Mehmet Alaaddin, Türkiye'de Anonim Şirketlerde Elektronik Genel Kurul Sisteminin Pay Sahiplerinin Yönetime Katılımına Etkileri: BİST 100 Şirketlerinde Bir Araştırma, K.M.Ü. Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, Karaman, 2015, S. 99.
- KARAYALÇIN, Yaşar, Ticaret Hukuku II, Şirketler Hukuku, Sevinç Matbaası, Ankara, 1973.
- KAVAK, Yalçın, Medeni Hukukun Temel Kavram ve Kurumları, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2019.

- KAYAR, İsmail, Anonim Ortaklıkta Azınlığın Genel Kurulu Toplantıya Çağırma Hakkı, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S.74, 1992.
- KAYIHAN, Şaban/YASAN, Mustafa, Ticaret Hukuku, Seçkin Yayınları, Ankara, 2017.
- KENDİGELEN, Abuzer, Türk Ticaret Kanunu Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, Oniki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2011.
- KENDİGELEN, Abuzer / ZENGİN, İbrahim Çağrı / TOKCAN / ERCAN, Fahriye Pelin / SÖNMEZ, Numan / SEYİS, Zehr, Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin Türk Ticaret Kanunu'na İlişkin Kararları 2015-2016, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- KILIÇOĞLU, Ahmet M., Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Turhan Kitabevi, 16. Basım, Ankara, 2012.
- KIRCA, Çiğdem, Örtülü (Gizli) Boşluk ve Bu Boşluğun Doldurulması Yöntemi Olarak Amaca Uygun Sınırlama (Teleologische Reduktion), Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 50(1), 2001.
- KIRCA, İsmail, “Anonim Şirket Yönetim Kurulu Kararlarında Takdir Yetkisi- Özen Borcu”, Batider, C. XXII, S.3, 2004.
- KIRCA, İsmail / ÇELİK ŞEHİRALİ, Feyzan Hayal / MANAVGAT, Çağlar, Anonim Şirketler Hukuku, C.1, Yetkin Yayınevi, Ankara, 2013 (Anılış: Anonim Şirketler Cilt I).
- KIRCA, İsmail / ÇELİK ŞEHİRALİ, Feyzan Hayal / MANAVGAT, Çağlar, Anonim Şirketler Hukuku, II. Cilt, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara, 2013 (Anılış: Anonim Şirketler Cilt II).
- KIRCA, İsmail / ÇELİK ŞEHİRALİ, Feyzan Hayal / MANAVGAT, Çağlar, Anonim Şirketler Hukuku C. 2, Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, 2. Baskı, Ankara, 2017 (Anılış: Hükümsüzlük).
- KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, Necip / HATEMİ, Hüseyin / SEROZAN, Rona / ARPACI, Abdülkadir, Borçlar Hukuku Genel, Filiz Kitabevi, Yenilenmiş Genişletilmiş Tamamlanmış 4. Baskıdan 7. Tıpkı Baskı, C. 1, İstanbul, 2017.
- KURU, Baki, İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflas Hukuku, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2016.

- MOROĞLU, Erdoğan, Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, Beta Basım Yayın Dağıtım A.Ş., Gözden geçirilmiş 4. Baskı, İstanbul, 2009 (Anılış:Hükümsüzlük).
- MOROĞLU, Erdoğan, Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, Vedat Kitapçılık, Güncellenmiş Genişletilmiş 5. Basım, İstanbul, 2009.
- MOROĞLU, Erdoğan, Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirketlerde Emredici Hükümler İlkesi, Yetkin Yayınları, Ankara, 2009 (Anılış:Anonim Şirketler).
- MOROĞLU, Erdoğan, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nın Genel Olarak Değerlendirilmesi, Makaleler, İstanbul, 2010 (Anılış: Değerlendirmeler).
- MOROĞLU, Erdoğan, Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Sakatlığı ve Müeyyidesi, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XVII, S. 1-2, 2013 (Anılış:Genel Kurul).
- MOROĞLU, Erdoğan, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Değerlendirmeler ve Öneriler, Oniki Levha Yayınları, İstanbul, 2016 (Anılış: Öneriler).
- MOROĞLU, Erdoğan, Anonim Ortaklıklarda Sermaye Artırımı, Oniki Levha Yayıncılık, Güncelleştirilmiş 4. Baskı, İstanbul, 2018 (Anılış: Sermaye).
- NARBAY, Şafak, Anonim Ortaklıkta Pay Defteri, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2003.
- NOMER, Fusun, Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Sadakat Yükümlülüğü, Beta Yayınevi, İstanbul, 1999.
- OĞUZMAN, M. Kemal / ÖZ, M. Turgut, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Cilt 1, Vedat Kitapçılık, 10. Basım, İstanbul, 2012 (Anılış: Borçlar Hukuku).
- OĞUZMAN, M. Kemal / SELİÇİ, Özer / OKTAY ÖZDEMİR, Saibe, Kişiler Hukuku, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2012 (Anılış: Kişiler Hukuku).
- OĞUZMAN M. Kemal, BARLAS, Nami, Medeni Hukuk; Giriş, Kaynaklar; Temel Kavramlar, 18. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2012.
- OMAĞ, Merih Kemal, Anonim Şirketler Hukukunda Eşit İşlem İlkesi, Hukuk Araştırmaları, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayını, C.1, S.1, 1986.
- ORMANCI ALTINOK, Pınar, Tüzel Kişilerde Fiili Organ Kavramı ve Fiili Organın Hukuka Aykırı Fiilleri İle Hukuki İşlemlerin Doğurduğu Sonuçlar, İstanbul Üniversitesi Yayınevi, İstanbul Hukuk Mecmuası, C.79, S.4, 2021.
- ÖNDER, M. Fahrettin, Yargıtay Kararları Açısından Limited Şirket Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 7, S. 1, 2005.

- ÖZDEMİR, Türkay / YİĞİT, İlhan, Anonim Şirket Genel Kurullarında Pay Sahibinin Temsili ve Türk Ticaret Kanunu Tasarısı, C. 1, 2007.
- ÖZER, Işık, Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul ve Genel Kurulun Elektronik Ortamda Toplanması ve Karar Alması, Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2006 (Anılış: Karar Alma).
- ÖZER, Işık, Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirket Genel Kuruluna Elektronik Ortamda Katılım, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 25, S. 4, 2009 (Anılış: Katılım).
- ÖZKER, Gizem, Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunun Toplantı ve Karar Alma Usulleri, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2022.
- ÖZSUNAY, Ergun, Medeni Hukukumuzda Tüzel Kişiler, Tüzel Kişilerin Genel Teorisi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, 1982.
- ÖZTAN, Bilge, Medeni Hukuk Tüzel Kişilerinde Organ Kavramı ve Organın Fiillerinden Doğan Sorumluluk, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara, 1970.
- PASLI, Ali, Anonim Ortaklık Genel Kurulunda Oyun Hukuki Niteliği, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 67, S. 1- 2, 2009.
- PETER, Gauch / JÖRG, Schmid / BRIGETTE, Tanner: Obligationenrecht-TeilbandV5b, Die Generalversammlung Art. 698-706b OR, Zürich, 2003.
- POROY, Reha / TEKİNALP, Ünal, Kıymetli Evrak Hukuku Esasları, İstanbul, 2007 (Anılış: Kıymetli Evrak Hukuku).
- POROY, Reha / TEKİNALP, Ünal / ÇAMOĞLU, Ersin, Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku, Beta Yayıncılık, 9. Basım, İstanbul, 2004.
- POROY, Reha / TEKİNALP, Ünal / ÇAMOĞLU, Ersin, Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku, Vedat Kitapçılık, 12. Basım, İstanbul, 2010 (Anılış: Ortaklıklar ve Kooperatif).
- POROY, Reha / TEKİNALP, Ünal / ÇAMOĞLU, Ersin, Ortaklıklar Hukuku I. Cilt, Vedat Kitapçılık, 15. Basım, İstanbul 2021 (Anılış: Ortaklıklar Hukuku I).
- POROY, Reha / TEKİNALP, Ünal / ÇAMOĞLU, Ersin, Ortaklıklar Hukuku II. Cilt, Vedat Kitapçılık, Yeniden Yazılmış 13. Bası, İstanbul, 2017 (Anılış: Ortaklıklar Hukuku II).
- PULAŞLI, Hasan, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, Adalet Yayınevi, 8. Baskı, Ankara, 2022 (Anılış: Şirketler).

- PULAŞLI, Hasan, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Şirketler Hukuku Şerhi, C.2, Adalet Yayınevi, Ankara, 2011 (Anılış: Şirketler Hukuku Şerhi).
- PULAŞLI, Hasan, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Yeni Şirketler Hukuku Genel Esaslar, Adalet Yayınevi, 1.Basım, Ankara, 2012.
- SAKA, Zafer, Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2004.
- SANEM, Sanem, Anonim Şirketlerde Menfi Genel Kurul Kararlarının İptali, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2016.
- SAYIN, Hediye Bahar, Pay Sahibi Haklarının Korunması Kapsamında Anonim Şirket Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı, On İki Levha Yayıncılık, 2. Baskı, İstanbul, 2017.
- SERDER, Selen, Anonim Şirketlerin Ehliyeti (Özellikle Ultra Vires Doktrini ile Sınırlandırılması), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, Ankara, 2009 (Anılış: Ehliyet).
- SERDER YILMAZ, Selen, Anonim Şirkette Pay Sahibi ve Azınlığın Genel Kurulu Toplantıya Çağırma Hakkı, Bilge Yayınevi, Ankara, 2016 (Anılış: Genel Kurul).
- SEZGİN, Bülent, Limited Şirket Müdür ve Ortakların Amme Borçlarının Ödenmesine İlişkin Sorumlulukları, Mali Çözüm Dergisi, S. 99, 2010.
- SİFFERT, Rino / FISCHER, Marc Pascal / PETRIN, Martin, GmbH-Rect, Bern , C.805, S.10, 2008.
- SUNGURBEY, İsmet, Medenî Hukuk Sorunları, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 4. Cilt, İstanbul, 1980.
- SÜNGÜ, Gözde, Limited Ortaklıklarda Genel Kurul Toplantıları, Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2018.
- ŞENER, Oruç Hami, Limited Ortaklıklar Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2017 (Anılış: Limited Şirketler).
- ŞENER, Oruç Hami, Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2017 (Anılış: Ortaklık Hukuku).
- ŞENER, Oruç Hami, Yargıtay Kararları Işığında Limited Ortaklıklar Hukuku, Seçkin Yayınları, Ankara, 2017 (Anılış: Kararlar).
- ŞENTÜRK TORLAK, Buse, Limited Şirket Genel Kurul, İzmir Ekonomi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 2018.

- TAŞ, Mehmet, Türk Hukukunda Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının İptali Davalarının Milletlerarası Ticari Tahkimde Görülmesi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2007.
- TEKİL, Fahriman, Anonim Şirketler Hukuku, Alkım Yayınları, İstanbul, 1978.
- TEKİL, Fahiman, Anonim Şirketler Hukuku, İstanbul, 1993.
- TEKİN, Ufuk, Limited Şirket Genel Kurulunun Elektronik Ortamda Toplanması ve Karar Alması, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır, 2013.
- TEKİNALP, Ünal, Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar Hukuku ile Tek Kişi Ortaklığının Esasları, Vedat kitapçılık, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 2. Basım, İstanbul, 2012 (Anılış: Esaslar).
- TEKİNALP, Ünal, Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, Vedat Yayıncılık, 3.Basım, İstanbul, 2013 (Anılış: Sermaye Ortaklığı).
- TEKİNALP, Ünal, Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2015.
- TEKİNAY, Selahattin Sulhi, Borçlar Hukuku, Fakülteler Matbaası, Yeniden Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 5. Basım, İstanbul, 1985.
- TEOMAN, Ömer, Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantılarına Dinleyicilerin Katılması, Otuz Yıl Ticaret Hukuku, Tüm Makalelerim, C. I, 1971-1982, İstanbul, 2000 (Anılış: Dinleyiciler).
- TEOMAN, Ömer, Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantısına İlişkin Hazırun Cetveli, Otuz Yıl Ticaret Hukuku, Tüm Makalelerim, C. 2, 1982-2001, 2001 (Anılış: Toplantı).
- TEOMAN, Ömer, Çağrısız Genel Kurulun Gündemine Oybirliği ile Madde Eklenmesi, Batider, C. 27, S. 3, 2011 (Anılış: Gündem).
- TUHR, Andreas von, Borçlar Hukukunun Umumi Kısım, Cilt: 1-2, Cevat Edege, Olgaç Matbaası, Gözden geçirilmiş 2. Basım, Ankara, 1983.
- TURANBOY, Asuman, Anonim Şirketlerde Temsilci Aracılığıyla Oy Kullanma ve Hissedarlara Çağrı Yoluyla Oyda Vekalet, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XLV, S. 1 – 4, 1996.
- TURANLI, Hüsnü, “Limited Şirket Hukukunda Gizli Kıyas”, İzmir Barosu Dergisi, Yıl: 78, S. 3, Eylül, 2013.
- TÜRE, Murat, Yargıtay Kararları Işığında Limited Şirkette Esas Sermaye Payının Devri, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, S. 51, 2013.

- TÜRK, Sami H. , Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantılarında Gündeme Bağlılık İlkesi ve Yönetim Kurulu Üyelerinin Azil veya Seçimi, I. Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, Bildiriler-Tartışmalar, 1984.
- TÜRK, Mehmet Cemil, Anonim Şirketlerde Genel Kurul Kararlarının İptali, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019.
- TÜZÜN, Necat, Şirketler Hukuku, Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Yayını, 3.Basım, Ankara, 1978.
- UZUNALLI, Sevilay, Anonim Şirkette İşletme Konusu, Adalet Yayınevi, Ankara, 2013.
- ÜLKÜ, Murat Fatih, Anonim Ortaklıklarda Genel Kurulun Toplantıya Çağırılması, C. I, İstanbul, 2001.
- YAVUZ, Mustafa, Anonim ve Limited Şirket Genel Kurul Kararlarının İptalinde Etki Kuralı, İnceleme Gümrük Ticaret Dergisi, C.8, S.26, 2021.
- YILDIRIM, Ali Haydar, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na Göre Limited Ortaklık Müdürünün Hukuki Durumu, Seçkin Yayıncılık, İzmir, 2008 (Anılış: Limited Şirket).
- YILDIRIM, Ali Haydar, Limited Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi, Dora Yayıncılık, Bursa, 2013 (Anılış: Fesih).
- YILDIZ, Şükrü, Anonim Ortaklıkta Pay Sahipleri Açısından Eşit İşlem İlkesi, Seçkin Yayınevi, 1.Baskı, Ankara, 2004 (Anılış: Anonim Ortaklık).
- YILDIZ, Şükrü, Limited Şirketler Hukuku, Arıkan Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti., Denizli, Ağustos, 2007 (Anılış: Limited Şirket).
- YİĞİT, İlhan, Anonim Ortaklık Genel Kurulunun İşleyişi ve Ortaya Çıkan Sorunlar, Vedat Yayınevi, İstanbul, 2005.
- YÜCE, Aydın Alber, Anonim Şirketlerde Genel Kurul Kararlarının Butlanı, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Bursa, 2015.
- ZEVKLİLER, Aydın / HAPUTÇU, Ayşe / GÜRPINAR, Damla, Medeni Hukuk Temel Bilgiler, Turhan Kitabevi, 6. Basım, Ankara, 2008.

İNTERNET KAYNAKLARI

<https://legalbank.net/arama>
<https://kazanci.com.tr>
<https://www.lexpera.com.tr>
<https://www.ticaretkanunu.net>
<https://karararama.yargitay.gov.tr>
<https://mevzuat.sinerjias.com.tr>
<https://www.resmigazete.gov.tr>
<http://www.msmmmno.org.tr>
<https://tbbyayinlari.barobirlik.org.tr>
<https://dergipark.com>
<https://sozluk.gov.tr>
<https://dspace.marmara.edu.tr>
<https://taad.taa.gov.tr>

EKLER

EK-1. Tez Etik İzin İstek Formu

T.C.			
ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ			
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ			
TEZ / ARAŞTIRMA / ANKET / ÇALIŞMA İZİNİ / ETİK KURULU İZİNİ TALEP FORMU VE ONAY TUTANAK FORMU			
ÖĞRENCİ BİLGİLERİ			
T.C. NOSU			
ADI VE SOYADI	MERT CEVAHİR ESER		
ÖĞRENCİ NO	2021005022		
TEL. NO.			
E - MAIL ADRESLERİ			
ANA BİLİM DALI	Özel Hukuk		
HANGİ AŞAMADA OLDUĞU (DERS / TEZ)	Tez		
İSTEKDE BULUNDUĞU DÖNEME AİT DÖNEMLIK KAYDININ YAPILIP YAPILMADIĞI	2023/2024 BAHAR DÖNEMİ KAYDINI YENİLEDİM.		
ARAŞTIRMA/ANKET/ÇALIŞMA TALEBİ İLE İLGİLİ BİLGİLER			
TEZİN KONUSU	Limited Şirket Genel Kurul Toplantısının İşleyişi ve Karar Alma Esasları		
TEZİN AMACI	Limited şirket genel kurul toplantısı ve karar alma esasları hakkında gerek uygulamada gerek ise kanunda yer alan hukuki boşlukların doldurulması hakkında hukuki sorunlara çözümler getirmek.		
TEZİN TÜRKÇE ÖZETİ	6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK) ile limited şirketlere ait hükümlerinde, bir önceki kanun olan 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu (eTTK) hükümleri mukayese edildiğinde pozitif değişikliklerin meydana geldiği görülmektedir. Limited şirketlerin en önemli organları genel kurul ve müdür/müdürlerdir. Çalışmamızın amacı da genel kurulun özellikleri ve nitelikleri doğrultusunda yapılan toplantıların öncesi ve sonrasında uygulanan usullerin tespitini sağlamak ve alınan kararları tespit etmektir. Bu kapsamda, çalışmada öncelikle bu organların özellikleri çerçevesinde limited şirketin temel unsurları incelenmiştir. Özellikle koruyucu ve düzenleyici bir fonksiyona sahip genel kurul, TTK ile kıyaslamaya yapılması bakımından eTTK'de yer alan düzenlemeleriyle izah edilmiştir. Limited şirket genel kurulun toplantı türleri, toplantıya çağırılması ile ilgili hususlar özellikle anonim şirketlere yapılan atıflar doğrultusunda araştırılmıştır. Genel kurul toplantısının işleyişi ve toplantı sonucunda alınan kararlar, TTK ve limited şirkete ilişkin diğer mevzuatlardan faydalanılmak suretiyle ele alınmıştır. Ayrıca bu kararların hukuki mahiyetinin açık ve net bir şekilde anlaşılması adına öğretide yer alan görüşlere yer verilmiştir.		
ARAŞTIRMA YAPILACAK OLAN SEKTÖRLER/ KURUMLARIN ADLARI			
İZİN ALINACAK OLAN KURUMA AİT BİLGİLER (KURUMUN ADI- ŞUBESİ/ MÜDÜRLÜĞÜ - İLİ - İLÇESİ)			
YAPILMAK İSTENEN ÇALIŞMANIN İZİN ALINMAK İSTENEN KURUMUN HANGİ İLÇELERİNE/ HANGİ KURUMUNA/ HANGİ BÖLÜMÜNDE/ HANGİ ALANINA/ HANGİ KÖRÜMLERDE/ HANGİ GRUBA/ KİMLERE/ NE UYGULANACAKI GİBİ AYRINTILI BİLGİLER			
UYGULANACAK OLAN ÇALIŞMAYA AİT ANKETLERİN/ ÖLÇEKLERİN BAŞLIKLARI/ HANGİ ANKETLERİN - ÖLÇEKLERİN UYGULANACAKI			
EKLER (ANKETLER, ÖLÇEKLER, FORMLAR, V.B. GİBİ EVRAKLARIN İŞİMLERİYLE BİRLİKTE KAÇ ADET/SAYFA OLDUKLARINA AİT BİLGİLER İLE AYRINTILI YAZILACAKTIR)	1) (.....) Sayfa Ölçeği. 2) (.....) Sayfa Anketi. 3) (.....) Sayfa Formları. 4)		
ÖĞRENCİNİN ADI - SOYADI: Mert Cevahir ESER		ÖĞRENCİNİN İMZASI: İmzalı aslı enstitüdedir.	
		TARİH: 04/09/2024	
TEZ/ ARAŞTIRMA/ANKET/ÇALIŞMA TALEBİ İLE İLGİLİ DEĞERLENDİRME SONUCU			
1. Seçilen konu Bilim ve İş Dünyasına katkı sağlayabilecektir.			
2. Anılan konu Ticaret Hukuku faaliyet alanı içerisine girmektedir.			
1.TEZ DANIŞMANININ ONAYI	2.TEZ DANIŞMANININ ONAYI (VARSA)	ANA BİLİM DALI BAŞKANININ ONAYI	SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRÜNÜN ONAYI
Adı - Soyadı: Selen SERDER	Adı - Soyadı:	Adı - Soyadı: Selen SERDER	Adı - Soyadı: Murat KOÇ
Unvanı:Dr. Öğr. Üyesi	Unvanı:	Unvanı: Dr.Öğr.Üyesi	Unvanı: Prof.Dr.
İmzası: İmzalı aslı enstitüdedir.	İmzası:	İmzası : İmzalı aslı enstitüdedir.	İmzası : İmzalı aslı enstitüdedir.
4.09.2024	 / / 20....	 / / 20.....	 / / 20...
ETİK KURULU ASIL ÜYELERİNE AİT BİLGİLER			
Adı - Soyadı: Şehnaz ŞAHİNKARAKAŞ	Adı - Soyadı: Yücel ERTEKİN	Adı - Soyadı: Şirvan KALSIN	Adı - Soyadı: Mustafa BAŞARAN
Adı - Soyadı: Mustafa Tevfik ODMAN	Adı - Soyadı: Hüseyin Mahir FİSUNOĞLU	Adı - Soyadı: Jülide İNÖZÜ	
Unvanı : Prof. Dr.	Unvanı : Prof. Dr.	Unvanı: Prof. Dr.	Unvanı : Prof. Dr.
Unvanı : Prof. Dr.	Unvanı : Prof. Dr.	Unvanı: Prof. Dr.	Unvanı : Prof. Dr.
İmzası :	İmzası :	İmzası :	İmzası :
İmzası :	İmzası :	İmzası :	İmzası :
..... / / 20.....	 / / 20.....	 / / 20.....	 / / 20.....
Etik Kurulu Jüri Başkanı - Asıl Üye	Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi	Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi	Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi
Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi	Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi	Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi	Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi
ETİK KURULU ASIL ÜYELERİNE AİT BİLGİLER	Çalışma yapılacak olan tez için uygulayacak olduğu Anketleri/Formları/Ölçekleri Çağ Üniversitesi Etik Kurulu Asıl Jüri Üyelerince incelenmiş olup, / / 20..... - / / 20..... tarihleri arasında uygulanmak üzere gerekli iznin verilmesi taraflarımızca uygundur.		
AYRICA FORMDAKİ YAZI ON İKİ PUNTO OLACAK ŞEKİLDE YAZILACAKTIR.			

EK-2. Tez Etik İzin İstek Yazısı

T.C.
ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü

Sayı : E-23867972-050.04.04-2400004972
Konu : Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği
Kurulu Kararı Alınması Hk.

26.06.2024

REKTÖRLÜK MAKAMINA

İlgi: Rektörlük Makamının 09.03.2021 tarih ve E-81570533-050.01.01-2100001828 sayılı Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu konulu yazısı.

İlgi tarihli yazı kapsamında Üniversitemiz tezli yüksek lisans programında tez aşamasında kayıtlı Nuri Bilal ÖZ, Esat Erbil TAVUS, Nur Suat TOPALOĞLU, Berfin Necmiye ÇOŞKUNTUNCEL, Mert Cevahir ESER, Mustafa Can COŞKAN isimli öğrencilere ait tez evraklarının "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Onayı" alınmak üzere Ek'te sunulmuş olduğunu arz ederim.

Prof. Dr. Murat KOÇ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

Ek : Öğrencilere Ait Dosya.

EK-3. Tez Etik İzin Yazısı

T.C.
ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ
Rektörlük

Sayı : E-81570533-044-2400005073

28.06.2024

Konu : Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği
Kurul İzni Hk.

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : a) 14.06.2024 tarih ve E-23867972- 050.04.04-2400004823 sayılı yazınız.
b) 26.06.2024 tarih ve E-23867972- 050.04.04-2400004972 sayılı yazınız.

İlgi yazılarda söz konusu edilen Nuri Bilal ÖZ, Esat Erbil TAVUS, Nur Suat TOPALOĞLU, Berfin Necmiye ÇOŞKUNTUNCEL, Mert Cevahir ESER, Mustafa Can COŞKAN, Gülbahar GÖKTAŞ ve Cem AYYILDIZ isimli öğrencilerimize ait tez evrakları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunda incelenerek uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Ünal AY
Rektör

EK-4. Tez Konu Başlığı Değişikliği Formu

ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI TEZ KONUSU-BAŞLIĞI DEĞİŞİKLİĞİ FORMU											
ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE Tarih/Date: 27/09/2024 Aşağıda bilgileri verilen tez savunma sınavı yapılan öğrencinin tez konusunun, başlığının önerildiği şekilde değiştirilmesi uygun görülmüştür. Gereğini saygılarımla arz ederim. Yapılan Tez Savunma Sınavı Bilgileri: Tarih/Date: 27/09/2024 Saat/Time: 17.00 Yer/Place: ÇAĞ ÜNİV. SOSYAL BİLİMLER ENST. SOBE-1 DERSLİĞİ İmzalı aslı enstitüdedir. (Anabilim Dalı Başkanı) Department Chair Dr. Öğr. Üyesi Selen SERDER 27/09/2024											
ÖĞRENCİ BİLGİLERİ / ABOUT THE STUDENT <table><tr><td>Adı Soyadı / Name-Surname:</td><td>Mert Cevahir ESER</td></tr><tr><td>Öğrenci No / No:</td><td>2021005022</td></tr><tr><td>Anabilim Dalı / Department:</td><td>Özel Hukuk</td></tr><tr><td>Öğrencinin İmzası</td><td>İmzalı aslı enstitüdedir.</td></tr><tr><td>Statüsü / Status:</td><td>☒ Y.Lisans / MA</td></tr></table>		Adı Soyadı / Name-Surname:	Mert Cevahir ESER	Öğrenci No / No:	2021005022	Anabilim Dalı / Department:	Özel Hukuk	Öğrencinin İmzası	İmzalı aslı enstitüdedir.	Statüsü / Status:	☒ Y.Lisans / MA
Adı Soyadı / Name-Surname:	Mert Cevahir ESER										
Öğrenci No / No:	2021005022										
Anabilim Dalı / Department:	Özel Hukuk										
Öğrencinin İmzası	İmzalı aslı enstitüdedir.										
Statüsü / Status:	☒ Y.Lisans / MA										
ESKİ VE ÖNERİLEN TEZ KONUSU, BAŞLIĞI İLE İLGİLİ BİLGİLER / ABOUT THE PREVIOUS AND CURRENT THESIS TOPIC <table><tr><td>ESKİ TEZ KONUSU, BAŞLIĞI / <i>PREVIOUS TOPIC OF THE TITLE</i></td><td>LİMİTED ŞİRKET GENEL KURUL TOPLANTISININ İŞLEYİŞİ VE KARAR ALMA ESASLARININ HUKUKİ NİTELİĞİ</td></tr><tr><td>YENİ TEZ KONUSU, BAŞLIĞI / <i>CURRENT TITLE (TÜRKÇE)</i></td><td>LİMİTED ŞİRKET GENEL KURUL TOPLANTISININ İŞLEYİŞİ VE KARAR ALMA ESASLARI</td></tr><tr><td>YENİ TEZ KONUSU, BAŞLIĞI / <i>CURRENT TITLE (İNGİLİZCE)</i></td><td>PROCEDURES AND DECISION-MAKING PRINCIPLES OF THE GENERAL ASSEMBLY MEETING OF A LIMITED LIABILITY</td></tr></table>		ESKİ TEZ KONUSU, BAŞLIĞI / <i>PREVIOUS TOPIC OF THE TITLE</i>	LİMİTED ŞİRKET GENEL KURUL TOPLANTISININ İŞLEYİŞİ VE KARAR ALMA ESASLARININ HUKUKİ NİTELİĞİ	YENİ TEZ KONUSU, BAŞLIĞI / <i>CURRENT TITLE (TÜRKÇE)</i>	LİMİTED ŞİRKET GENEL KURUL TOPLANTISININ İŞLEYİŞİ VE KARAR ALMA ESASLARI	YENİ TEZ KONUSU, BAŞLIĞI / <i>CURRENT TITLE (İNGİLİZCE)</i>	PROCEDURES AND DECISION-MAKING PRINCIPLES OF THE GENERAL ASSEMBLY MEETING OF A LIMITED LIABILITY				
ESKİ TEZ KONUSU, BAŞLIĞI / <i>PREVIOUS TOPIC OF THE TITLE</i>	LİMİTED ŞİRKET GENEL KURUL TOPLANTISININ İŞLEYİŞİ VE KARAR ALMA ESASLARININ HUKUKİ NİTELİĞİ										
YENİ TEZ KONUSU, BAŞLIĞI / <i>CURRENT TITLE (TÜRKÇE)</i>	LİMİTED ŞİRKET GENEL KURUL TOPLANTISININ İŞLEYİŞİ VE KARAR ALMA ESASLARI										
YENİ TEZ KONUSU, BAŞLIĞI / <i>CURRENT TITLE (İNGİLİZCE)</i>	PROCEDURES AND DECISION-MAKING PRINCIPLES OF THE GENERAL ASSEMBLY MEETING OF A LIMITED LIABILITY										
1. TEZ DANIŞMANININ UNVANI - ADI - SOYADI - KURUMU - BÖLÜMÜ - UZMANLIK ALANI - İMZASI - TARİHİ Dr. Öğr. Üyesi Selen SERDER- Çağ Üniversitesi Özel Hukuk Ticari İşletme ve Şirketler Hukuku (İmzalı aslı enstitüdedir.) 27/09/2024											
2. TEZ DANIŞMANININ UNVANI - ADI - SOYADI - KURUMU - BÖLÜMÜ - UZMANLIK ALANI - İMZASI - TARİHİ / / 20.....											
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRÜNÜN UNVANI - ADI - SOYADI - İMZASI - TARİHİ Prof.Dr. Mahir FİSUNOĞLU (İmzalı aslı enstitüdedir.) / / 20.....											